

Sprawozdanie Zarządu z działalności
Grupy Kapitałowej ING Banku
Śląskiego S.A. w I półroczu 2019 roku

Zysk netto

(I półrocze 2019 roku)

795,7
mln zł (+15% r/r)

Sprzedaż kredytów hipotecznych

(I półrocze 2019 roku)

5,1
mld zł (+13% r/r)

Liczba klientów

(I półrocze 2019 roku)

4,98
mln (+12% r/r)

Wzrost salda należności korporacyjnych brutto

(II kwartał 2019 roku – dynamika r/r)

7,1
mld zł (+13% r/r)

Realizacja priorytetów strategicznych na 2019 rok

Priorytet	Realizacja
Wzrost liczby klientów	Na koniec czerwca 2019 roku grupa banku obsługiwała prawie 5,0 mln klientów.W pierwszym półroczu 2019 roku liczba klientów detalicznych wzrosła o 117,7 tys.Grupa klientów korporacyjnych powiększyła się w pierwszym półroczu 2019 roku o 4,1 tys.
Zgodność z wymogami regulacyjnymi	Łączny współczynnik kapitałowy pozostaje na koniec czerwca 2019 roku na bezpiecznym poziomie (15,05%).W ramach prac nad PSD2 udostępniliśmy środowisko testowe do przekazywania danych w ramach otwartej bankowości.
Doskonałość operacyjna	Wskaźnik salda komercyjnego na etat wyniósł 28,9 mln zł na koniec czerwca 2019 roku (+12,9% r/r).Wskaźnik liczby klientów na etat wyniósł 614 na koniec czerwca 2019 roku (+3,9% r/r).Wskaźnik koszty do przychów (skorygowany o BFG) wyniósł 43,6% (-1,4 p.p. r/r).W 2019 roku udostępniliśmy Apple Pay klientom indywidualnym, przedsiębiorcom oraz firmom.
Motywacja pracowników	Wdrożyliśmy program Well-beING dla pracowników oparty na trzech priorytetach: energii, zdrowiu i aktywności. Dodatkowo podjęliśmy inicjatywy dotyczące pracowników dotkniętych problemem niepełnosprawności.Pracujemy nad nową platformą szkoleniową, której uruchomienie planujemy na II połowę roku.Umacniamy markę naszego banku jako firmy technologicznej poprzez zaangażowanie naszych pracowników w inicjatywę dzielenia się wiedzą takie jak meetupy i techblog.ing.pl.
Zarządzanie danymi	Mój Asystent w Moim ING odpowiada na pytania klientów z 96% skutecznością (+2 p.p. względem 2018 roku). Baza wiedzy Mojego Asystenta wzrosła o 23% względem marca 2018 roku.Wdrożyliśmy funkcjonalność obsługi rachunku poprzez asystenta Google.Realizowaliśmy program Data science bootcamp rozwijający umiejętności analizy danych w budowaniu rozwiązań z wykorzystaniem sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego.Wykorzystujemy technologię uczenia maszynowego w analizach marketingowych.

Spis treści

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2019 roku

O nas	5
Kim jesteśmy	5
Jak działamy jak Grupa ING w Polsce	5
Strategia biznesowa ING Banku Śląskiego	7
Istotne zdarzenia w I półroczu 2019 roku	9
Nagrody i wyróżnienia	11
Uwarunkowania makroekonomiczne rozwoju polskiego sektora bankowego	13
Podstawowe trendy w polskiej gospodarce	13
Polityka pieniężna	16
Sektor bankowy	16
Rynek kapitałowy	18
Czynniki makroekonomiczne, które będą mieć wpływ na naszą działalność w II półroczu 2019 roku	19
Działalność Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2019 roku	21
Bankowość detaliczna	21
Bankowość korporacyjna	23

Nasze skonsolidowane wyniki finansowe	25
Podstawowe dane finansowe	25
Podstawowe wskaźniki efektywności	25
Rachunek zysków i strat	26
Sprawozdanie według segmentów działalności	33
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	34
Jakość portfela kredytowego	37
Adekwatność kapitałowa	39
Zadeklarowane i wypłacone dywidendy	39
Zasoby i infrastruktura Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.	40
Bankowość elektroniczna	40
Sieć placówek bankowych	41
Zarządzanie kadrami	42
Główne zmiany w zakresie zarządzania ryzykiem oraz kapitałem	46
Zarządzanie kapitałem	46
Ryzyko kredytowe	46
Ryzyko rynkowe	50
Ryzyko płynności i finansowania	50
Ryzyko modeli	51
Ryzyko operacyjne	51
Ryzyko braku zgodności (compliance)	51
Bezpieczeństwo danych osobowych	51

Informacje dla inwestorów**52**

Akcje i akcjonariusze ING Banku Śląskiego S.A.

52

Cena akcji

53

Ratingi

54

Zmiany w organach statutowych ING Banku Śląskiego S.A.

56

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A.

56

Informacje uzupełniające**58**

Stanowisko Zarządu do możliwości realizacji wcześniej publikowanych prognoz

58

Ciągłość działania

58

Transakcje z podmiotami powiązаныmi

58

Udzielone zobowiązania warunkowe

58

Postępowania prowadzone przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
(UOKiK)

59

Ryzyka prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych indeksowanych kursem franka
szwajcarskiego

61

Zmiany regulacji dotyczących sektora bankowego

63

Oświadczenia Zarządu ING Banku Śląskiego S.A.**70**

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

70

O nas

Kim jesteśmy

Jesteśmy obecni na polskim rynku od 1989 roku. Cieszymy się pozycją jednego z największych banków uniwersalnych w kraju. Obsługujemy zarówno klientów detalicznych, jak i podmioty gospodarcze. Na koniec czerwca 2019 roku prowadziliśmy obsługę w 332 oddziałach oraz 64 punktach ING Express. Ponadto udostępniamy nowoczesne systemy bankowości internetowej i mobilnej.

Chcemy być dla naszych klientów bankiem pierwszego wyboru. Dbamy o najwyższą jakość usług oraz o ich szeroką dostępność.

Nasze operacje są podzielone na dwa główne ośrodki: w Warszawie i w Katowicach. To tu zapadają najważniejsze decyzje dotyczące naszej działalności operacyjnej. Tu również mają swoją siedzibę Zarząd i Rada Nadzorcza. ING Bank Śląski S.A. formalnie jest zarejestrowany w Katowicach. Na koniec czerwca 2019 roku zatrudnialiśmy jako Grupa ponad 8 tys. osób.

Nasz model biznesowy realizujemy poprzez:

- umożliwienie łatwego oszczędzania i łatwego pożyczania,
- organizowanie systemu płatności i transakcji,
- wysoką jakość obsługi klienta.

Jesteśmy wyróżniającym się pracodawcą, co zostało kilkakrotnie potwierdzone certyfikatem Top Employers i certyfikatem Top Employers Europe. Nasi pracownicy kierują się w pracy profesjonalizmem, rzetelnością i najlepszą wiedzą. Oferując produkty bankowe, postępujemy etycznie i nie naruszamy interesów klientów.

Akcje banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie już od 1994 roku. Znajdujemy się w indeksie największych spółek giełdowych WIG 30 od początku istnienia tego indeksu (od września 2013 roku).

W 2018 roku po raz 12 znaleźliśmy się w RESPECT Index – zestawieniu najbardziej odpowiedzialnych spółek. Nasza obecność w indeksie to duży powód do dumy i duże wyróżnienie. Tym bardziej, że jesteśmy jedyną spółką z branży finansowej obecną w RESPECT Index od samego początku jego istnienia, od 2009 roku. Konsekwencją, transparentne

i odpowiedzialne podejście do prowadzenia biznesu oraz etyczne relacje z interesariuszami to nasz sposób na stałą obecność w tym prestiżowym gronie.

Jak działamy jako Grupa ING w Polsce

ING Bank Śląski S.A, który prowadzi swoją działalność w Polsce, jest częścią Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. Jako Grupa zdobyliśmy w ciągu 30 lat naszej działalności pozycję jednej z największych instytucji finansowych w naszym kraju. Znaleźliśmy się na piątym miejscu pod względem sumy bilansowej (ponad 146 mld zł na koniec marca 2019 roku) i czwartym pod względem salda komercyjnego (sumy depozytów i kredytów). Tworzymy Grupę wraz ze spółkami zależnymi, w których prowadzimy m.in. działalność:

- leasingową,
- faktoringową,
- doradztwa i pośrednictwa finansowego,
- usług kadrowo-płacowych oraz księgowych.

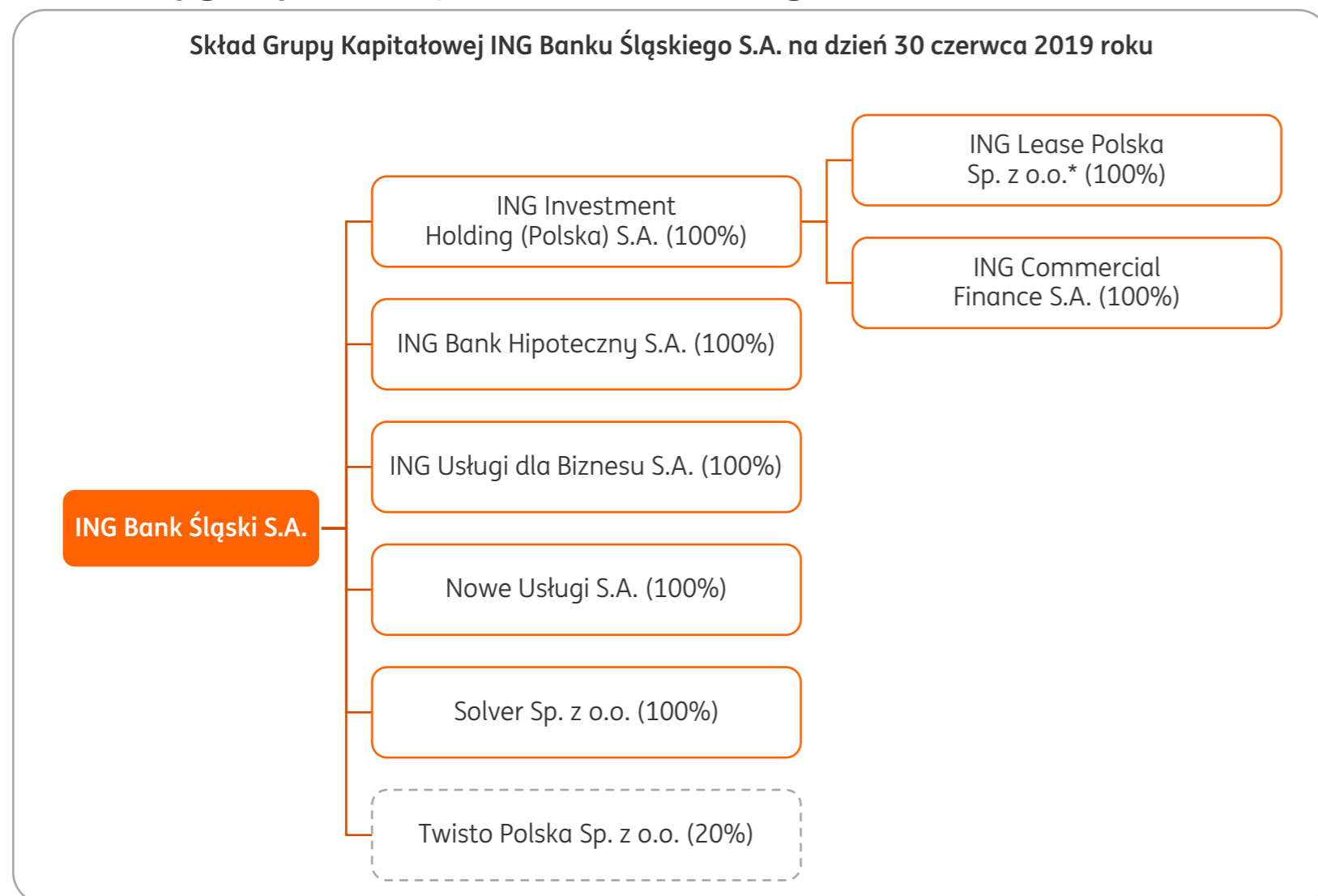
Spółki należące do Grupy są również fundatorami Fundacji ING Dzieciom oraz Fundacji Sztuki Polskiej ING.

Zmiany w strukturze Grupy

Zamiar zakupu 45% udziału w kapitale NN Investment Partners TFI S.A.

18 grudnia 2018 roku ING Bank Śląski oraz jego spółka zależna, ING Investment Holding (Polska) S.A., podpisały z NN Investment Partners International Holdings B.V. wstępną umowę nabycia 45% akcji NN Investment Partners TFI S.A. Zgodnie z umową zakupu, kluczowym warunkiem zawieszającym dla zamknięcia transakcji jest niezgłoszenie sprzeciwu przez Komisję Nadzoru Finansowego. Komisja Nadzoru Finansowego na posiedzeniu 23 lipca 2019 roku jednogłośnie stwierdziła brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanej transakcji.

Skład Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego

*W skład grupy kapitałowej ING Lease (Polska) wchodzi dodatkowo 9 spółek zależnych, w których ING Lease (Polska) Sp. z o.o. posiada 100% udziałów.

ING Investment Holding (Polska) S.A.

ING Investment Holding (Polska) jest spółką holdingową. Za jej pośrednictwem bank posiada udziały w dwóch spółkach zależnych: ING Commercial Finance i ING Lease (Polska).

ING Lease (Polska) Sp. z o.o.

ING Lease (Polska) jest obecna na rynku od 1996 roku, a od 2012 roku wchodzi w skład Grupy Kapitałowej Banku. Spółka ING Lease (Polska) oferuje wszystkie podstawowe rodzaje leasingu oraz pożyczkę, które pozwalają sfinansować zarówno ruchomości (w postaci samochodów osobowych, dostawczych, środków transportu ciężkiego, maszyn i urządzeń, sprzętu medycznego i IT), jak i nieruchomości. W skład grupy kapitałowej ING Lease (Polska) wchodzi dodatkowo 9 spółek zależnych, w których ING Lease (Polska) Sp. z o.o. posiada 100% udziałów. Spółka kieruje swoje usługi do wszystkich segmentów rynku: dużych, średnich i małych firm, a także klientów z segmentu mikro (przedsiębiorców).

W I połowie 2019 roku nowa produkcja leasingowa spółki wyniosła 2,8 mld zł (wzrost o 28% r/r). Na koniec czerwca 2019 roku spółka obsługiwała 26,9 tys. klientów (wzrost o 33% r/r), a wartość portfela przekroczyła 9,1 mld zł (wzrost o 25% r/r).

ING Commercial Finance S.A.

ING Commercial Finance oferuje faktoring. Spółka została założona w 1994 roku pod nazwą Handlowy Heller. Od 2006 roku funkcjonuje pod nazwą ING Commercial Finance, po tym jak została włączona w struktury Grupy ING. Od 2012 roku jest częścią Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego – podobnie jak spółka ING Lease (Polska).

ING Commercial Finance zajmuje obecnie trzecie miejsce pod względem obrotów faktoringowych w Polsce, według danych Polskiego Związku Faktoringu. W I połowie 2019 roku obroty ING Commercial Finance wyniosły 16,8 mld zł, co stanowiło 19,5% obrotu na całym rynku. W I połowie 2019 roku spółka miała ponad 3,8 tys. klientów (wzrost o 84% r/r) i wykupiła o 46% więcej faktur niż w I połowie poprzedniego roku.

ING Bank Hipoteczny S.A.

Z stycznia 2019 roku ING Bank Hipoteczny S.A. (ING BH) otrzymał zgodę na rozpoczęcie działalności operacyjnej. ING Bank Śląski S.A. (ING BSK) posiada 100% udziałów w nowo utworzonym podmiocie.

Głównym celem funkcjonowania ING BH jest emisja długoterminowych listów zastawnych, których podstawę stanowią będą wierzytelności z tytułu kredytów zabezpieczonych hipoteką nabyte od ING BSK lub innych banków.

Osiągnięcie założonego celu umożliwi:

- wzmocnienie stabilności finansowania w Grupie Kapitałowej ING BSK,

- dywersyfikację źródeł finansowania w zakresie finansowania obecnego portfela detalicznych kredytów hipotecznych,
- dopasowanie terminowej struktury aktywów oraz pasywów w bilansie,
- uwolnienie płynności Grupy Kapitałowej ING BSK S.A.,
- obniżenie kosztów finansowania prowadzonej akcji kredytowej w części portfela kredytowego finansowanego innymi długoterminowymi instrumentami.

W okresie pierwszego półrocza 2019 roku ING BH koncentrował się na pozyskiwaniu i budowaniu portfela wierzytelności zabezpieczonych hipoteką pod przyszłą emisję listów zastawnych. Na koniec tego okresu ING BH posiadał na swoim bilansie ponad 1,3 mld zł przedmiotowych należności.

ING Usługi dla Biznesu S.A.

Spółka od 2013 roku oferuje swoim klientom innowacyjne usługi biznesowe wykraczające poza tradycyjną bankowość. ING Usługi dla Biznesu prowadzi działalność operacyjną w dwóch obszarach biznesowych:

- Aleo.com – otwarta platforma zakupowa dla firm,
- ING Księgowość - usługi księgowe i kadrowo-płacowe dla firm na pełnej księgowości oraz platforma do fakturowania i zarządzania płatnościami dla przedsiębiorców.

Nowe Usługi S.A.

Spółka została utworzona w maju 2014 roku. Prowadzi działalność edukacyjną i marketingową. W zakresie edukacji spółka prowadzi portal edukacjagieldowa.pl. To strona o inwestowaniu i giełdzie, zarówno dla inwestorów początkujących, jak i zaawansowanych. Na stronie na bieżąco publikowane są materiały o tematyce inwestycyjnej dostępna jest baza wiedzy. Działalność marketingowa prowadzona jest w celu popularyzacji certyfikatów ING Turbo na rynku polskim. To instrumenty notowane na giełdzie w Warszawie, których emitentem jest ING Bank N.V. Amsterdam. Główne działania spółki to organizacja akcji marketingowych, obsługa infolinii ING Turbo czy wsparcie techniczne przy prowadzeniu strony internetowej ingturbo.pl.

Solver Sp. z o.o.

Solver Sp. z o.o. prowadzi działalność gospodarczą polegającą na:

- organizowaniu wycieczek dla pracowników i ich rodzin oraz emerytów ING Banku Śląskiego S.A. Działalność ta prowadzona jest w Ośrodku Szkoleniowo – Wypoczynkowym „Pan Tadeusz” w Krynicy,
- wynajmie 2 lokali mieszkalnych w budynku przy ul. Klimczoka 4 w Katowicach.

Twisto Polska Sp. z o.o.

Spółka Twisto Polska Sp. z o.o. została utworzona w 2017 roku. Jej udziałowcami są ING Bank Śląski oraz firma Twisto Payments a.s. - czeski fintech oferujący innowacyjne rozwiązania w zakresie płatności w sklepach internetowych.

Głównym celem inwestycji ING Banku Śląskiego w Twisto jest wprowadzenie na polski rynek innowacyjnej formuły „Kup teraz, zapłać za 21 dni”, dzięki której kupujący w sklepach internetowych mogą złożyć zamówienie i zapłacić w ciągu 21 dni. Metoda płatności z Twisto dostępna jest w bramce płatniczej „imoje” uruchomionej przez bank w kwietniu 2018 roku.

Strategia biznesowa ING Banku Śląskiego

W 2014 roku w Grupie ING wdrożyliśmy strategię „Think forward”. Chcemy być postrzegani jako bank dla przedsiębiorczych. Taki, który dostarcza swoim klientom życiowych rozwiązań, które są im potrzebne i z których będą chcieli korzystać.

Nasi klienci, jak również odbiorcy reklam, kojarzą nas zapewne z hasłem „Liczą się ludzie”. I słusznie, bo chcemy, aby ludzie – z naszą pomocą – mogli realizować swoje cele. Często pomagamy im wręcz zdać sobie z nich sprawę i je nazwać.

W praktyce oznacza to, że – z myślą o kliencie i jego satysfakcji – upraszczamy nasze działania i sposób porozumiewania się. Zwiększamy naszą dostępność, kładąc nacisk na dowolność formy kontaktu i pory, w której klient może do nas dotrzeć. Jesteśmy organizacją ludzi zaangażowanych, którzy czerpią satysfakcję z doskonalenia się. I z tego, że wspieramy w rozwoju naszych klientów. Chcemy, aby wybierali świadomie.

Nasze obietnice

Prosta i zrozumiała bankowość

Mówimy i piszemy do naszych klientów jasno: bez bankowego żargonu i prawnych zawłości. Upraszczamy umowy i unikamy gwiazdek. Tworzymy przystępne rozwiązania online.

Dostępność zawsze i wszędzie

Zapewniamy klientom dostęp do usług z każdego urządzenia i o dowolnej porze dnia i nocy. Przebudowujemy nasze oddziały i dostosowujemy maszyny gotówkowe do potrzeb klientów.

Wspieranie i inspirowanie

Edukujemy klientów, doradzamy i dzielimy się wiedzą. Nasi doradcy asystują klientom przy podejmowaniu decyzji. Rozwijamy innowacyjne platformy i narzędzie usprawniające zarządzanie finansami.

Ciągłe doskonalenie

Wspólnie z klientami poszukujemy nowych rozwiązań i usprawnień. Automatyzujemy nasze wewnętrzne systemy. Angażujemy wszystkich pracowników w poszukiwanie obszarów do poprawy.

Priorytety strategiczne

Chcemy być głównym bankiem dla naszych klientów

Podstawą naszego działania są klienci. Zależy nam na tym, aby było ich wielu i aby byli z nami związani. Będziemy dla nich głównym bankiem tylko wówczas, gdy będą z nas zadowoleni i to u nas znajdą odpowiedzi na swoje problemy. Wiemy, że zapewnimy im trwałą i dobrą relację, jeśli równocześnie będziemy dbali o naszą siłę finansową oraz stabilną infrastrukturę.

Rozwijamy nasze kompetencje, aby lepiej rozumieć klientów

Tworzenie nowych rozwiązań jest podstawowym zadaniem naszej organizacji. Dlatego szukamy dla siebie nowego sposobu działania. Takiego, który będzie optymalny dla organizacji złożonej z ambitnych i zaangażowanych ludzi, dbających o rozwój własny i innych. Takiego, który jeszcze bardziej włączy klientów w proces tworzenia i modyfikowania produktów.

Wdrażamy innowacje, aby zaspokajać potrzeby klientów

Uważnie obserwujemy zmiany i staramy się je wykorzystać w wielu obszarach. Przekuwamy je w produkty i usługi, które rozwijamy wspólnie z klientami. Wdrażamy najnowsze technologie, ale pamiętamy, że dla klientów technologia musi być równocześnie i użyteczna, i bezpieczna.

Myślimy niestandardowo i oferujemy nowe usługi wykraczające poza tradycyjną bankowość

ING Bank Śląski to nie tylko depozyty i kredyty. Zapewniamy klientom kompleksowe spojrzenie na ich finanse i oferujemy rozwiązania wychodzące poza tradycyjnie rozumianą bankowość.

Priorytety strategiczne i główne ryzyka w 2019 rok

Nasze priorytety strategiczne na 2019 rok

- Wzrost liczby klientów.
- Zgodność z wymogami regulacyjnymi.
- Doskonałość operacyjna.
- Motywacja pracowników.
- Zarządzanie danymi.

Ryzyka w realizacji strategii biznesowej w 2019 roku

- Niestabilności i / lub spowolnienie gospodarcze na świecie.
- Wydarzenia polityczne powodujące niestabilność regulacyjną.
- Koszty regulacyjne sektora bankowego.
- Presja na wzrost płac.
- Koniunktura na rynku funduszy inwestycyjnych.

Istotne zdarzenia w I półroczu 2019 roku

Powołanie Wiceprezesa Zarządu Banku

24 czerwca 2019 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Sławomira Soszyńskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku od 1 października 2019 roku.

Obligacje serii INGBS191219

19 czerwca 2019 roku, w związku z rozpoczęciem nowego dziesiątego okresu odsetkowego i ustaleniem nowej stawki WIBOR dla depozytów sześciomiesięcznych dla tego okresu odsetkowego, nastąpiła zmiana oprocentowania obligacji serii INGBS191219 o łącznej wartości nominalnej 300.000.000,00 PLN, wyemitowanych przez Bank 19 grudnia 2014

roku, w ramach Programu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych ING Banku Śląskiego S.A. Oprocentowanie obligacji w kolejnym okresie odsetkowym wynosi 2,54 % w stosunku rocznym. Kolejna data płatności odsetek przypada 19 grudnia 2019 roku. Pozostałe prawa z przedmiotowych obligacji nie uległy zmianie.

Wysokość składki rocznej na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków

16 kwietnia 2019 roku Bank otrzymał informację o wysokości składki rocznej na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2019 rok. Wynosi ona 131,2 mln PLN, łącznie z korektą składki wniesionej w 2018 roku. Cała ta kwota została zaksięgowana w ciężar kosztów I kwartału 2019 roku i prezentowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji Koszty działania.

Aktualizacja ratingów przez agencję Moody's

1 kwietnia 2019 roku agencja ratingowa Moody's Investors Service („Moody's”) podtrzymała ratingi dla ING Banku Śląskiego S.A.:

- 1 Długookresowy rating depozytów: „A2”;
- 2 Krótkookresowy rating depozytów: „P-1”;
- 3 Ocena indywidualna (Baseline Credit Assessment – BCA): baa2;
- 4 Skorygowana ocena indywidualna (Adjusted Baseline Credit Assessment – Adjusted BCA): baa1;
- 5 Ocena ryzyka kontrahenta (Counterparty Risk Assessment – CR Assessment) długoterminowa/ krótkoterminowa: A1 (cr) / P-1 (cr);
- 6 Rating ryzyka kontrahenta (Counterparty Risk Rating – CR Rating) długoterminowy/ krótkoterminowy: A1 / P1.

Jednocześnie agencja utrzymała perspektywę „Stabilna” dla długookresowego ratingu depozytów.

Ratingi ING Banku Śląskiego S.A. znalazły potwierdzenie w Profilu Makro dla Polski, tj. „Strong-”, i odzwierciedlały:

- 1 dobrej jakości, choć niewysezonowany, portfel kredytowy banku z bardzo ograniczonym zaangażowaniem w walutowe kredyty hipoteczne,
- 2 adekwatny, choć obniżający się, współczynnik kapitałowy,
- 3 dobry profil finansowania i profil płynnościowy banku.

Rating agencji Moody's dla ING Banku Śląskiego S.A. nie był ratingiem na zlecenie i był nadawany na podstawie publicznie dostępnych informacji.

Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A.

29 marca 2019 roku odbyło się Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A., na którym podjęto uchwały w sprawie:

- zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego za 2018 rok (sprawozdanie jednostkowe i skonsolidowane),
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w 2018 roku, obejmującego sprawozdanie z działalności ING Banku Śląskiego S.A., w tym oświadczenia o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego,
- przyjęcia sprawozdań Rady Nadzorczej za 2018 rok oraz oceny polityki wynagradzania Banku,
- udzielenia absolutorium z wykonania obowiązków w 2018 roku Członkom Zarządu i Członkom Rady Nadzorczej,
- podziału zysku za 2018 rok oraz pokrycia straty z lat ubiegłych,
- wypłaty dywidendy za 2018 rok
- zmian w Statucie ING Banku Śląskiego S.A.,
- powołania Członków Rady Nadzorczej na nową kadencję,
- oceny odpowiedniości zbiorowej Rady Nadzorczej,
- zmian Polityki wynagradzania Członków Rady Nadzorczej.

Zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku aktualizacji Polityki dywidendowej Banku

1 marca 2019 roku Rada Nadzorcza Banku zatwierdziła aktualizację Polityki dywidendowej ING Banku Śląskiego S.A. („Polityka”).

Aktualizacja Polityki wynikała z opublikowanego stanowiska Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie polityki dywidendowej banków i polegała na:

- dostosowaniu zapisów Polityki do stanowiska KNF poprzez rezygnację ze wskazania wartości minimalnych poziomów współczynników kapitałowych (współczynnika kapitału podstawowego Tier 1, współczynnika kapitału

Tier 1 oraz łącznego współczynnika kapitałowego) na rzecz wprowadzenia formuły nadzorczej, w związku ze zmiennym poziomem bufora ryzyka systemowego oraz bufora antycyklicznego, oraz

- dopisanie w zapisach Polityki przesłanki dotyczącej wrażliwości banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny.

ING Bank Śląski S.A. zakłada stabilne realizowanie wypłat dywidend w długiej perspektywie z zachowaniem zasady ostrożnego zarządzania oraz wszelkich wymogów regulacyjnych, do których zachowania Bank jest zobowiązany.

Polityka dywidendowa zakłada możliwość realizowania wypłat dywidendy z nadwyżki kapitału powyżej minimalnych współczynników adekwatności kapitałowej oraz powyżej określonego przez KNF dla celów wypłaty dywidendy przez Bank:

- minimalnego poziomu współczynnika kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) na poziomie 4,5% + wymóg połączonego bufora^[1] +1,5%,
- minimalnego poziomu współczynnika kapitału Tier 1 (T1) na poziomie 6,0% + wymóg połączonego bufora^[1] + 1,5%,
- minimalnego łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) na poziomie 8,0% + wymóg połączonego bufora^[1] + 1,5%.

gdzie przypis ^[1] oznacza wymóg połączonego bufora obowiązujący w roku, w którym wypłacana jest dywidenda z zysku roku poprzedzającego wypłatę.

Przy ustalaniu proponowanej kwoty wypłaty dywidendy Walnemu Zgromadzeniu, Zarząd Banku

w szczególności będzie brał pod uwagę następujące przesłanki:

- aktualną sytuację ekonomiczno-finansową Banku i Grupy Kapitałowej Banku, w tym ograniczenia w sytuacji generowania strat finansowych lub niskiej rentowności (niski zwrot z aktywów / kapitału),
- założenia strategii zarządzania i strategii zarządzania ryzykiem Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku,
- stanowisko Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie polityki dywidendowej banków, z uwzględnieniem – w ramach kryteriów kapitałowych - wrażliwości Banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny (parametr ST),

- ograniczenia wynikające z art. 56 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
- konieczność pomniejszania zysków bieżącego okresu lub niezatwierdzonych zysków rocznych zaliczanych do funduszy własnych o możliwe do przewidzenia dywidendy, zgodnie z artykułem 26 Rozporządzenia UE nr 575/2013.

Sprzedaż portfela wierzytelności

31 stycznia 2019 roku Grupa zawarła umowę dotyczącą sprzedaży należności korporacyjnych z portfela z rozpoznaną utratą wartości. W wyniku transakcji portfel należności brutto dotkniętych utratą wartości zmniejszył się o 135,1 mln zł. Pozytywny wpływ transakcji na wynik brutto Grupy wyniósł 9,8 mln zł.

Zgoda KNF na zaliczenie pożyczki podporządkowanej do kapitału Tier 2

30 stycznia 2019 roku ING Bank Śląski S.A. otrzymał zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na zaliczanie do kapitału Tier 2 Banku środków pieniężnych z otrzymanej od ING Bank N.V. pożyczki podporządkowanej w kwocie 100 milionów EUR.

Informacja KNF na temat wysokości indywidualnego wskaźnika ST wykorzystywanego w polityce dywidendowej

18 stycznia 2019 roku Bank otrzymał pismo Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”) w sprawie założeń polityki dywidendowej banków komercyjnych w 2019 roku. W przesłanym piśmie KNF poinformował o wysokości indywidualnego wskaźnika ST dla Banku, który powinien być uwzględniony w przypadku wypłaty dywidendy powyżej 75% wypracowanego zysku netto.

Wskaźnik ST mierzy wrażliwość Banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny. Definiowany jest, jako różnica pomiędzy łącznym współczynnikiem kapitałowym („TCR”) w scenariuszu referencyjnym i TCR w scenariuszu szokowym na koniec 2020 roku, z uwzględnieniem korekt nadzorczych. Ze względu na obowiązujące w tym roku założenie stałości bilansu, czyli brak możliwości reakcji banków na negatywnie zmieniające się otoczenie zewnętrzne, wskaźnik ST został pomniejszony o obowiązujący od 1 stycznia 2019 roku wskaźnik bufora zabezpieczającego w wysokości 2,5 p.p.

W wyniku dokonanych analiz w ramach testów warunków skrajnych prowadzonych przez Urząd KNF, określono, że indywidualny wskaźnik ST dla ING Banku Śląskiego S.A., po pomniejszeniu o wskaźnik bufora zabezpieczającego, wynosi 3,34%.

Uzyskanie zezwolenia KNF na rozpoczęcie działalności przez bank hipoteczny

2 stycznia 2019 roku ING Bank Śląski S.A. uzyskał od Komisji Nadzoru Finansowego zezwolenie na rozpoczęcie działalności przez ING Bank Hipoteczny S.A., spółkę zależną Banku. W swojej decyzji KNF stwierdziła, że ING Bank Hipoteczny S.A. spełniał wszystkie wymogi dla rozpoczęcia działalności określone w art. 36 ust 3 ustawy Prawo bankowe.

Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Decyzja Komisji Nadzoru Finansowego o braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia 45% akcji NN Investment Partners TFI S.A. przez spółkę zależną Banku

23 lipca 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) wydała decyzję o braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia przez ING Investment Holding (Polska) S.A., spółkę bezpośrednio zależną od Banku, oraz przez ING Groep N.V., podmiot pierwotnie dominujący wobec ING Investment Holding (Polska) S.A. oraz Banku, 45% akcji NN Investment Partners TFI S.A.

W związku z wydaniem przez KNF wspomnianej wyżej decyzji, tj. spełnieniem się kluczowego warunku zawieszającego przewidzianego w Umowie Zakupu, Bank oczekuje, że zamknięcie transakcji nastąpi w III kwartale 2019 roku.

Nagrody i wyróżnienia

Nasze codzienne starania, aby oferować klientom atrakcyjne produkty, dbałość o wysoką jakość obsługi, działania i praktyki na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz wyróżniające się wyniki komercyjne i finansowe zostały uhonorowane licznymi nagrodami i wyróżnieniami. Poniżej przedstawiamy najważniejsze z tych, które otrzymaliśmy w I półroczu 2018 roku:

- Główna nagroda i tytuł Gwiazdy Bankowości przyznana za całokształt działalności w 2018 roku w rankingu przygotowanym przez Dziennik Gazetę Prawną oraz PWC. Bank został również wyróżniony w kategoriach: „Gwiazda Stabilności”, „Gwiazda Relacji z Klientem” oraz „Gwiazda Efektywności”.
- Nagroda Banku Gospodarstwa Krajowego dla ING Banku Śląskiego za największy udział w dystrybucji środków unijnych z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.
- Tytuł „Najbardziej Przyjaznego Banku” w konkursie Liderów Świata Bankowości i Ubezpieczeń za całokształt działalności CSR Banku w 2018 roku.

Pełna lista jest dostępna na stronie <https://www.ing.pl/o-banku/nagrody-i-wyroznienia>.

Uwarunkowania makroekonomiczne rozwoju polskiego sektora bankowego

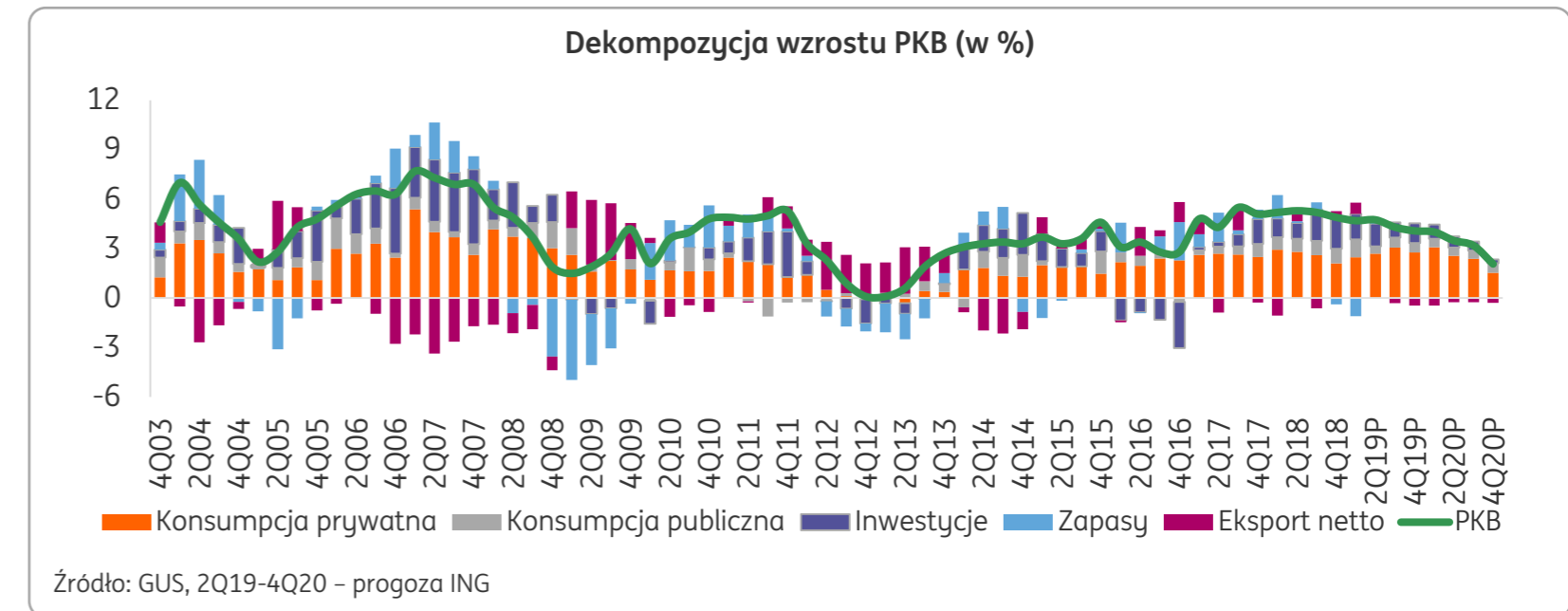
Podstawowe trendy w polskiej gospodarce

Produkt Krajowy Brutto

Według szacunków ekonomistów ING Banku Śląskiego tempo wzrostu krajowej gospodarki w pierwszej połowie tego roku było nieznacznie niższe niż w analogicznym okresie 2018 roku i wyniosło 4,7% r/r. Motorem wzrostu była wysoka dynamika nakładów inwestycyjnych (około 10% r/r) oraz wydatków konsumpcyjnych (ponad 4% r/r). Polska gospodarka okazała się odporna na spowolnienie w strefie euro dzięki popytowi wewnętrznemu, będącemu efektem dobrej kondycji na rynku pracy, programów socjalnych oraz cyklu inwestycyjnego, m.in. w energetyce. Atutem Polski była także struktura przemysłu, w niewielkim stopniu wyeksponowana np. na gospodarki azjatyckie, przeżywające spowolnienie z uwagi na zmiany globalnych relacji handlowych.

W ocenie ekonomistów ING Banku Śląskiego dynamika PKB w drugiej połowie tego roku wyniesie około 4,2% r/r i będzie wolniejsza niż w I połowie 2019 roku. Spowolnienie głównych partnerów handlowych Polski, tj. recesja w przemyśle niemieckim hamować może skłonność polskich firm do inwestycji. Inną barierą dla wzrostu w Polsce są ograniczone zasoby pracy i niepewność dotycząca inwestycji prywatnych. Ponadto tempo wykorzystania funduszy unijnych w Polsce osiągnęło swój szczyt już w ubiegłym roku (wypłacone środki unijne wzrosły w 2018 roku o 70% r/r), co oznacza, że wzrost inwestycji publicznych w 2019 roku znacznie spadnie.

Spowolnienie gospodarcze byłoby głębsze, gdyby nie impuls fiskalny, na jaki zdecydował się rząd. Dlatego głównym motorem gospodarki pozostaną wydatki konsumpcyjne. W maju emeryci i renciści otrzymali tzw. 13-tkę (łącznie 9 mld zł), a w połowie roku rozpoczną się wypłaty 500+ na pierwsze dziecko (dodatkowe 18 mld zł w skali roku). Ponadto stawka PIT zostanie obniżona z 18 na 17% zaś osoby poniżej 26 roku życia zostaną zwolnione z tego podatku. Działania te spowodują przejściowe podwyższenie dynamiki dochodów gospodarstw domowych o 1/3 (do ponad 9% r/r).

Rynek pracy i poziom wynagrodzeń

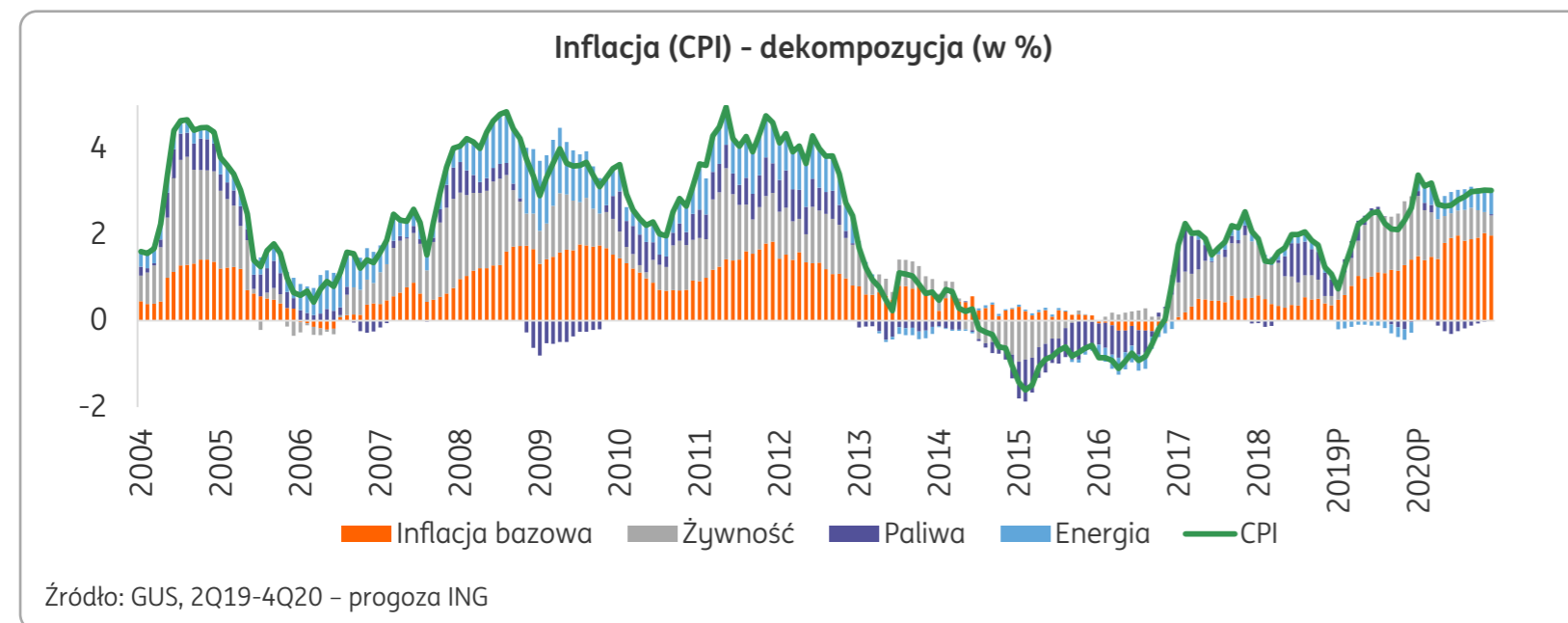
Na początku 2019 roku dynamika wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw ustabilizowała się na relatywnie wysokim poziomie (ponad 7% r/r). Kontynuowany był natomiast spadek stopy bezrobocia. W maju stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się do 5,4% z 6,1% przed rokiem.

Ekonomiści ING Banku Śląskiego spodziewają się utrzymania dobrej sytuacji na rynku pracy do końca roku. Według raportu Narodowego Banku Polskiego Szybki Monitoring od początku roku istotnie wzrosła liczba przedsiębiorstw planujących wzrost wynagrodzeń. W niektórych obszarach gospodarki pojawiają się jednak symptomy spowolnienia i wyhamowania popytu na pracę. Dotyczy to m.in. budownictwa mieszkaniowego i transportu. W efekcie w ocenie analityków banku w drugiej połowie roku dynamika płac w sektorze przedsiębiorstw utrzyma się ponad poziomem 7% r/r. Spadek powinna kontynuować również stopa bezrobocia.

Inflacja

Od początku 2019 roku inflacja CPI poniosła się z 0,7% r/r do 2,6% r/r w czerwcu. Był to głównie efekt drożejącej żywności, związany m.in. z ubiegłoroczną suszą. Podniosła się również inflacja bazowa – z 0,8 do 1,9% r/r. Wzrost cen w tej grupie odzwierciedla m.in. wpływ zmian cen regulowanych, wyższych kosztów pracy a ostatnio także boomu konsumpcyjnego stymulowanego nadmiernym impulsem budżetowym.

W ocenie ekonomistów banku dynamika inflacji CPI w drugiej połowie roku przejściowo obniży się poniżej celu Narodowego Banku Polskiego (2,5% r/r). Ponowny wzrost nastąpi na przełomie roku, a na początku 2020 roku indeks tymczasowo przekroczy poziom 3% r/r. Wysoki wzrost CPI na początku 2020 roku związany będzie z kontynuacją wysokiego tempa wydatków konsumpcyjnych, opóźnionych efektów wzrostu płac a także wzrostu cen energii. W ocenie Ekonomistów banku funkcjonujący obecnie mechanizm rekompensat zostanie częściowo utrzymany, jednak regulator (URE) podniesie taryfy dla odbiorców detalicznych o 8%. Nakłada się na to ryzyko związane z wprowadzaniem podatku od obrotu w handlu detalicznym. W efekcie średni CPI w I kwartale 2020 roku wyniesie około 3,5% r/r.

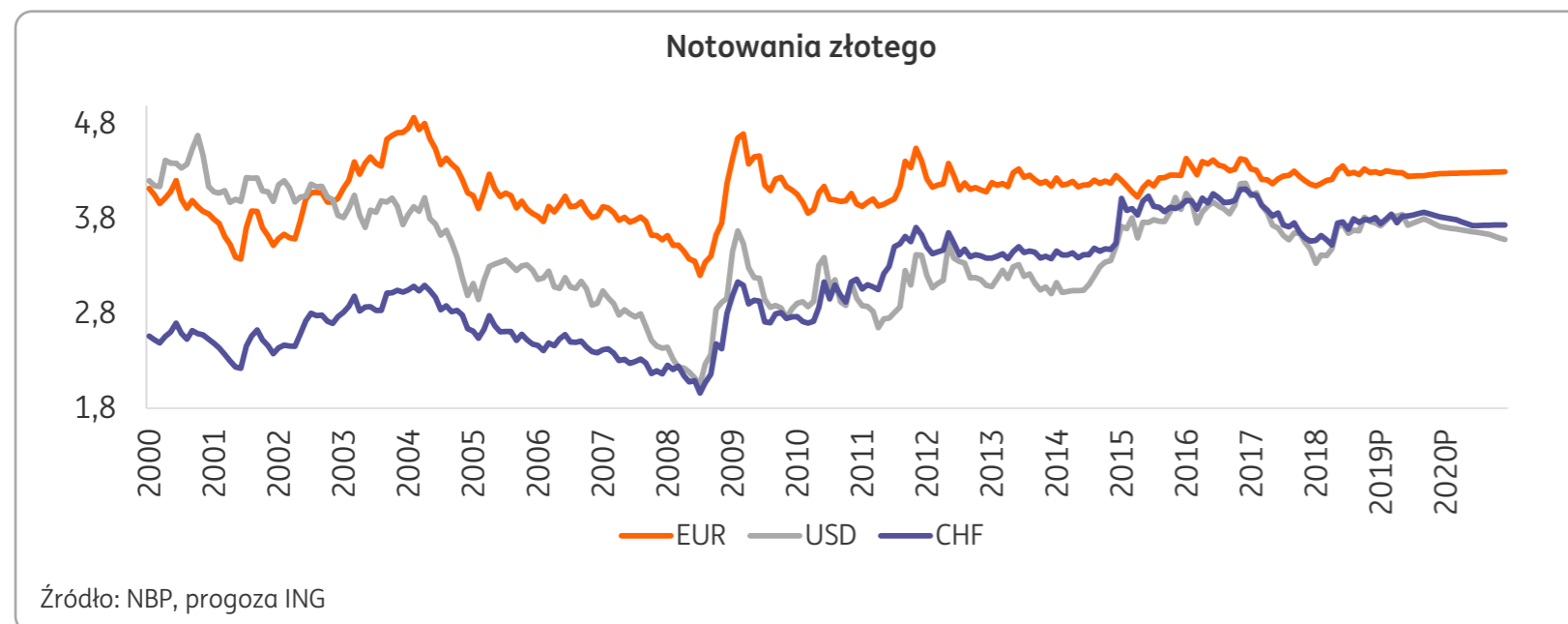

Wpływ sytuacji na globalnych rynkach finansowych na polską gospodarkę

W pierwszej połowie roku złoty znalazł się w wąskim trendzie bocznym wobec euro. Stabilizacji krajowej waluty sprzyjała stabilna polityka Narodowego Banku Polskiego (kontrastująca z sytuacją w innych państwach naszego regionu) oraz utrzymanie dobrej koniunktury w kraju mimo spowolnienia w strefie euro. W pierwszej połowie roku, a szczególnie II kwartale krajowe obligacje skarbowe zanotowały istotne umocnienie (ponad 40p.b. w segmencie 10 lat). To efekt niższych rentowności na głównych rynkach, np. w Niemczech oraz spadku wycenianego przez inwestorów ryzyka kolejnego poluzowania fiskalnego w Polsce po wynikach wyborów do Parlamentu Europejskiego.

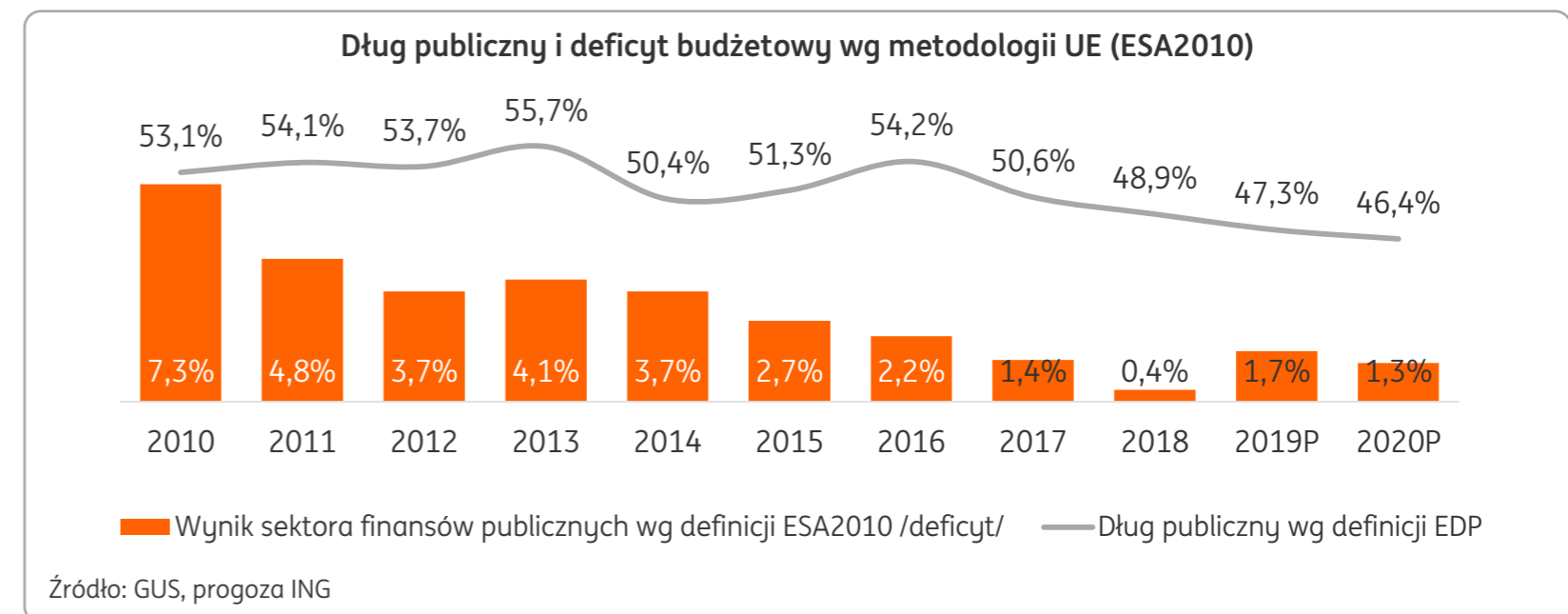
Zdaniem ekonomistów ING Banku Śląskiego kurs €/PLN utrzyma się w trendzie bocznym (tj. blisko 4,25) do końca roku. Z uwagi na impuls fiskalny w Polsce obniżki stóp procentowych w Polsce są w najbliższych kwartałach mało prawdopodobne mimo zbliżającego się poluzowania polityk Rezerwy Federalnej i Europejskiego Banku Centralnego. Wyższy dysparytet stóp procentowych w ocenie analityków Banku powinien skompensować ewentualne napięcia na rynkach związane ze wzrostem globalnego protekcjonizmu. Z uwagi na relatywnie małe powiązania handlowe Polski z USA, czy gospodarkami azjatyckimi zmienność złotego prawdopodobnie pozostanie stosunkowo niska.

Perspektywa poluzowania polityk przez główne banki centralne oraz korzystna struktura podaży krajowych obligacji skarbowych w ocenie ekonomistów ING Banku Śląskiego przełożą się na dalszą kompresję spreadów obligacji skarbowych wobec złotych IRS o kolejne 15p.b. na długim końcu krzywej w drugiej połowie roku. W III i IV kwartale podaż długu będą mniejsze niż w 2018 roku, a w 2020 emisje obligacji netto spadną nawet o połowę. W ocenie analityków banku krótsze obligacje skarbowe powinny pozostać stabilne, gdyż szanse na zmiany stóp procentowych w Polsce są nikłe wobec poluzowania polityki fiskalnej. Dlatego również analitycy banku nie spodziewają się dalszego spadku złotych stawek IRS w drugiej połowie roku.

Finanse publiczne

W pierwszej połowie 2019 roku sytuacja finansów publicznych pozostała dobra, chociaż pogorszyła się względem analogicznego okresu 2018 roku. Poprawa wpływów podatkowych (zarówno VAT, CIT i PIT) w dużym stopniu skompensowała wzrost wydatków socjalnych związany z wypłatą 13-stych emerytur w maju (koszt szacowany na 9 mld zł). W efekcie, na koniec maja 2019 roku budżet państwa osiągnął deficyt w wysokości 2,2 mld zł (w analogicznym okresie ubiegłego roku uzyskano nadwyżkę w wysokości 9,6 mld zł). Dotychczasowa ścieżka dochodów i wydatków państwa jest spójna z całorocznym deficytem w wysokości 1,7% PKB.

W lutym rząd przedstawił pakiet obietnic wydatkowych o wartości 18 mld zł w 2019 roku i 42 mld zł (narastająco) w 2020. Składa się na niego: (1) rozszerzenie programu 500+ na każde dziecko, (2) wypłacenie tzw. 13-stek dla emerytów i rencistów oraz (3) obniżka głównej stawki PIT z 18 na 17%, wprowadzenie zerowego PIT dla osób do 26 lat oraz podwyższenie kosztów uzyskania przychodów.

Aby go sfinansować rząd zdecydował się na użycie jednorazowych źródeł dochodów – 5 mld zł w 2019 roku oraz 20 mld zł w 2020. Obejmuje to: opłatę transferową OFE, sprzedaż uprawnień do emisji CO2 oraz aukcja częstotliwości 5G. Rząd zdecydował się też podnieść podatki (m.in. akcyzę na papierosy), składki (likwidacja limitu składek ZUS, tzw. 30-krotności) oraz kontynuować politykę uszczelnienia systemu podatkowego. Jednorazowe dochody budżetu ustabilizują potrzeby pożyczkowe w latach 2020-21, ale w kolejnych latach sytuacja fiskalna prawdopodobnie wyraźnie się pogorszy, zwłaszcza jeśli zbiegnie się to z globalnym spowolnieniem.

W ocenie ekonomistów ING Banku Śląskiego w 2019 roku deficyt sektora finansów publicznych wyniesie 1,7% PKB, co oznacza pogorszenie wobec ubiegłego roku (0,4% PKB). W 2020 roku spodziewana jest niewielka poprawa (1,3% PKB), ale w latach kolejnych deficyt sektora finansów publicznych najprawdopodobniej trwale przekroczy 2% PKB i zbliży się do 3% PKB.

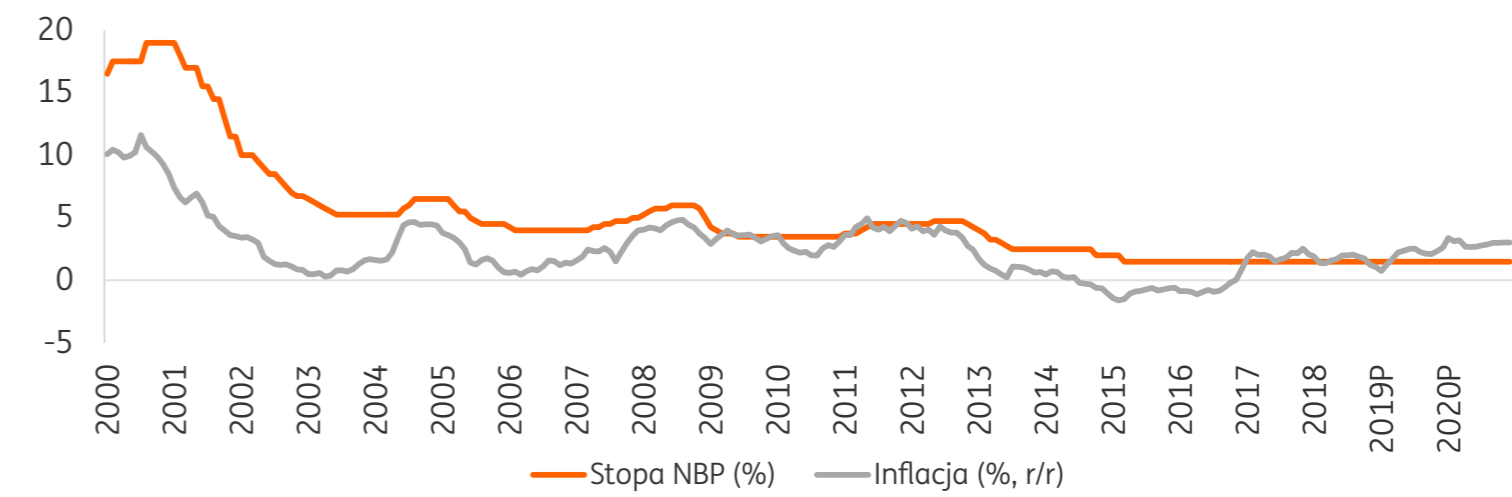
Polityka pieniężna

W I połowie 2019 roku Rada Polityki Pieniężnej utrzymała stopy procentowe na stabilnym poziomie tj.:

- referencyjna – 1,50%,
- redyskonta weksli – 1,75%,
- lombardowa – 2,50%,
- depozytowa – 0,50%.

W ocenie ekonomistów ING Banku Śląskiego stopy procentowe w Polsce nie zmienią się do końca 2020 roku. Na skutek przejściowego wzrostu inflacji oraz impulsu fiskalnego Rada Polityki Pieniężnej zmieniła swoje nastawienie z łagodnego na neutralne. Do zmian stóp w najbliższych kwartałach zniechęca połączenie czynników lokalnych i międzynarodowych. Silny wzrost PKB w kraju, napędzany impulsem fiskalnym i perspektywa wzrostu inflacji nie pozwalają na obniżki stóp, w ślad za Europejskim Bankiem Centralnym. Nakłada się na to ryzyko związane z cenami energii elektrycznej. Kolejną (ale odległą) decyzją Rady będzie prawdopodobnie obniżka stóp w reakcji na globalne spowolnienie w gospodarce, które zacznie oddziaływać również na koniunkturę w kraju. Stanie się to jednak najwcześniej w 2021 roku, gdyż do tego czasu impuls fiskalny będzie amortyzował niekorzystne otoczenie międzynarodowe.

Stopa NBP vs. inflacja (w %)

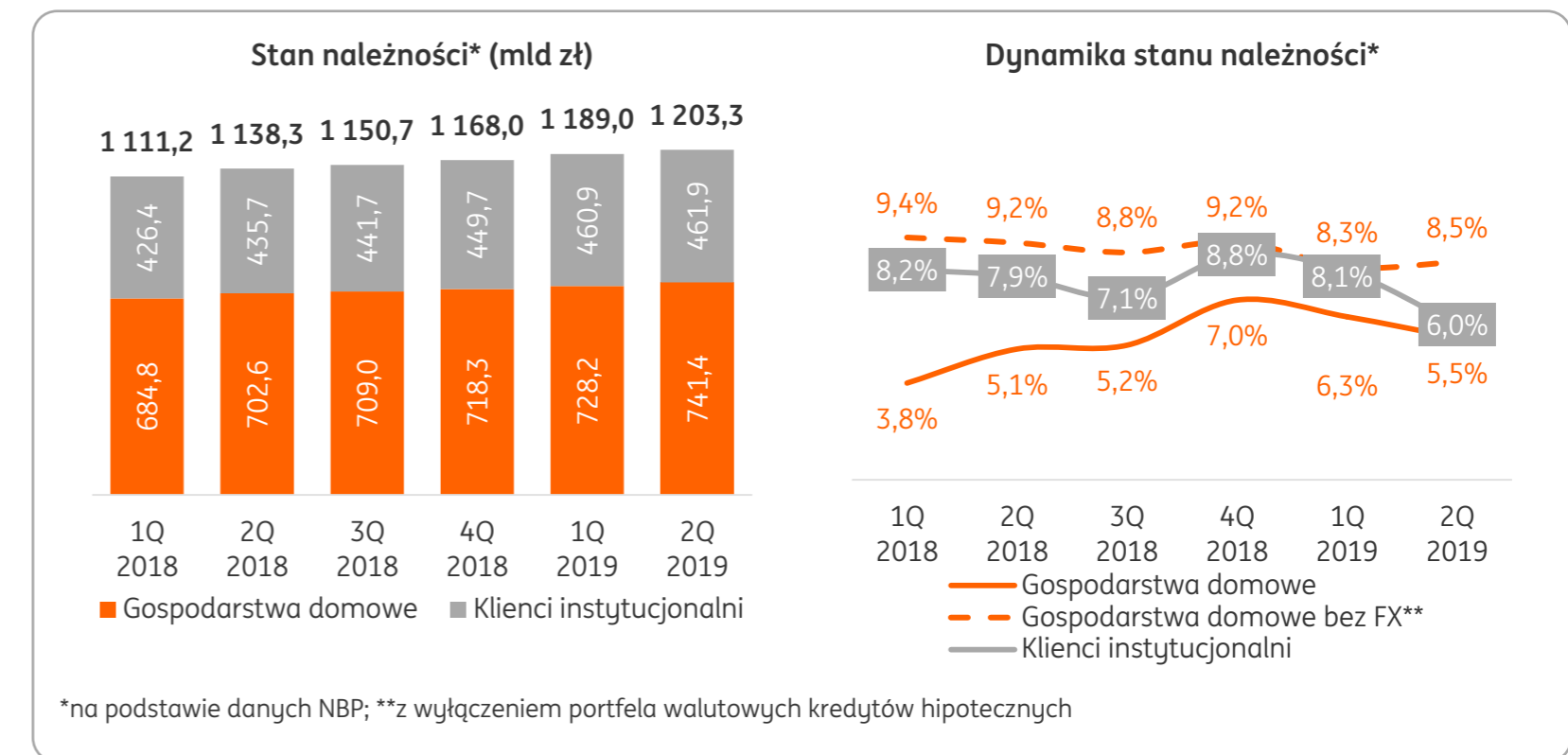
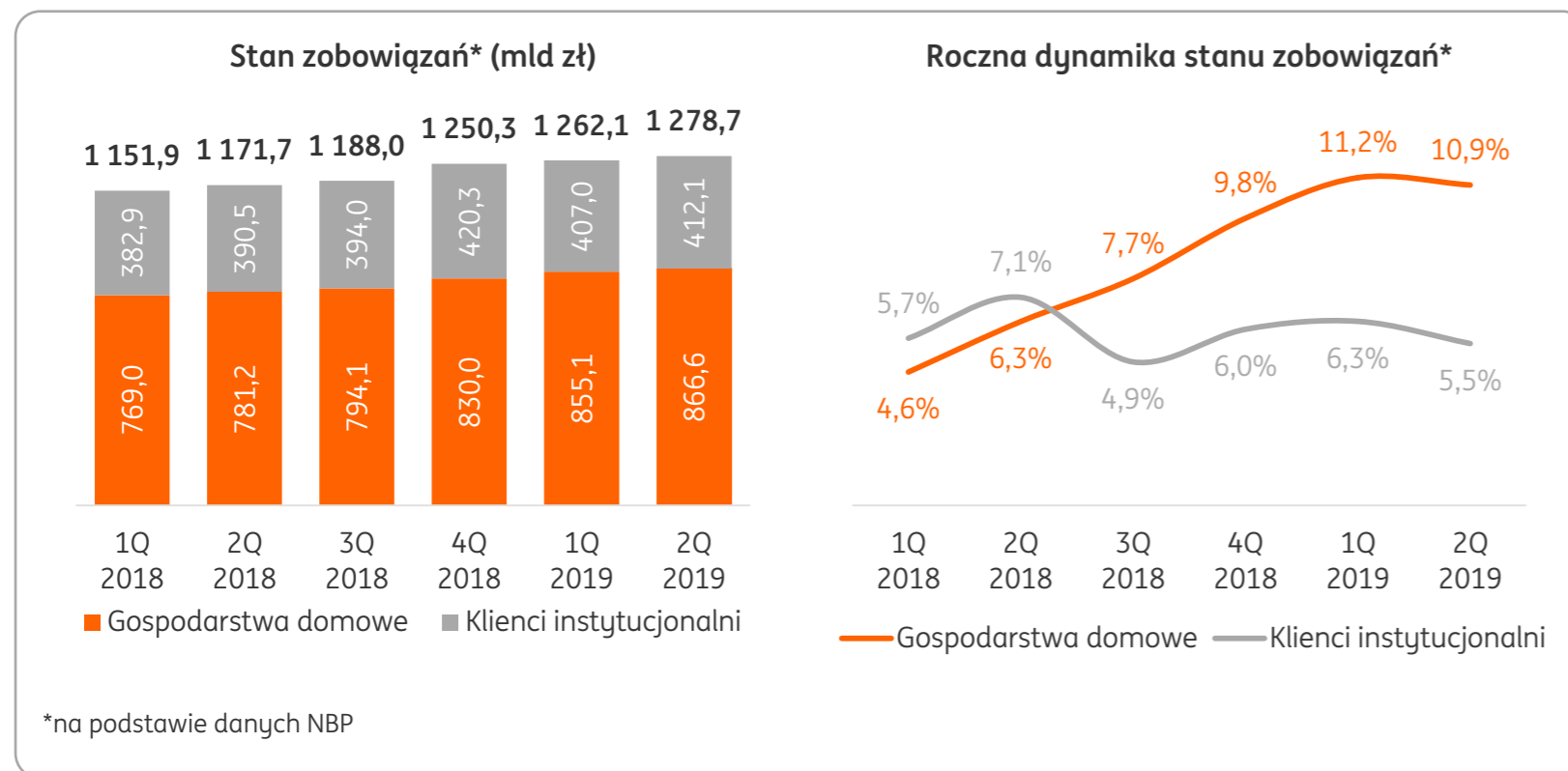
Źródło: GUS, NBP, prognoza ING

Sektor bankowy

Należności i zobowiązania

Na koniec czerwca 2019 roku podstawowe kategorie pieniężne kształtowały się następująco:

- Zobowiązania wobec gospodarstw domowych w porównaniu do końca czerwca 2018 roku przyrosły o 85,5 mld zł i osiągnęły wartość 866,6 mld zł, tj. były o 10,9% wyższe niż przed rokiem.
- Zobowiązania wobec klientów instytucjonalnych ukształtowały się na poziomie 412,1 mld zł, czyli były o 5,5% wyższe niż przed rokiem. Wzrost wolumenu – o 21,6 mld zł – został osiągnięty przede wszystkim dzięki przyrostowi zobowiązań wobec przedsiębiorstw (o 6,7%, tj. o 17,6 mld zł) oraz wobec instytucji samorządowych i FUS (o 17,2% r/r, tj. o 7,0 mld zł). Zobowiązania wobec niekomercyjnych instytucji działających na rzecz gospodarstw domowych wzrosły w omawianym okresie o 4,9%, czyli o 1,3 mld zł. Natomiast zobowiązania niemonetarnych instytucji finansowych spadły o 7,2% tj. o 4,3 mld zł.

- Należności od gospodarstw domowych osiągnęły w czerwcu 2019 roku poziom 741,4 mld zł i były o 5,5% wyższe niż przed rokiem. Kredyty mieszkaniowe, stanowiące główną część zaangażowania kredytowego banków w stosunku do gospodarstw domowych, zwiększyły się o 5,6% do 427,2 mld zł (w tym kredyty mieszkaniowe denominowane w PLN wzrosły o 11,7% do 304,3 mld zł).
- Należności od klientów instytucjonalnych wzrosły w porównaniu do czerwca 2018 roku o 26,3 mld zł (+6,0%) do poziomu 461,9 mld zł. Składały się na to następujące elementy:
 - należności od przedsiębiorstw przyrosły o 13,6 mld zł (+4,1%),
 - należności od niemonetarnych instytucji finansowych wzrosły w stosunku do czerwca 2018 roku o +14,6% r/r (9,3 mld zł),
 - należności od instytucji samorządowych i funduszy ubezpieczeń społecznych wzrosły o 9,6% r/r (2,8 mld zł),
 - należności od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych wzrosły o +7,2% r/r (+0,5 mld zł).

Wyniki finansowe i jakość aktywów

Wynik netto sektora bankowego (w oparciu o dane KNF) w pierwszych pięciu miesiącach 2019 roku spadł o 9% r/r do poziomu 5,9 mld zł. Głównymi powodami spadku zysku netto był wyraźny wzrost kosztów działania (o 9% r/r) i kosztów ryzyka (o 14% r/r). Wynik odsetkowy wzrósł o 9% r/r, dzięki poprawie marży odsetkowej i wyższym wolumenom biznesowym. Pozostałe przychody, w tym również przychody z opłat i prowizji, spadły w stosunku do poprzedniego roku (-2% r/r).

Wzrost kosztów działania był napędzany w głównej mierze przez dynamikę pozostałych kosztów działania i amortyzacji (z uwzględnieniem podatku bankowego; o 13% r/r) - ze względu na wysoką dynamikę składek na rzecz funduszy BFG - a w mniejszym stopniu przez wzrost kosztów wynagrodzenia (o 3% r/r).

Niższa dynamika przychodów (+5% r/r) niż kosztów (+9% r/r) skutkowałą pogorszeniu wskaźnika kosztów do dochodów do poziomu 59,8% z 57,8% rok wcześniej.

Koszty ryzyka w sektorze zanotowały wysoką dynamikę wzrostu (+14% r/r), co przełożyło się na wzrost kosztu ryzyka z 64 p.b. w poprzednim roku do 69 p.b.

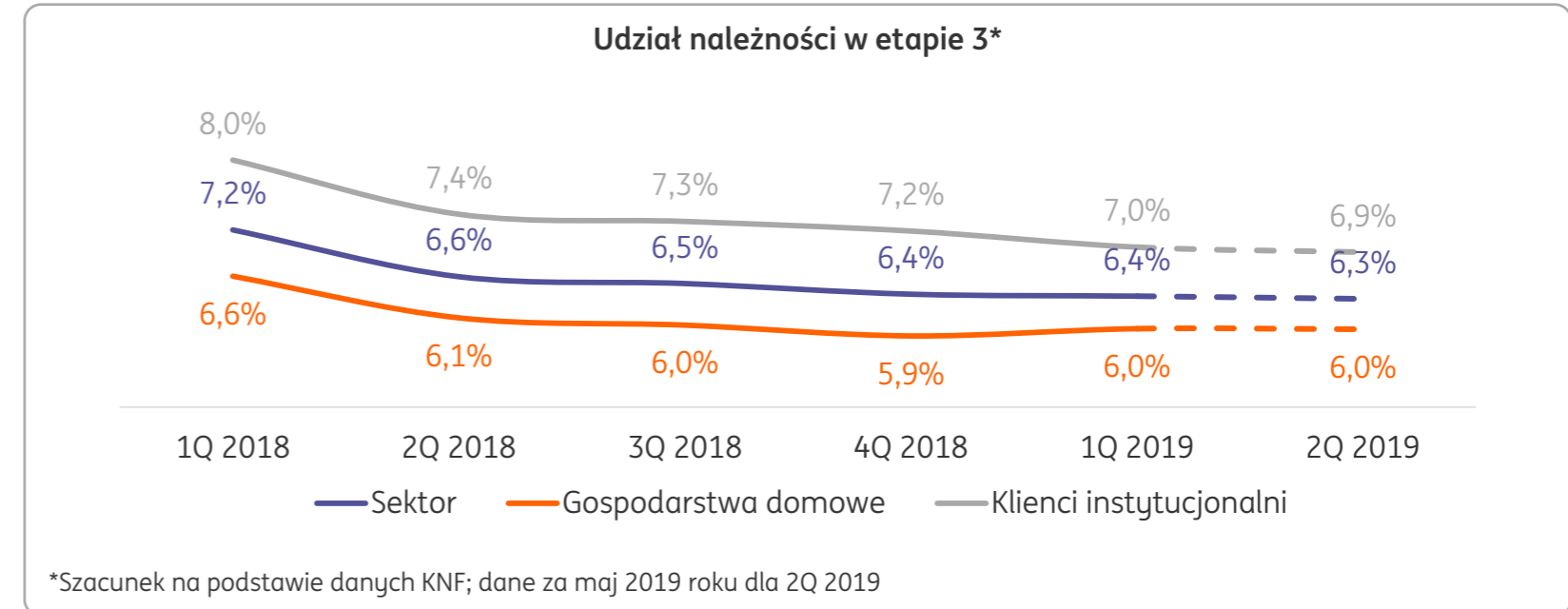
Zysk brutto sektora wyniósł 8,1 mld zł (-5% r/r). Obciążenie sektora podatkiem dochodowym wzrosło względem poprzedniego roku o 7% r/r ze względu m.in. na wzrost składek BFG, które nie są kosztem uzyskania przychodów.

Podstawowe miary efektywności sektora bankowego kształtowały się następująco (r/r):

- zwrot z aktywów (ROA) wyniósł 0,7% w porównaniu do 0,9% przed rokiem,
- zwrot z kapitału (ROE) pogorszył się z 7,6% do 6,9%.

Udział należności w etapie 3 (dane KNF) w całości należności wynosił w maju 2019 roku 6,3% (7,1% w maju 2018 roku).

W maju 2018 roku udział należności od gospodarstw domowych w etapie 3 wynosił 6,0%. Natomiast w segmencie klientów instytucjonalnych, należności w etapie 3 stanowiły 6,9% portfela.

Czynniki zmiany wyniku brutto sektora bankowego w I połowie 2019 roku (mld zł)*

*szacunek w oparciu o dane KNF; **z uwzględnieniem udziału w zyskach jednostek stowarzyszonych

Rynek kapitałowy

Giełda Papierów Wartościowych

Główne indeksy na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych zakończyły I półrocze 2019 roku na poziomie wyższym niż na koniec 2018 roku. Indeks szerokiego rynku – WIG, zyskał w porównaniu do końca 2018 roku +4,3%. Podobny był wynik indeksów grupujących spółki o największej kapitalizacji – WIG20 i WIG30, które zyskały odpowiednio +2,2% i +3,6%. Również indeksy mniejszych spółek – sWIG80 i mWIG40 zakończyły I półrocze 2019 roku na plusie. Zyskały odpowiednio +11,8% i +4,4%.

Na koniec czerwca 2019 roku na Rynku Głównym GPW były notowane 460 spółki, w tym 50 zagranicznych. Kapitalizacja spółek krajowych wyniosła 594,4 mld zł, czyli była o +2,7% wyższa w porównaniu z grudniem 2018 roku. Łączna kapitalizacja spółek krajowych i zagranicznych wyniosła 1 161,7 mld zł, co oznaczało wzrost o +2,9% w stosunku do grudnia 2018 roku. W minionym półroczu miało miejsce 4 debiuty (z czego 3 to przejście z rynku NewConnect), natomiast 8 spółek zostało wycofanych z obrotu giełdowego.

I półrocze 2019 charakteryzowało się spadkiem obrotów na Głównym Rynku. Wartość obrotów sesyjnych obniżyła się o -4,1% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego i wyniosła ponad 97,5 mld zł. Wartość całkowitych obrotów (łącznie z transakcjami pakietowymi) spadła o -5,1% do poziomu 99,6 mld zł.

Fundusze inwestycyjne

Na koniec czerwca 2019 roku aktywa funduszy inwestycyjnych (w oparciu o dane IZFiA) wyniosły 250,7 mld zł, czyli o 6,0 mld zł (-2,3%) mniej niż na koniec 2018 roku. Spadek w zdecydowanej większości wynikał ze niższej wartości środków zgromadzonych w funduszach dedykowanych (często tworzonych na prywatne potrzeby zamożnych osób fizycznych lub przedsiębiorstw) o -7,5 mld zł (do poziomu 93,7 mld zł). Fundusze niededykowane, czyli te dostępne dla szerokiego grona inwestorów, zarządzały na koniec półrocza 157,0 mld zł aktywów (+1,5 mld zł tj. +0,9% względem końca 2018 roku).

W I półroczu 2019 roku w ujęciu nominalnym wyraźnie rosły wyłącznie fundusze gotówkowe i obligacyjne (łącznie o +2,9 mld zł). Fundusze rynku akcji wzrosły o 0,7 mld zł, podczas gdy fundusze mieszane spadły o -1,2 mld zł.

Otwarte Fundusze Emerytalne

W czerwcu 2019 roku aktywa OFE wynosiły 161,8 mld zł, czyli o 4,5 mld zł (+2,8%) więcej niż na koniec 2018 roku. Według stanu na koniec czerwca 2019 roku 84,4% tych aktywów stanowiły akcje emitentów krajowych i zagranicznych.

Ważnym wydarzeniem w zakresie gromadzenia kapitału emerytalnego jest uruchomienie z początkiem lipca 2019 roku Pracowniczych Programów Kapitałowych (PPK). Początkowo obejmą one największe firmy (zatrudniające powyżej 250 osób), ale stopniowo będą obowiązywały coraz mniejsze podmioty. Pierwsze wpłaty na rachunki uczestników PPK mogą wpłynąć już w sierpniu 2019 roku. Składki na rachunki będą wnoszone przez pracodawcę (1,5% wynagrodzenia brutto), pracownika (2% wynagrodzenia brutto) oraz państwo (250 zł na powitanie i 240 zł co roku).

Czynniki makroekonomiczne, które będą mieć wpływ na naszą działalność w II półroczu 2019 roku

Wzrost globalnego protekcjonizmu pozostaje istotnym zagrożeniem dla światowej koniunktury. Konflikt USA-Chiny rozgorzał na nowo, protekcjonistyczna polityka USA wyszła poza obszar handlu. Efektem jest kontynuacja spowolnienia światowego handlu i przemysłu. Dotychczas uderzyło ono w gospodarki azjatyckie i Eurolandu, ale wzrost w USA także zaczyna hamować. Spodziewamy się, że tempo globalnego PKB może spaść poniżej potencjału w najbliższych kwartałach. Wpływ tych wydarzeń na Polskę pozostaje ograniczony, ale prawdopodobnie skutkować będzie ograniczeniem inwestycji prywatnych w kraju.

Ryzykiem pozostaje również wprowadzenie barier protekcjonistycznych przez USA wobec strefy euro, dotkliwe zwłaszcza dla sektora motoryzacyjnego. Według szacunków instytutu Ceslfo wprowadzenie przez USA wyższych ceł na import samochodów obniży wzrost PKB w UE o 0,06 p.p. Konsekwencje najmocniej odczują Węgry (0,18 p.p.), Niemcy (0,16 p.p.), Słowacja (0,12 p.p.) i Czechy (0,1 p.p.). Na tle państw regionu Europy Środkowo-Wschodniej sektor motoryzacyjny w Polsce odgrywa mniejszą rolę w gospodarce – jego udział w całkowitych obrotach przemysłu to ok. 11%, podczas gdy w pozostałych krajach odsetek mieści się w przedziale 24-35%.

Spowolnienie w strefie euro w 2019 roku będzie stosunkowo silne z uwagi na duży udział handlu zagranicznego w gospodarce – dynamika PKB spadnie w tym roku z 1,9 do 1,0% r/r. Problemem jest też trudna sytuacja fiskalna gospodarek peryferyjnych. Uniemożliwia to wprowadzenie impulsu fiskalnego w większej skali. Tym niemniej wydatki budżetowe i mocny rynek pracy podtrzymują popyt wewnętrzny na wysokim poziomie w niektórych gospodarkach, np. Niemczech. Gospodarka USA była mało wrażliwa na efekty globalnej dekoniunktury i wojen handlowych. Wzrost podtrzymywał m.in. zeszłoroczny impuls fiskalny. Jednak ostatnio pojawiły się sygnały spowolnienia, np. w przemyśle. Wkrótce wyczerpie się wpływ obniżek podatków, a przed wyborami w 2020 roku Demokraci nie poprą kolejnego dużego impulsu fiskalnego.

Dlatego w ocenie ekonomistów grupy ING jeszcze w tym roku prawdopodobnie dojdzie do poluzowania polityki Fed oraz EBC. Fed obniży stopy o 50 p.b. już w tym roku, w przypadku EBC możliwy jest wachlarz paru narzędzi, np. obniżki stopy depozytowej (i różnicowanie stawek po jakich banki lokują środki w EBC), wznowienie QE czy bezpośrednie

wsparcie akcji kredytowej. Konsekwencją tych polityk będzie dalsze umocnienie obligacji amerykańskich oraz deprecjacja dolara wobec euro i złotego.

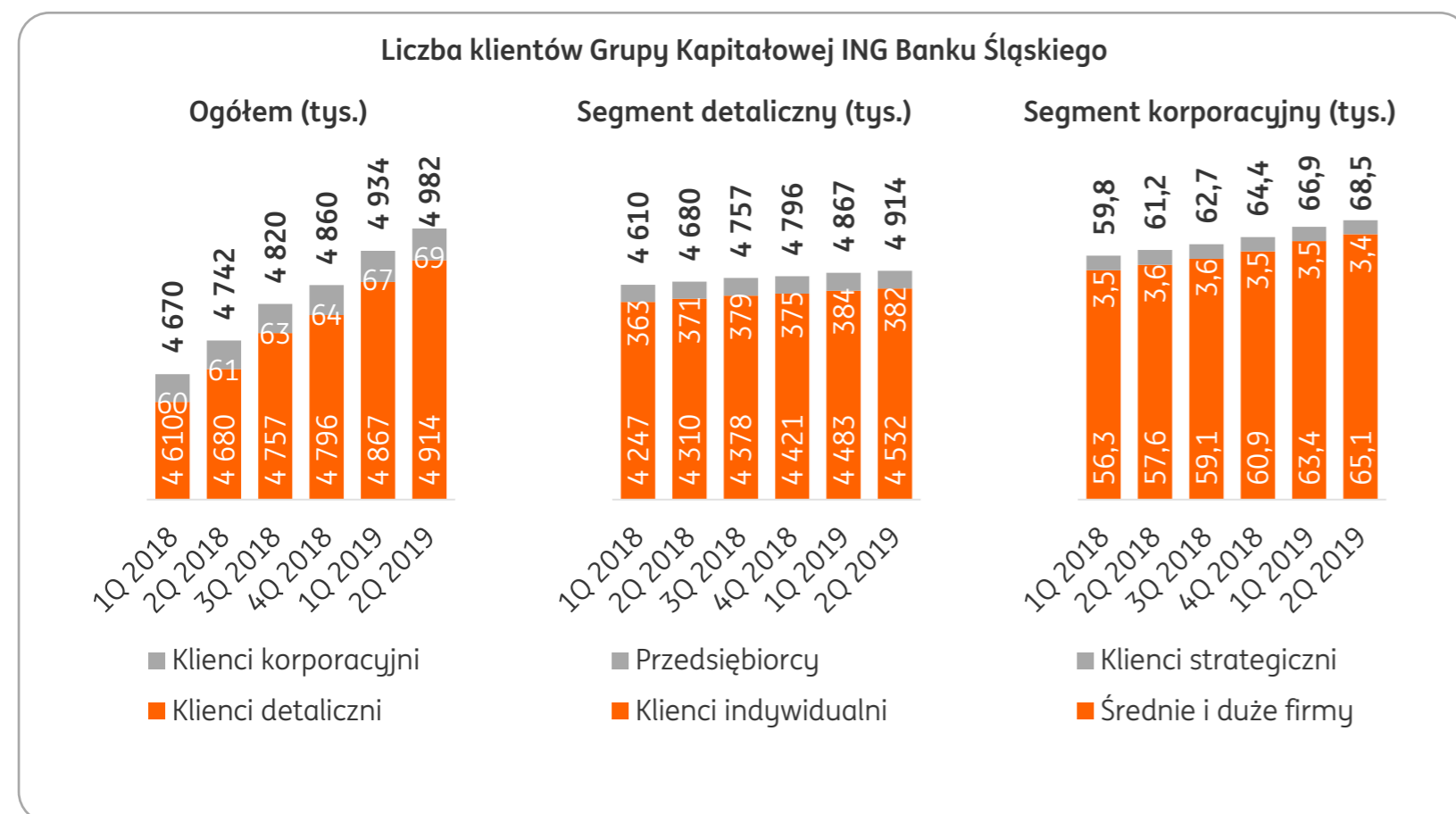
Prognozy makroekonomiczne

	2014	2015	2016	2017	2018	2019P	2020P
Przyrost PKB (%)	3,3	3,8	3,1	4,8	5,1	4,5	3,3
Dług sektora general government wg metodologii UE (% PKB)	50,4	51,3	54,2	50,6	48,9	47,7	47,2
Inflacja (CPI) średnia w roku (%)	0,0	-0,9	-0,6	2,0	1,7	2,1	2,9
Stopa bezrobocia (%)	11,4	9,7	8,2	6,6	5,8	5,5	5,8
Kurs USD/PLN (koniec roku)	3,51	3,90	4,18	3,48	3,76	3,72	3,58
Kurs EUR/PLN (koniec roku)	4,27	4,26	4,42	4,17	4,30	4,28	4,30
WIBOR 3M (koniec roku)	2,5	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7

Działalność Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2019 roku

Model biznesowy Banku dzieli się na dwa główne segmenty:

- Segment bankowości detalicznej, w ramach którego obsługiwane są osoby prywatne (podsegmenty klientów masowych i klientów zamożnych) oraz przedsiębiorcy (małe firmy).
- Segment bankowości korporacyjnej, który obejmuje obsługę klientów instytucjonalnych oraz działalność w zakresie produktów rynków finansowych.

Bankowość detaliczna

Liczba klientów

Na koniec czerwca 2019 roku z usług ING Banku Śląskiego korzystało 4,9 mln klientów detalicznych, w tym:

- 4,5 mln klientów indywidualnych, oraz
- 382 tys. przedsiębiorców.

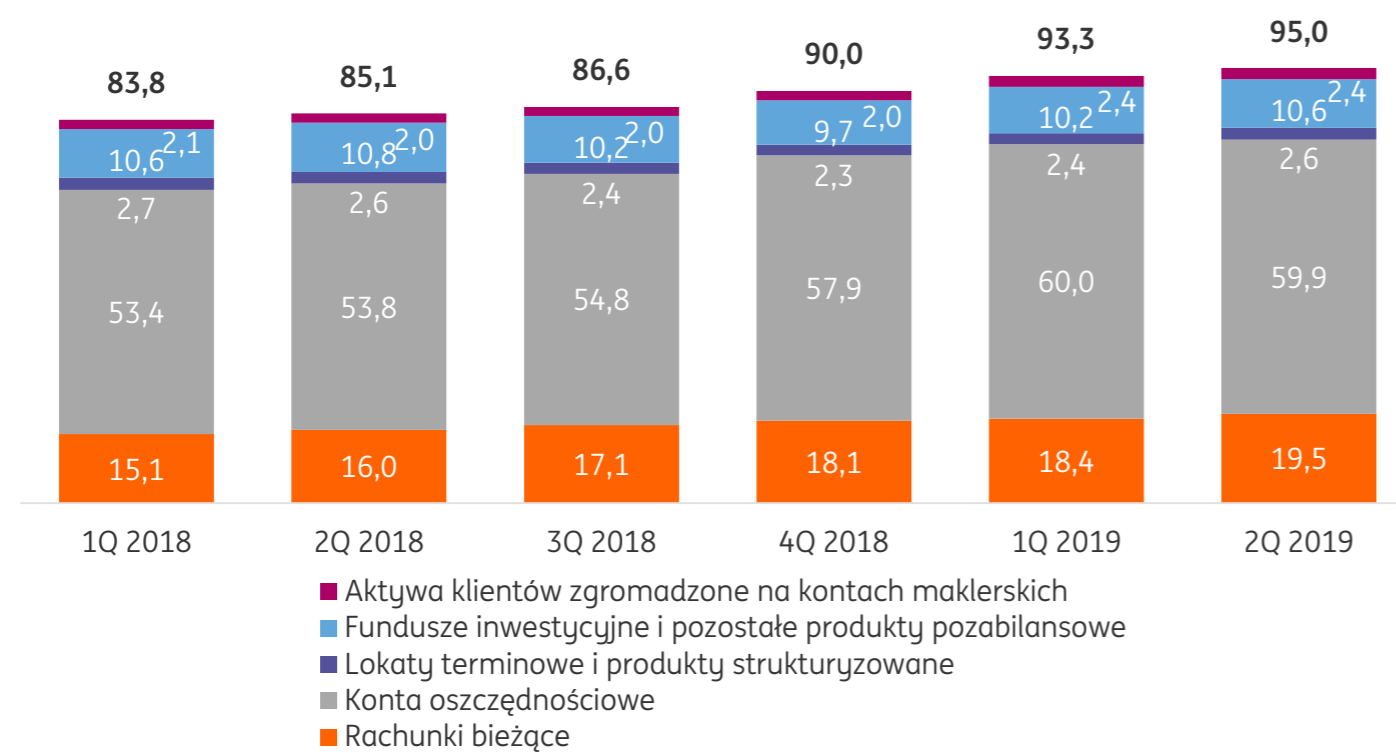
W ciągu I półrocza 2019 roku Bank pozyskał 219 tys. nowych klientów detalicznych, co przyczyniło się do wzrostu liczby obsługiwanych klientów w stosunku do końca 2018 roku o 118 tys. klientów.

Działalność depozytowa

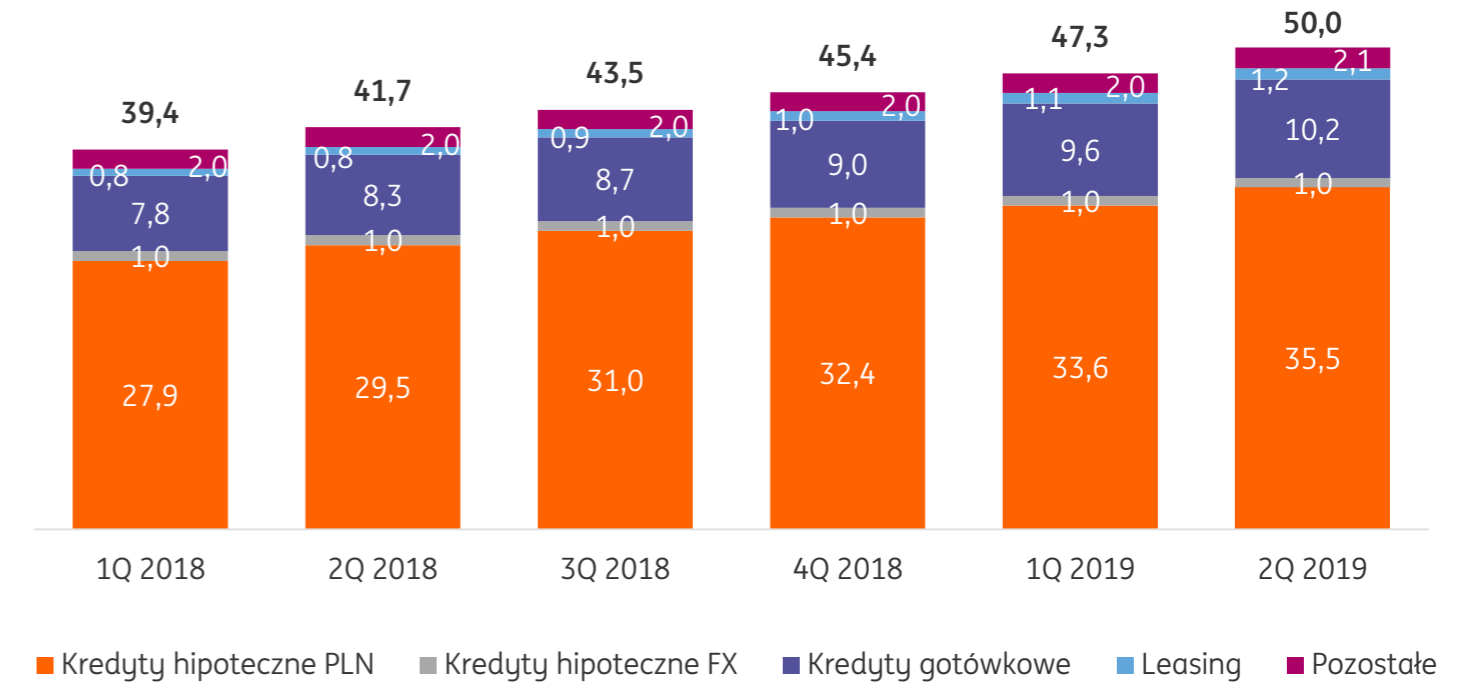
Na dzień 30 czerwca 2019 roku łączna wartość środków powierzonych ING Bankowi Śląskiemu przez klientów detalicznych wynosiła 95,0 mld zł, tj. przyrosła o ponad 5,0 mld zł (+5,6%) w ciągu I połowy 2019 roku, oraz o ponad 9,9 mld zł (+11,7%) rok do roku.

Podobne tempo wzrostu bazy depozytowej banku do wzrostu wolumenów w sektorze przełożył się na stabilny udział w rynku depozytów gospodarstw domowych w I połowie 2019 roku. Na koniec czerwca wynosił on 9,32%, podczas gdy na koniec grudnia 2018 roku ukształtował się na poziomie 9,30%.

Portfel zobowiązań wobec klientów segmentu detalicznego w podziale na produkty (mld zł)

Portfel należności brutto od klientów segmentu detalicznego w podziale na produkty (mld zł)

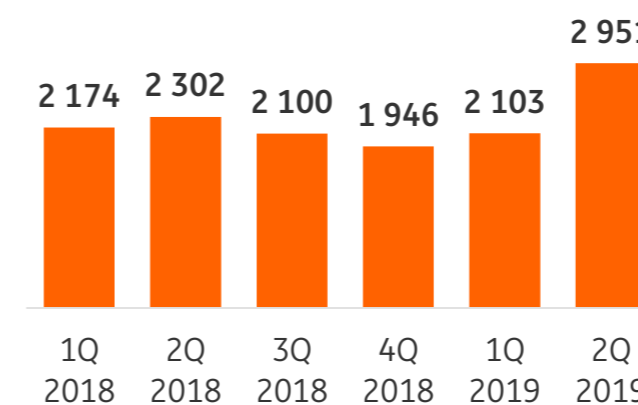

W ciągu I półrocza 2019 roku znacznie zwiększył się zakres obsługi rozliczeniowej klientów detalicznych w banku. Na koniec czerwca 2019 roku ING Bank Śląski prowadził 3,7 mln rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych klientów detalicznych, w przeważającej części (84%) są to konta Direct.

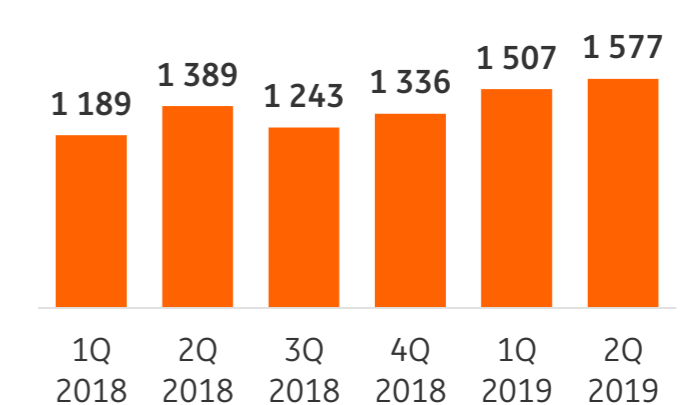
Działalność kredytowa

Na koniec czerwca 2019 roku należności kredytowe brutto od klientów detalicznych wyniosły 50,0 mld zł. W ciągu I półrocza 2019 roku zaangażowanie kredytowe banku w stosunku do tej grupy klientów wzrosło o 4,6 mld zł, tj. o +10,2%. Bank zwiększył swój udział w rynku należności kredytowych od gospodarstw domowych do poziomu 6,71% (wobec 6,33% w grudniu 2018 roku).

Sprzedaż kredytów hipotecznych (mln zł)

Sprzedaż pożyczek gotówkowych (mln zł)

W I półroczu 2019 roku bank sprzedał 5 053,7 mln zł kredytów hipotecznych, co względem I półrocza 2018 roku oznacza wzrost o 578,0 mln zł, czyli o 13%. Zgodnie z danymi Związku Banków Polskich w I półroczu 2019 roku ING Bank Śląski S.A. zajmował drugą pozycję na rynku posiadając 17,5% udziału w sprzedaży kredytów mieszkaniowych dla osób prywatnych.

Również rosnące saldo pożyczek gotówkowych jest efektem wzmożonych działań banku w zakresie oferty oraz sprzedaży. W ciągu I półrocza 2019 roku udzielono pożyczek na łączną kwotę 3,1 mld zł, czyli o 19,6% (506 mln zł) więcej niż w I połowie 2018 roku.

Bankowość korporacyjna

Liczba klientów

Na koniec czerwca 2019 roku z usług ING Banku Śląskiego korzystało 68,5 tys. klientów korporacyjnych, w tym:

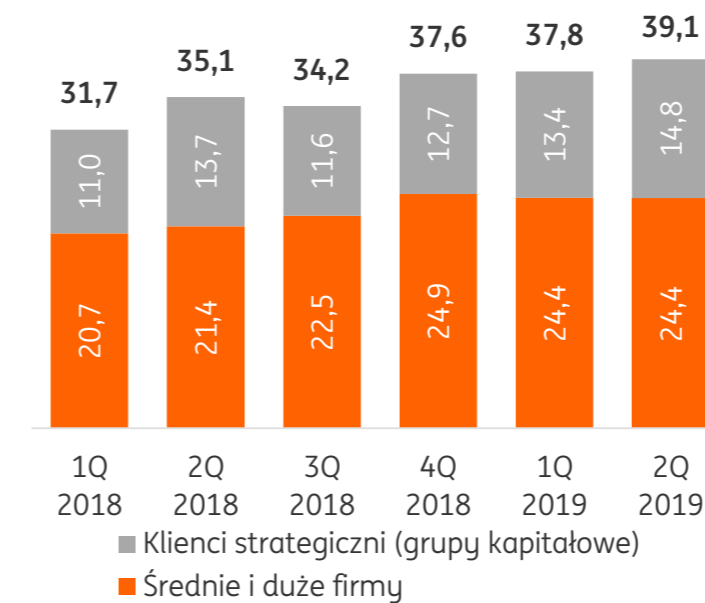
- 3,4 tys. klientów strategicznych, oraz
- 65,1 tys. średnich i dużych przedsiębiorstw.

W ciągu I półrocza 2019 roku bank pozyskał 6,6 tys. nowych klientów korporacyjnych, co przyczyniło się do wzrostu liczby obsługiwanych klientów w stosunku do końca 2018 roku o 4,1 tys. klientów.

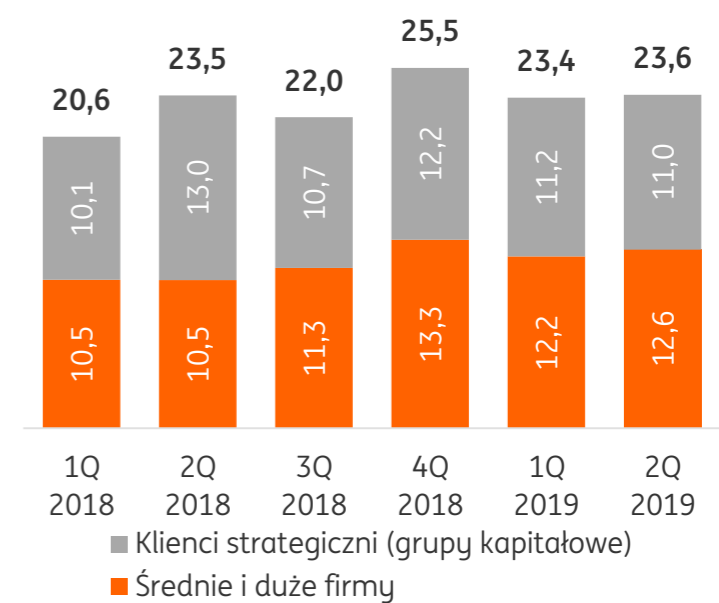
Działalność depozytowo-rozliczeniowa

Na koniec czerwca 2019 roku suma środków zdeponowanych przez klientów korporacyjnych w banku wyniosła 39,1 mld zł, tym samym bank posiadał 9,31% udziału w rynku depozytów klientów instytucjonalnych (8,63% na koniec 2018 roku).

Wolumen depozytów klientów korporacyjnych
(mld zł)

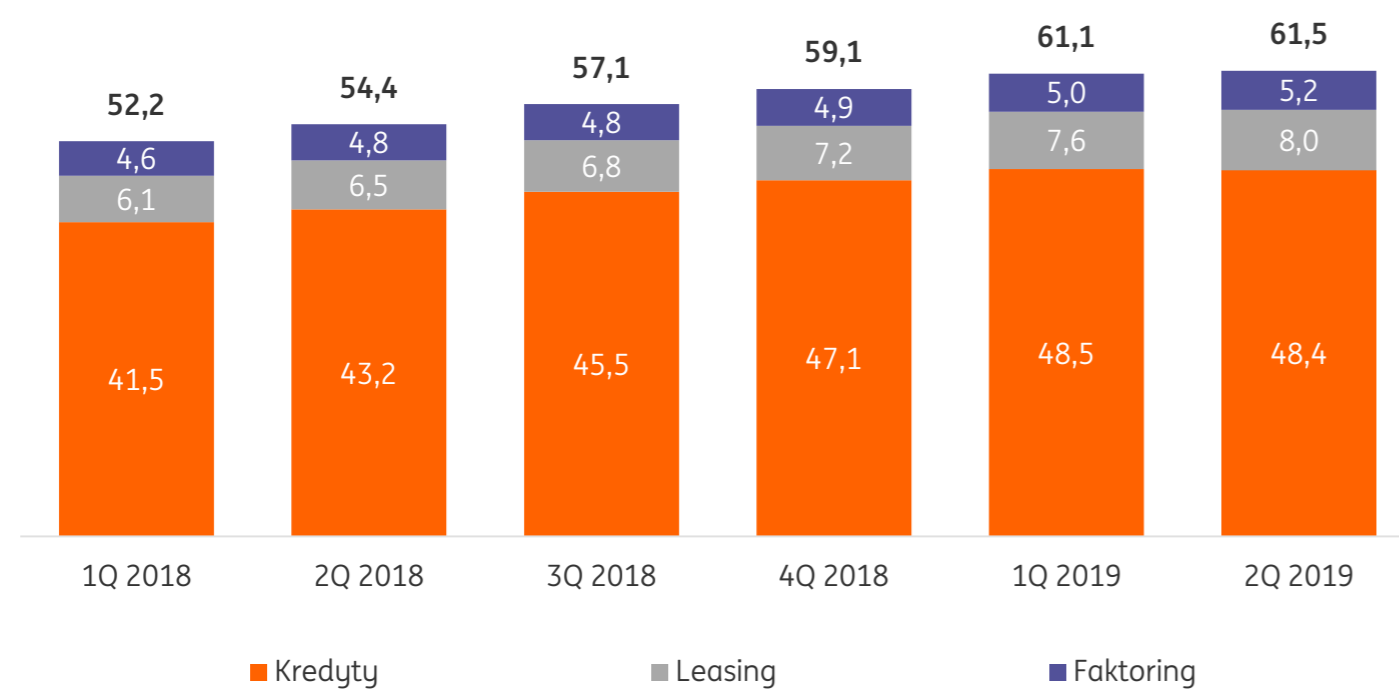
Wolumen rachunków bieżących klientów korporacyjnych (mld zł)

Działalność kredytowa

Na koniec I półrocza 2019 roku wartość finansowania udzielonego klientom korporacyjnym przez Grupę ING Banku Śląskiego wyniosła 61,5 mld zł (brutto). W ciągu 6 miesięcy 2019 roku kwota ta wzrosła o ponad 2,4 mld zł (+4,1%). Szacujemy, że w czerwcu 2019 roku bank posiadał 11,51% udziału w rynku kredytów klientów instytucjonalnych (względem 11,15% na koniec 2018 roku).

Portfel należności brutto od klientów segmentu korporacyjnego w podziale na produkty (mld zł)

Nasze skonsolidowane wyniki finansowe

Podstawowe dane finansowe

Skrócona informacja o wynikach finansowych Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

mln zł	I poł. 2019	II poł. 2018	I poł. 2018	Zmiana I poł. 2019 do I poł. 2018
Przychody*	2 837,5	2 665,3	2 567,1	10,5%
Koszt	1 302,2	1 143,5	1 183,3	10,0%
Koszt ryzyka	260,9	232,4	268,5	-2,8%
Zysk brutto	1 065,9	1 096,3	936,7	13,8%
Zysk netto**	795,7	831,0	694,9	14,5%
Suma bilansowa	150 609,8	141 589,6	130 758,6	15,2%
Zobowiązania wobec klientów	122 992,0	117 682,5	109 174,1	12,7%
Kredyty i inne należności udzielone klientom, netto	110 509,9	103 125,8	94 724,3	16,7%
Kapitały własne**	14 236,6	13 336,3	11 889,5	19,7%

*łącznie z zyskiem netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności; **przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej;

Podstawowe wskaźniki efektywności

Podstawowe wskaźniki efektywności Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

	I poł. 2019	II poł. 2018	I poł. 2018	Zmiana I poł. 2019 do I poł. 2018
Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (C/I)	45,9%	44,5%	46,1%	-0,2p.p.
Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (C/I) - skorygowany	43,6%	44,5%	45,0%	-1,4p.p.
Wskaźnik zwrotu na aktywach (ROA)	1,16%	1,15%	1,16%	+0,0p.p.
Wskaźnik zwrotu z kapitału (ROE)	12,5%	12,3%	12,5%	+0,0p.p.
Wskaźnik zwrotu z kapitału (ROE) - skorygowany	12,6%	12,3%	12,5%	+0,2p.p.
Wskaźnik marży odsetkowej (skumulowany)	2,94%	2,93%	2,93%	+0,01p.p.
Wskaźnik Kredyty/Depozyty	89,9%	87,6%	86,8%	+3,1p.p.
LCR	122%	133%	123%	-1p.p.
LR wg definicji przejściowej	7,23%	7,42%	7,50%	-0,27p.p.
Łączny współczynnik kapitałowy	15,05%	15,60%	15,24%	-0,19p.p.
Współczynnik kapitału Tier 1	13,80%	14,75%	14,35%	-0,55p.p.

Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (C/I) - skorygowany - koszty działania / przychody łącznie z zyskiem netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności; po korekcie kosztów BFG polegającej na rozłożeniu na 4 kwartały składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji.

Wskaźnik zwrotu z kapitału (ROE) - skorygowany - zwrot na po korekcie kosztów BFG polegającej na rozłożeniu na 4 kwartały składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji.

Rachunek zysków i strat

Podstawowe wielkości skonsolidowanego rachunku zysków i strat Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za I połowę 2019 roku oraz ich zmiany w porównaniu z rokiem poprzednim przedstawia tabela poniżej.

Podstawowe wielkości skonsolidowanego rachunku zysków i strat w ujęciu analitycznym

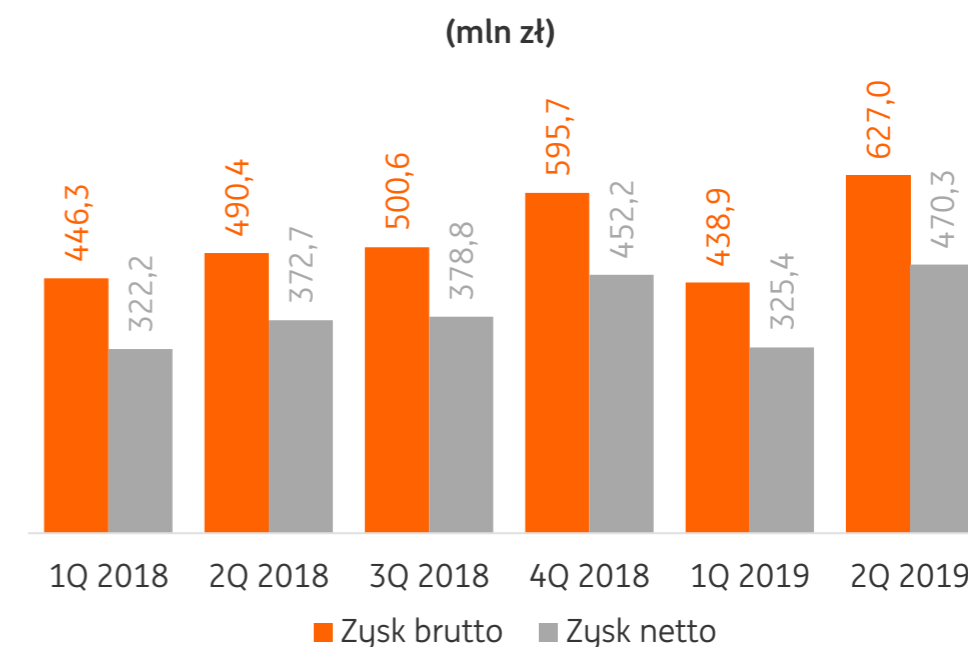
mln zł	I poł. 2019	II poł. 2018	I poł. 2018	Zmiana	
				I poł. 2019 do I poł. 2018	%
Wynik z tytułu odsetek	2 058,2	1 956,3	1 803,0	255,2	14,2%
Wynik z tytułu prowizji	686,7	647,2	657,7	29,0	4,4%
Pozostałe przychody*	92,6	61,8	106,4	-13,8	-13,0%
Przychody ogółem	2 837,5	2 665,3	2 567,1	270,4	10,5%
Koszty operacyjne	1 302,2	1 143,5	1 183,3	118,9	10,0%
Odpisy na utratę wartości i rezerwy	260,9	232,4	268,5	-7,6	-2,8%
Podatek bankowy	208,5	193,1	178,6	29,9	16,7%
Wynik finansowy brutto	1 065,9	1 096,3	936,7	129,2	13,8%
Podatek dochodowy	270,2	265,3	241,8	28,4	11,7%
Wynik netto przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Wynik finansowy netto	795,7	831,0	694,9	100,8	14,5%

*Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany, wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu, wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody z tytułu dywidend, wynik na inwestycjach, wynik na rachunkowości zabezpieczeń, wynik na pozostałej działalności podstawowej oraz zysk netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności

Zysk brutto i netto

W I połowie 2019 roku Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. wypracowała zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej na poziomie 795,7 mln zł. Oznacza on, że wynik netto poprawił się o 14,5% w porównaniu do I półrocza 2018 roku. Wynik brutto ukształtował się w wysokości 1 065,9 mln zł i wzrósł o 13,8% w porównaniu z I połową 2018 roku. W 2019 roku nie wystąpiły czynniki o charakterze jednorazowym.

Zysk brutto i netto Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

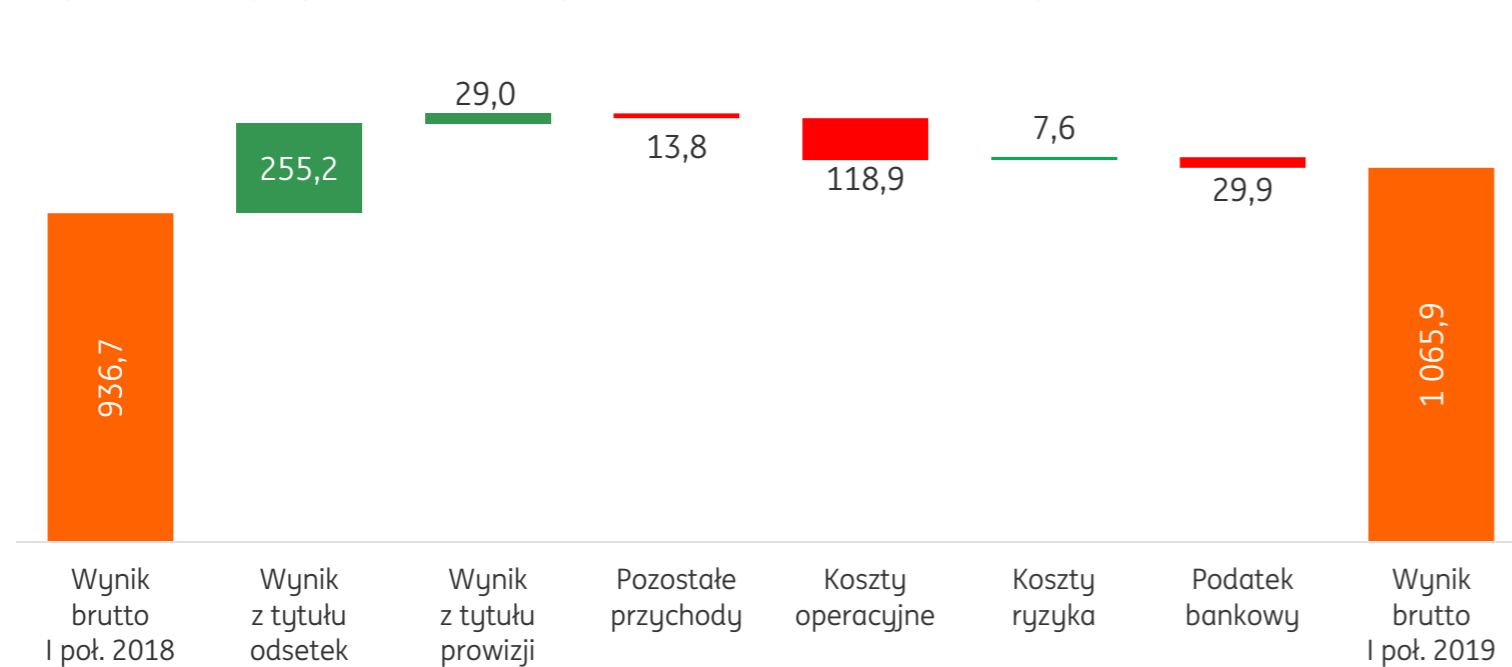
Na poprawę zysku brutto za I połowę 2019 roku o 129,2 mln zł, czyli 14,2%, względem I połowy 2018 roku w największym stopniu wpłynęło:

- wzrost wyniku z tytułu odsetek o 255,2 mln zł, czyli o 14,2%,
- poprawa wyniku z tytułu prowizji o 29,0 mln zł, czyli o 4,4%, oraz
- nieznaczny spadek kosztów ryzyka o 7,6 mln zł, czyli o 2,8%.

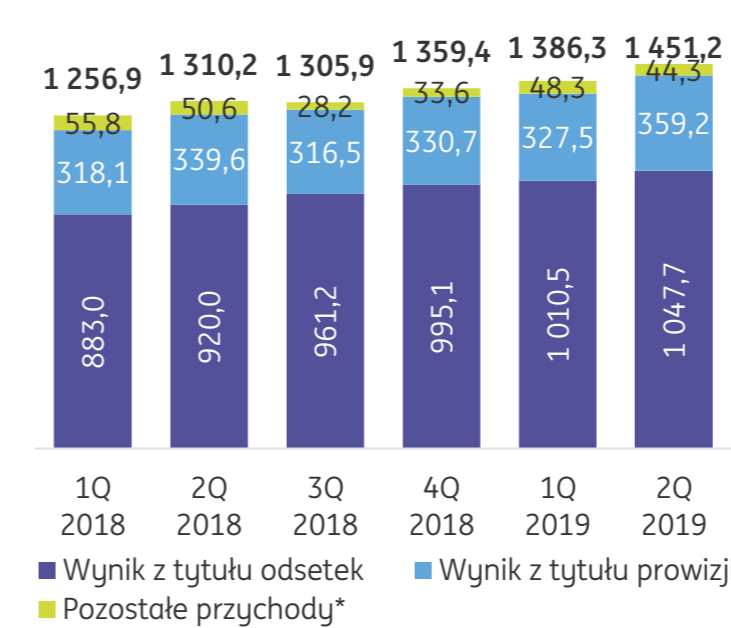
Z drugiej strony, do czynników, które wpływały negatywnie na poziom wyniku brutto w pierwszych sześciu miesiącach 2019 roku względem 2018 roku były:

- wyższy poziom kosztów operacyjnych o 118,9 mln zł, czyli o 10,0%, oraz
- wzrost podatku bankowego o 29,9 mln zł, czyli o 16,7%.

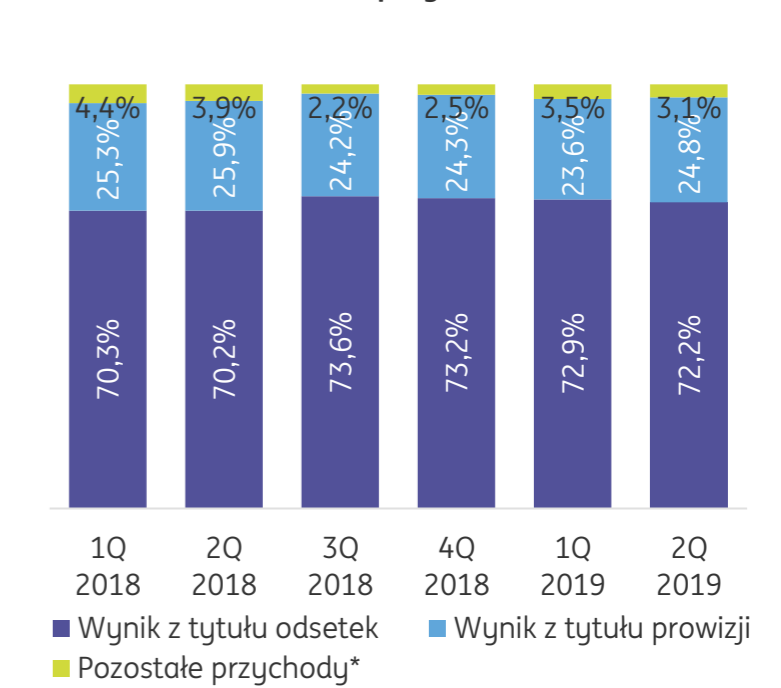
Czynniki zmiany wyniku brutto Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego w I połowie 2019 roku (mln zł)

Przychody* według kategorii rachunku zysków i strat (mln zł)

Struktura przychodów*

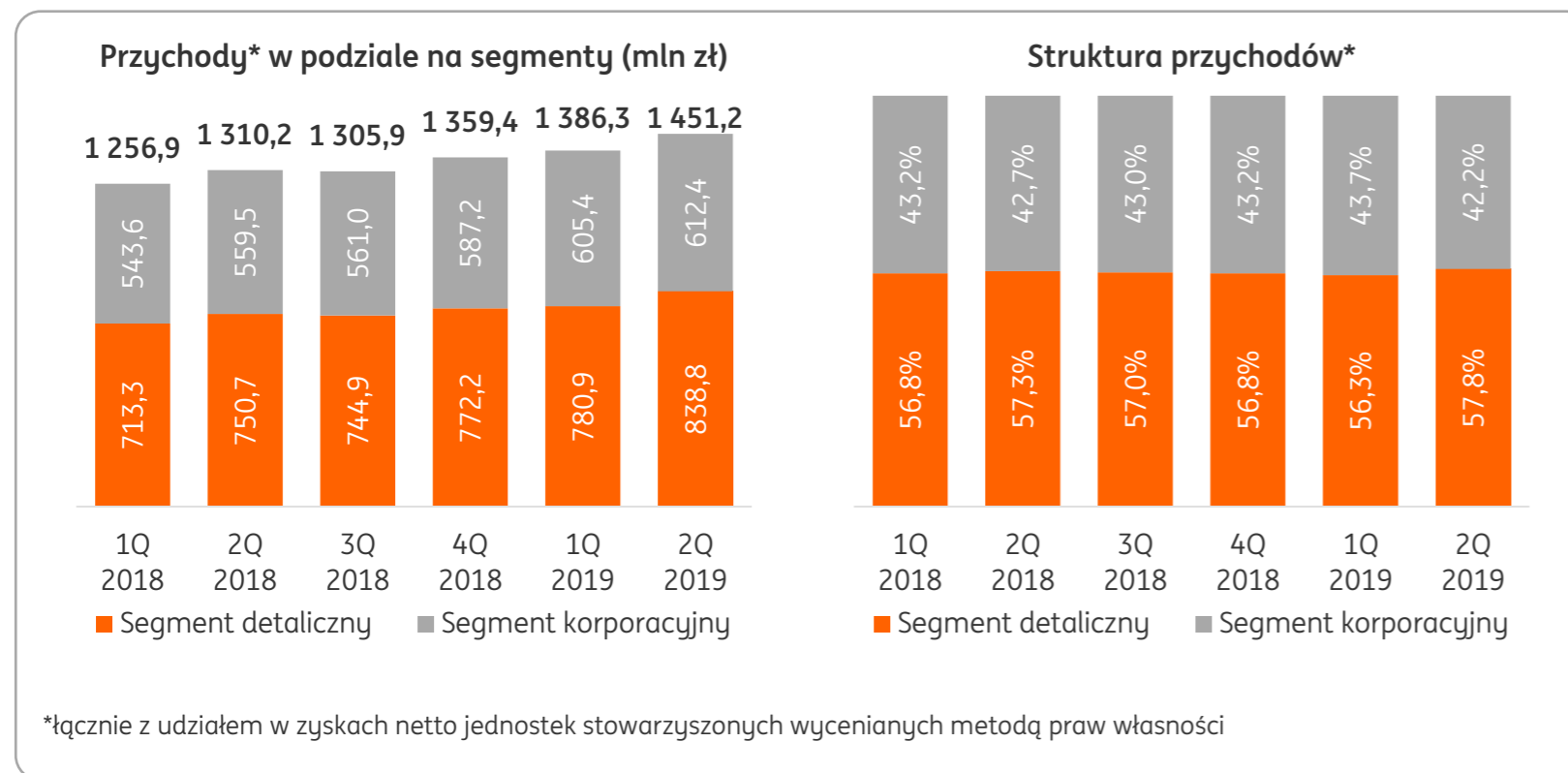

*łącznie z udziałem w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności

Przychody

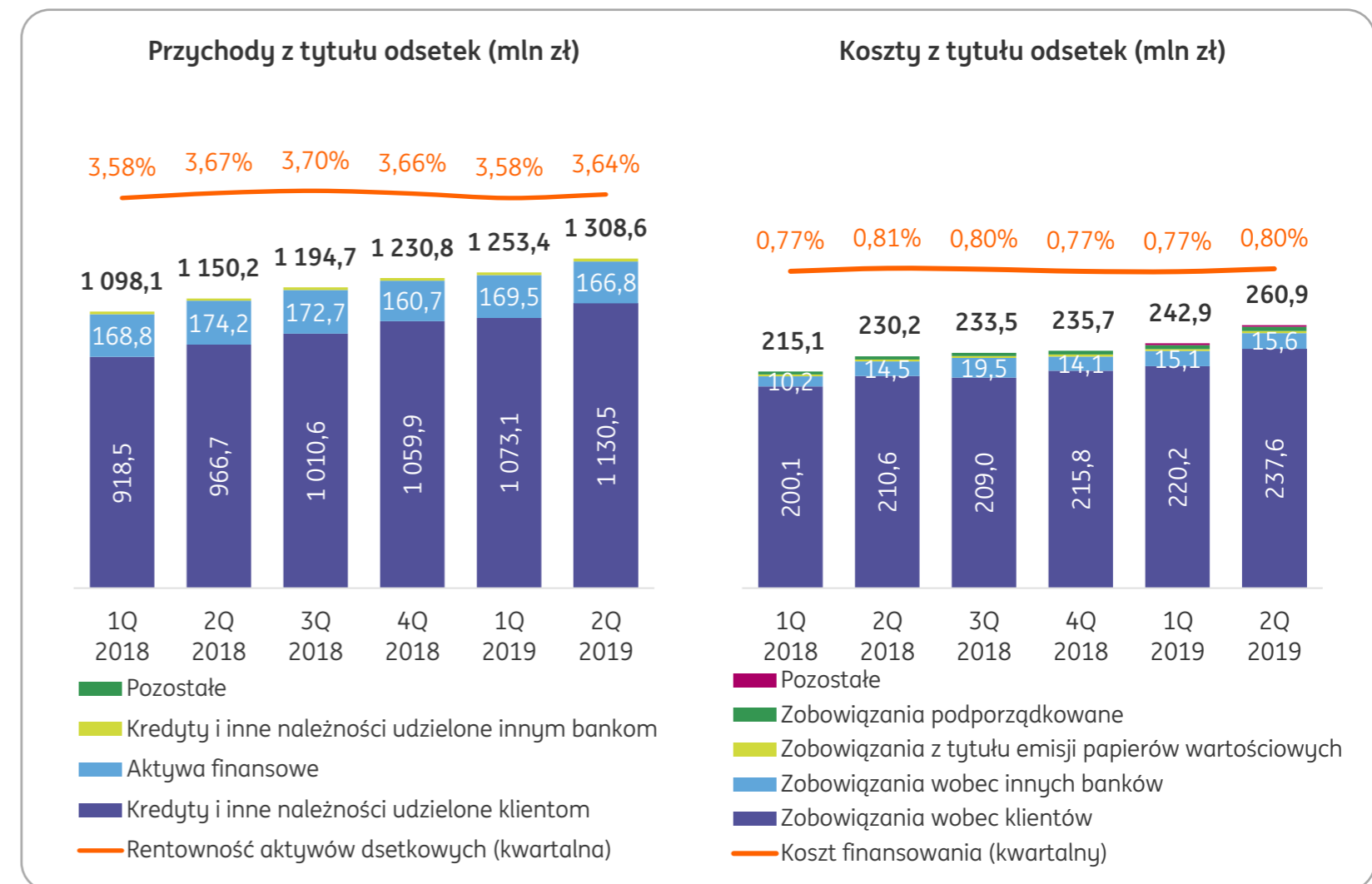
W I połowie 2019 roku przychody ogółem Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. ukształtowały się na poziomie 2 837,5 mln zł. Oznacza to, że poprawa względem I połowy 2018 roku wyniosła 270,4 mln zł, czyli 10,5% i wynikała głównie z wyższego wyniku z tytułu odsetek. Jego udział w przychodach ogółem wzrósł o 2,3 p.p. r/r do 72,5%.

W I połowie 2019 roku głównym czynnikiem wzrostu przychodów był segment detaliczny. Jego przychody zwiększyły się o 155,7 mln zł, czyli o 10,6%, do poziomu 1 619,7 mln zł. W konsekwencji jego udział w strukturze zwiększył się o 0,1 p.p. do 57,1%. Przychody segmentu korporacyjnego przyrosły o 114,7 mln zł, czyli o 10,4%, do 1 217,8 mln zł.

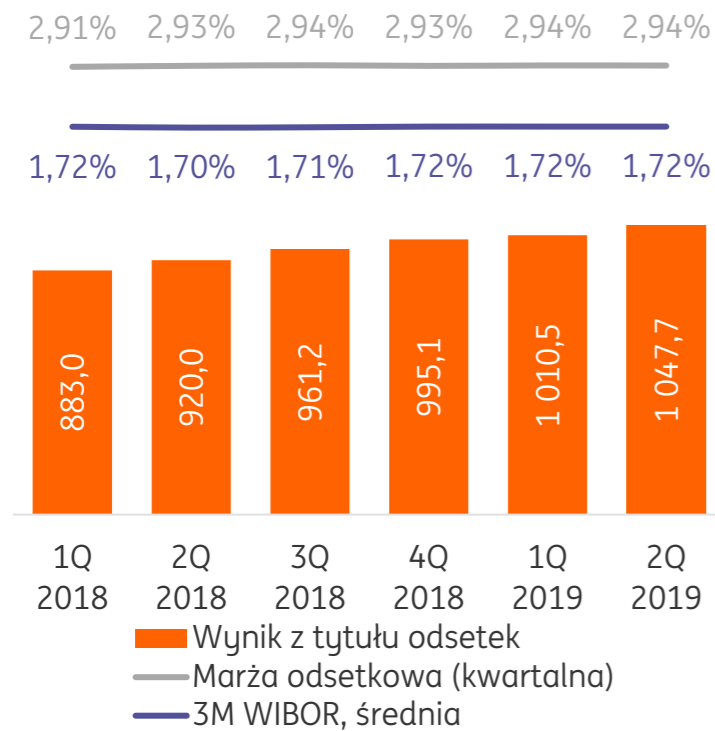
Wynik z tytułu odsetek

W I połowie 2019 roku przychody z tytułu odsetek wzrosły o 14,0% względem I połowy 2018 roku, głównie za sprawą wyższych odsetek od kredytów i innych należności. Z drugiej strony, koszty z tytułu odsetek wzrosły o 13,1% r/r, przede wszystkim ze względu na wyższe koszty zobowiązań wobec klientów. W konsekwencji, wynik netto z tytułu odsetek zwiększył się o 14,2% r/r, czyli o 255,2 mln zł do poziomu 2 058,2 mln zł. Pomimo rekordowo niskich stóp procentowych (stopa referencyjna na poziomie 1,5%), wynik z tytułu odsetek wzrósł dzięki zarówno wyższemu wolumenowi biznesowemu, jak i poprawie marży odsetkowej.

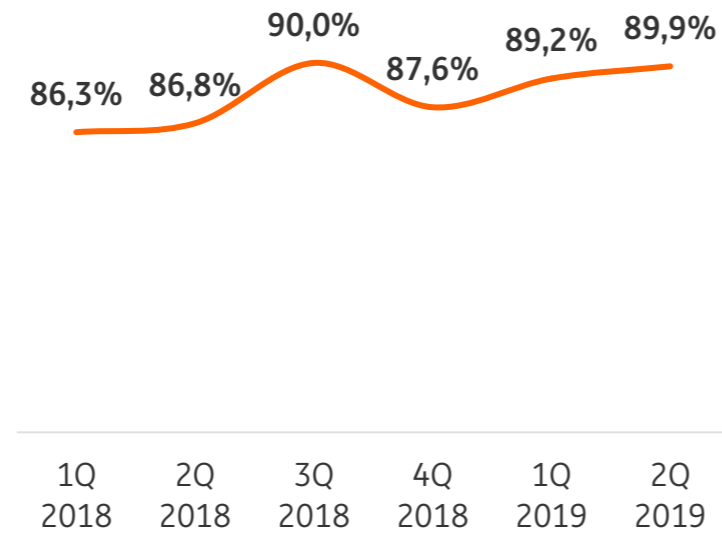

Dzięki rosnącemu udziałowi wysokomarżowych aktywów (głównie kredytów gotówkowych) oraz wyższemu wskaźnikowi kredyty / depozytów, skumulowana marża odsetkowa za I półrocze 2019 roku wzrosła o 1 p.b. r/r do 2,94%.

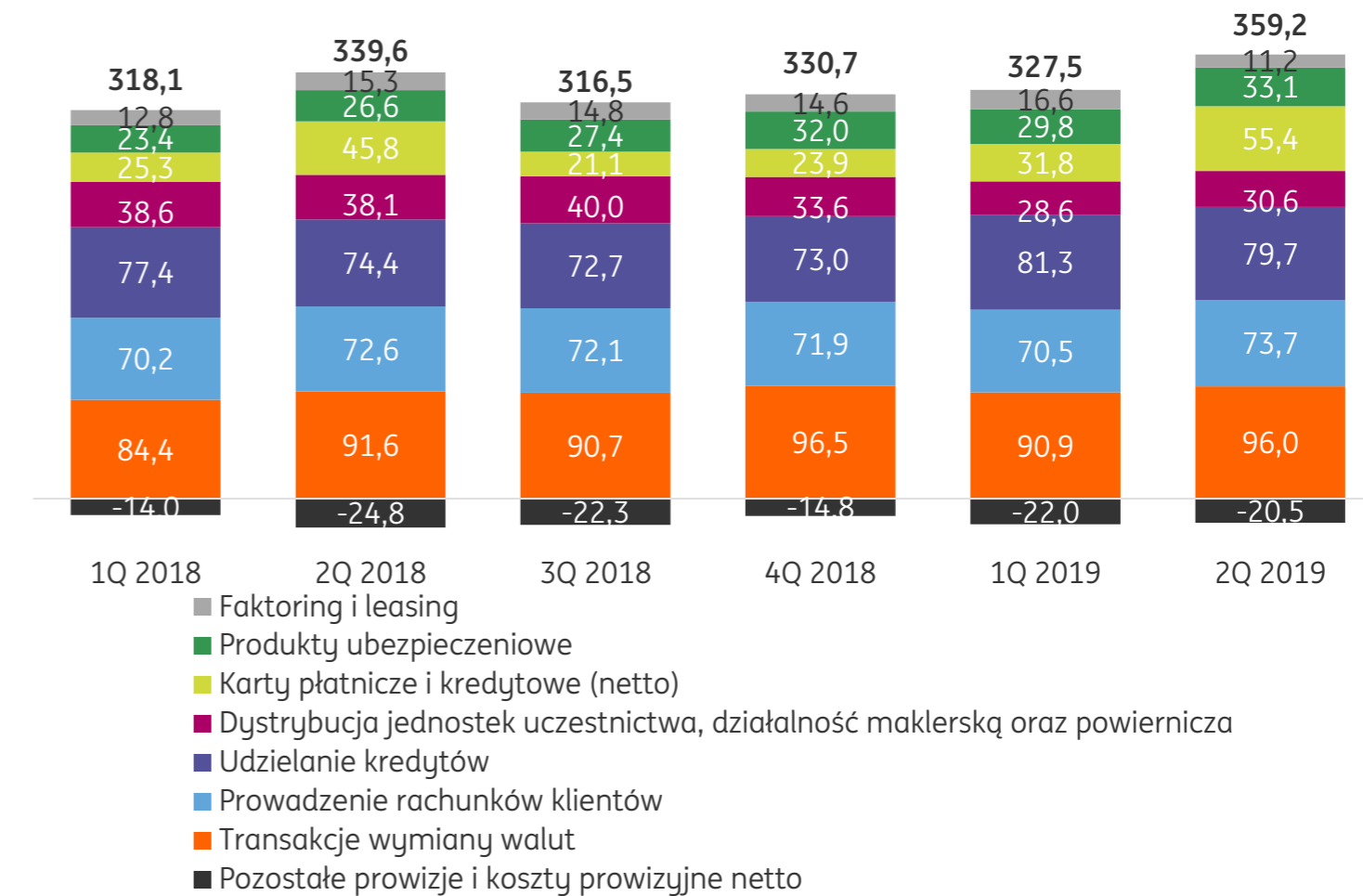
Wynik z tytułu odsetek (mln zł) oraz marża odsetkowa na tle średniej stawki 3M WIBOR

Wskaźnik kredyty / depozytów

Wynik z tytułu opłat i prowizji (mln zł)

Wynik z tytułu prowizji i opłat

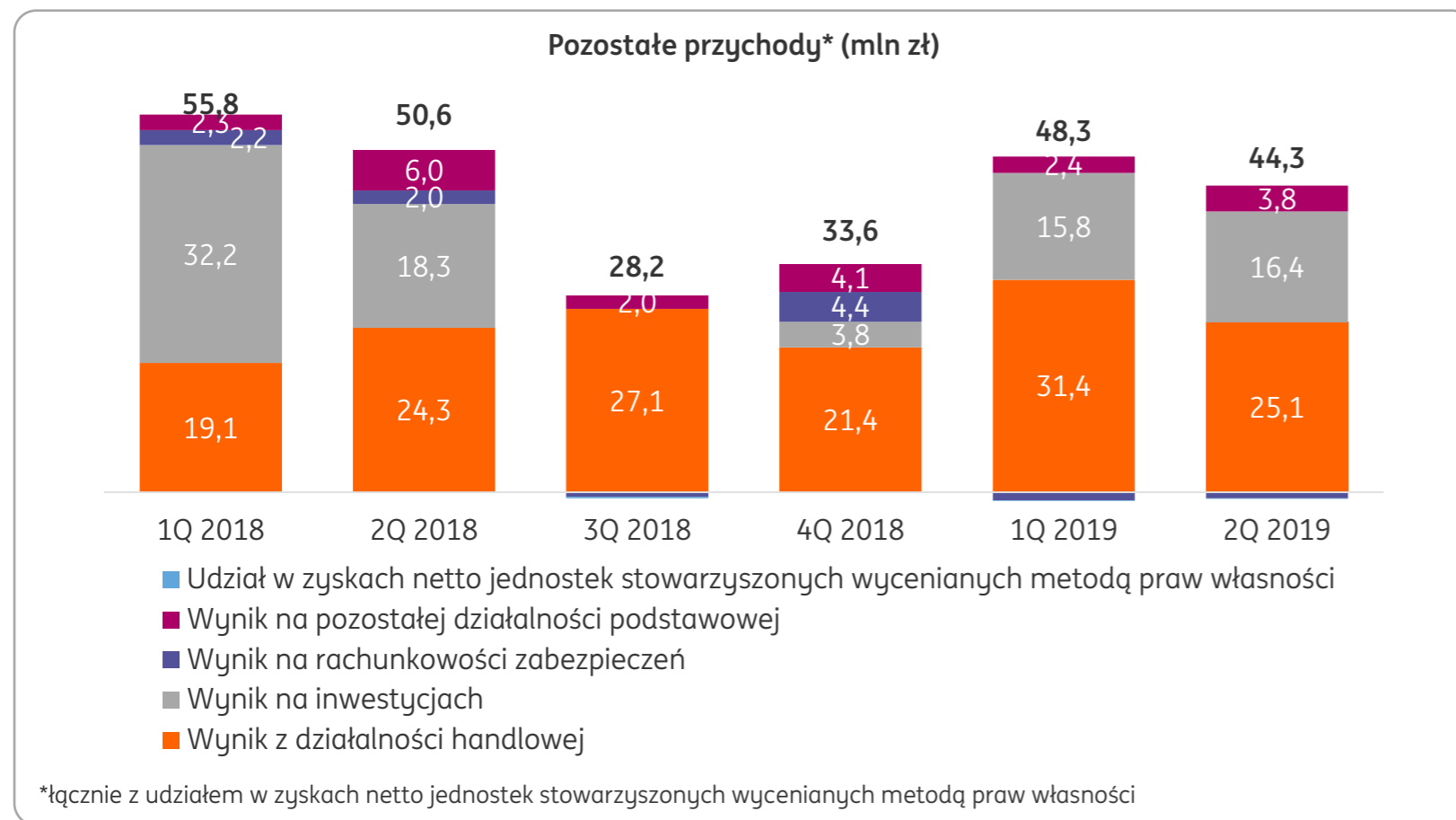
W I połowie 2019 roku wynik z tytułu prowizji i opłat Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. zwiększył się o 29,0 mln zł, czyli o 4,4% względem I połowy 2018 roku do poziomu 686,7 mln zł.

Najistotniejszy wzrost w ramach przychodów z tytułu prowizji i opłat wystąpił w:

- provizjach kart płatniczych i kredytowych (netto): poprawa o 16,1 mln zł, czyli o 22,6% r/r do 87,2 mln zł.
- produktach ubezpieczeniowych: poprawa o 12,9 mln zł, czyli o 25,8% r/r do 62,9 mln zł.
- marży na transakcjach wymiany walut: poprawa o 10,9 mln zł, czyli o 6,2% r/r do 186,9 mln zł.

Pozostałe przychody

W I połowie 2019 roku pozostałe przychody Grupy (łącznie z udziałem w wyniku netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności) wyniosły 92,6 mln zł i były niższe o 13,8 mln zł w porównaniu do poprzedniego roku. Spadek wynika z niższej wartości zrealizowanego wyniku na sprzedaży obligacji skarbowych (32,2 mln zł w I połowie 2019 roku w stosunku do 50,5 mln zł w I połowie 2018 roku).

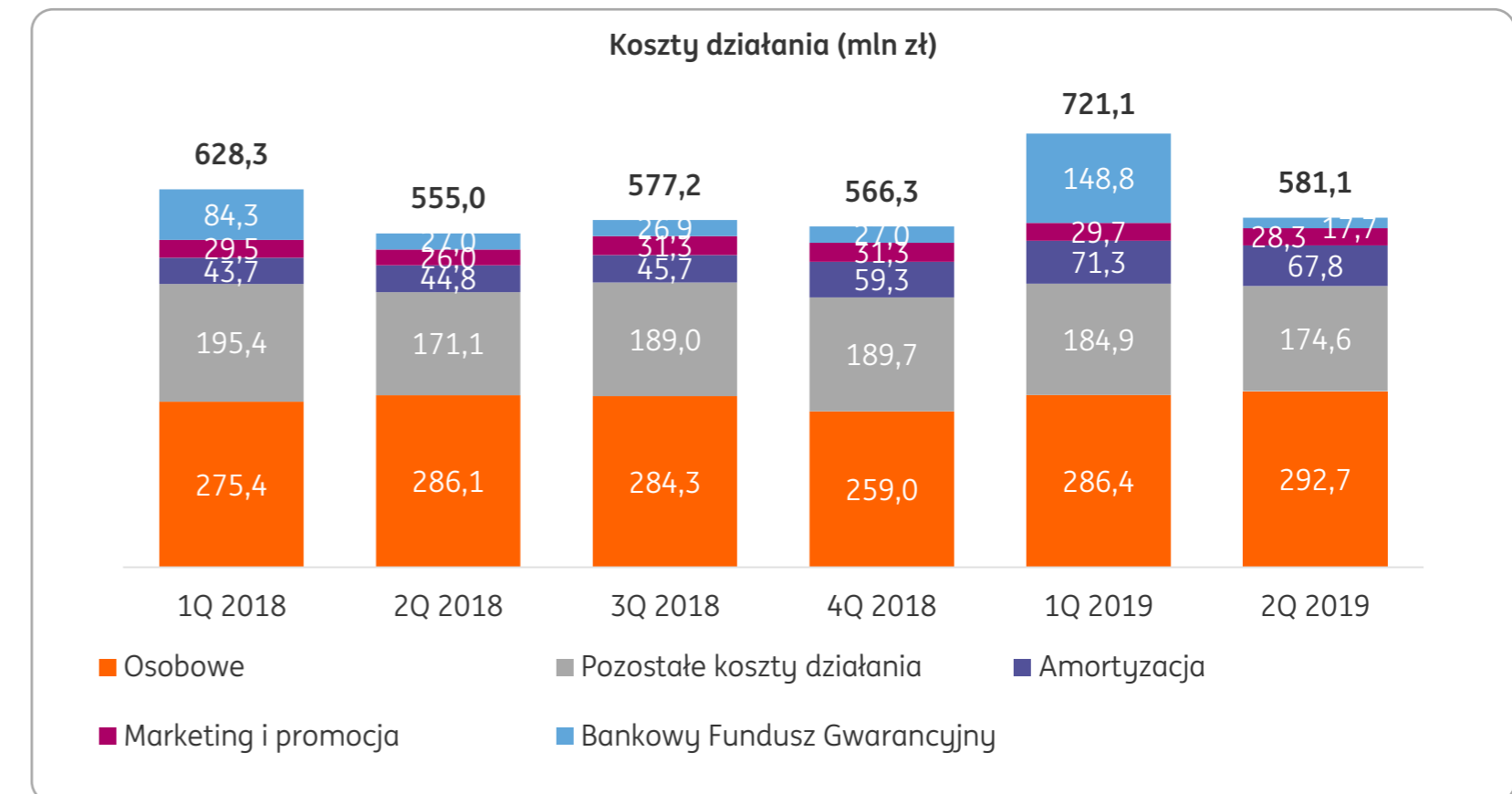

Koszty działania

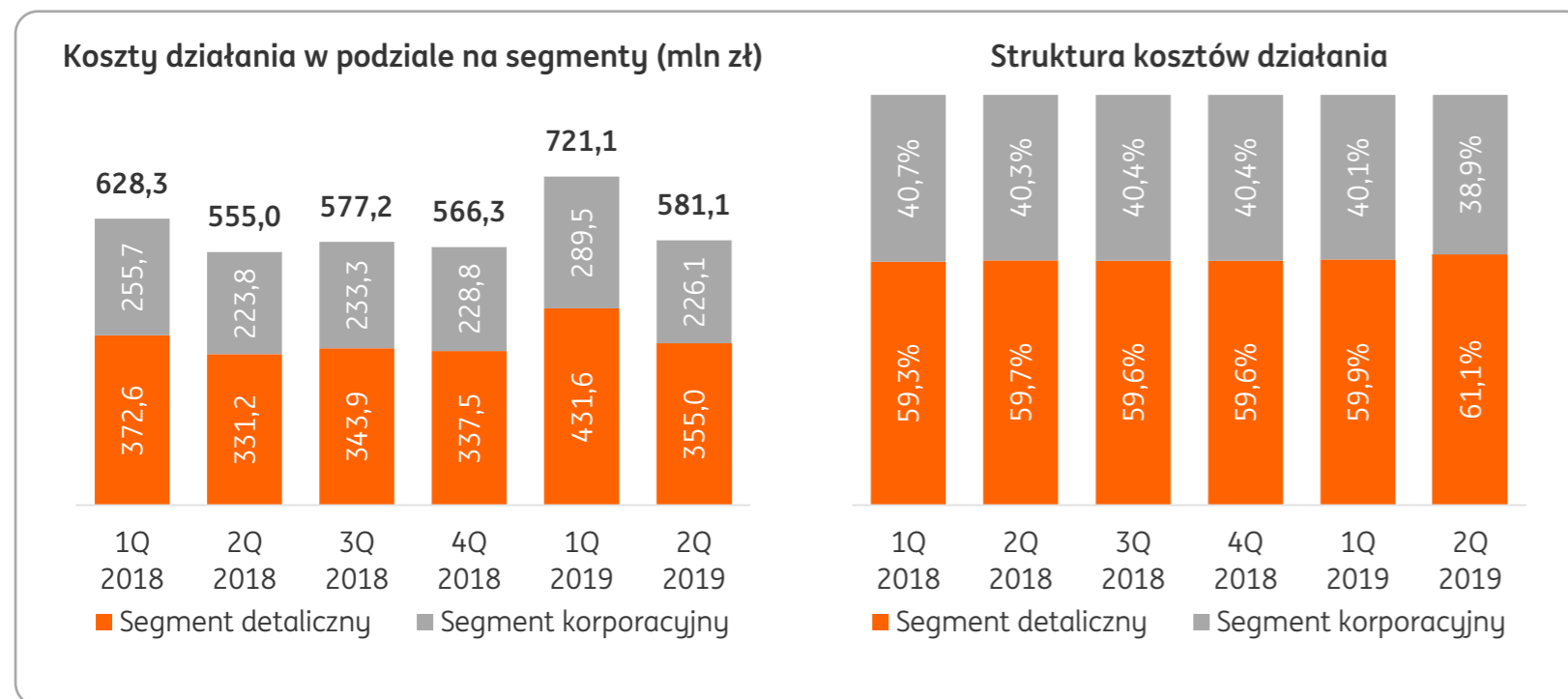
W I półroczu 2019 roku koszty działania Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wzrosły o 10,0% r/r do poziomu 1 302,2 mln zł. Wzrost wartości kosztów był widoczny we wszystkich głównych kategoriach. Najmocniej wzrosły w 2019 roku koszty związane z opłatami na rzecz BFG (+55,2 mln zł r/r tj. o 49,6% r/r). Wartość składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji (ujęta w całości w wynikach pierwszego kwartału) wyniosła 131,2 mln zł (58,2 mln zł w I kwartale 2018 roku). Natomiast składka na fundusz gwarancyjny depozytów wyniosła w I połowie 2019 roku 35,3 mln zł (względem 53,1 mln zł w I połowie 2018 roku). Duży wzrost widoczny w linii amortyzacji jest związany z wdrożeniem MSSF 16, który spowodował przejście części pozostałych kosztów działania do tej właśnie linii. Łącznie pozostałe koszty działania wraz z amortyzacją wzrosły w stosunku do poprzedniego roku o 46,0 mln zł tj. 9,0% r/r.

Było to po części związane ze wzrostem kosztów nadzoru KNF, które wyniosły 16,1 mln zł (ujęte w całości w wynikach I kwartału 2019 roku; względem 11,1 mln zł w 2018 roku).

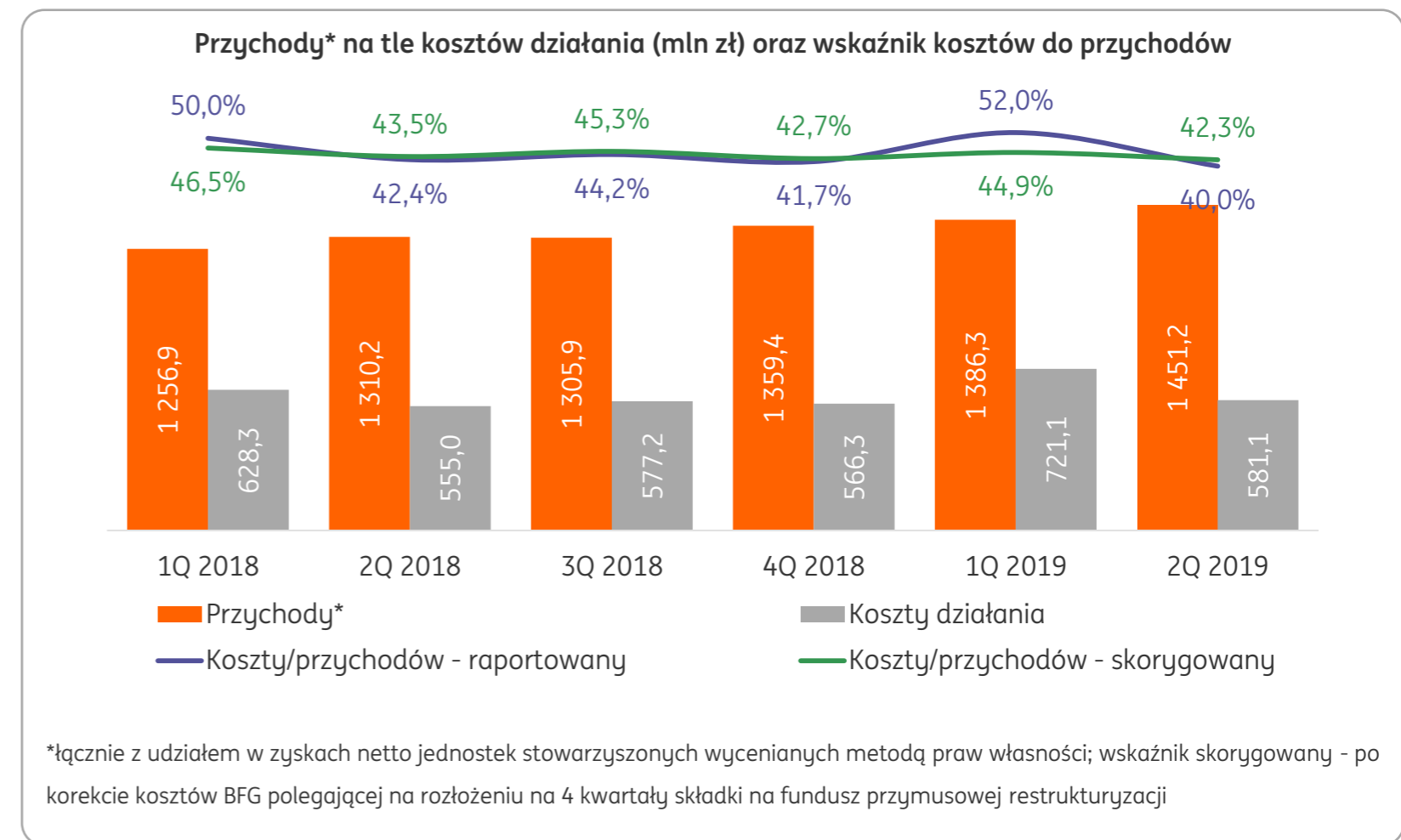
Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego było względnie stabilne (8 119,3 etatów na koniec czerwca 2019 roku w stosunku do 8 033,6 etatów na koniec 2018 roku).

Koszty działania segmentu detalicznego wzrosły o 82,8 mln zł r/r (+11,8%) do 786,6 mln zł, podczas gdy koszty działania segmentu korporacyjnego wzrosły o 36,1 mln zł r/r (+7,5%) do 515,6 mln zł. W konsekwencji udział segmentu detalicznego w kosztach wzrósł o 0,9 p.p. do 60,4% względem I połowy 2018 roku.

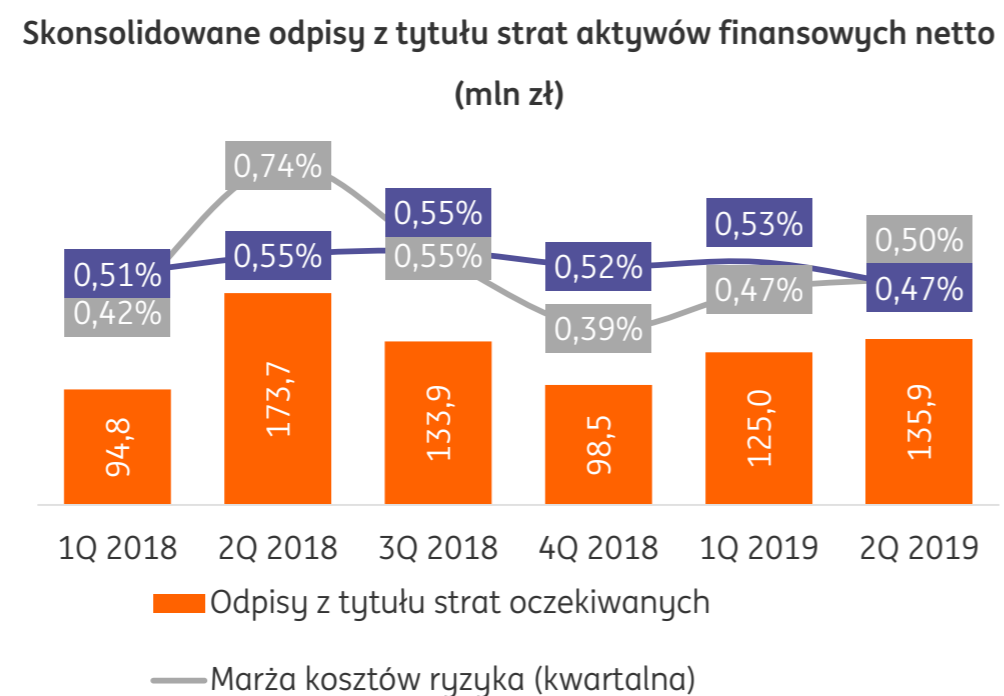

Ze względu na szybsze tempo przyrostu przychodów niż kosztów działania, wskaźnik efektywności - koszty do przychodów - poprawił się w I połowie 2019 roku względem roku poprzedniego. Wyniósł on 45,9%, co oznacza spadek o 0,2 p.p. r/r. Skorygowany wskaźnik kosztów do przychodów dla I połowy 2019 roku (zakładając kwartalne rozpoznawanie składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji) ukształtował się na poziomie 43,6%, czyli poprawił się o 1,4 p.p. r/r.

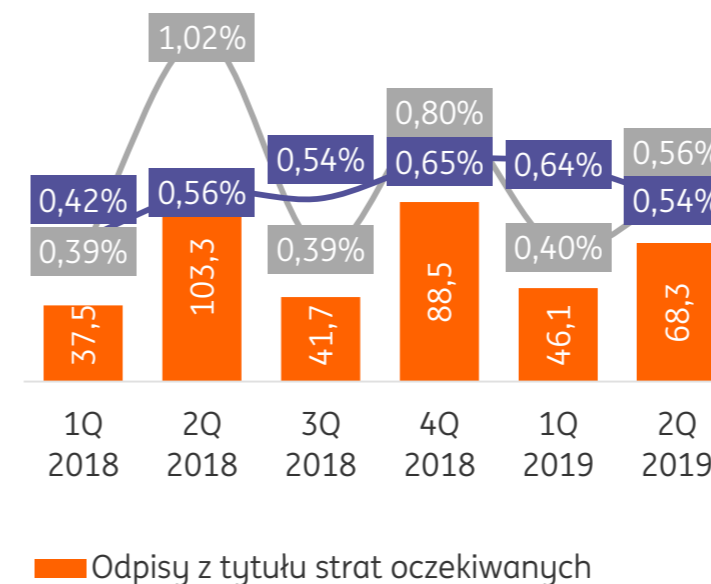
Odpisy z tytułu strat oczekiwanych

W I połowie 2019 roku nastąpił spadek wskaźnika marży kosztów ryzyka (relacja odpisu na straty oczekiwane do portfela kredytowego brutto) do 0,47% z 0,55% w poprzednim roku, z powodu zarówno niższego poziomu wskaźnika w segmencie detalicznym – spadek z 0,56% w I połowie 2018 roku do 0,54% w I połowie 2019 roku – oraz w segmencie korporacyjnym, gdzie marża kosztów ryzyka spadła z 0,54% w I połowie 2018 roku do 0,43% w I połowie 2019 roku.

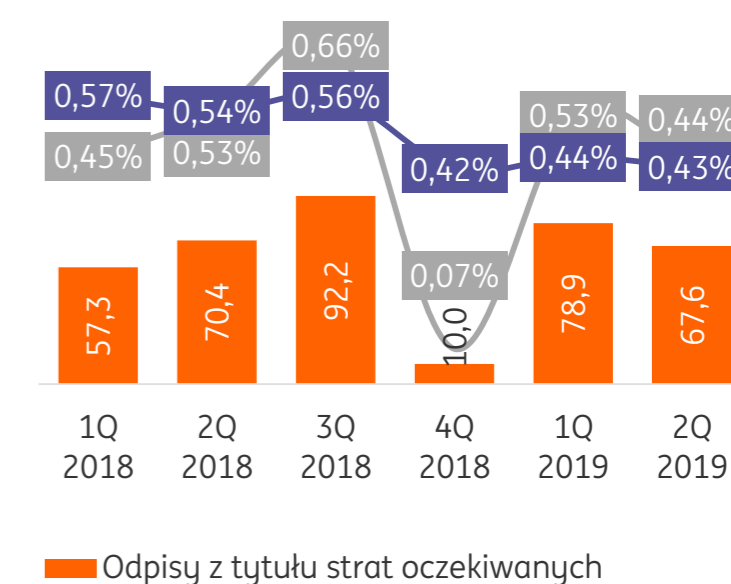

W I połowie 2019 roku nasz bank sprzedał należności z etapu 3 raz. W I kw. 2019 roku sprzedano portfel korporacyjny, którego wpływ na koszty ryzyka wyniósł 9,8 mln zł. W I połowie 2018 roku również nastąpiła jedna sprzedaż należności korporacyjnych z etapu 3, a jej wpływ na koszty ryzyka wyniósł 1,1 mln zł. Bank regularnie sprzedaje portfele należności w etapie 3 w ramach swojej polityki zarządzania ryzykiem kredytowym.

Odpisy z tytułu strat oczekiwanych aktywów finansowych netto w segmencie detalicznym (mln zł)

Odpisy z tytułu strat oczekiwanych aktywów finansowych netto w segmencie korporacyjnym (mln zł)

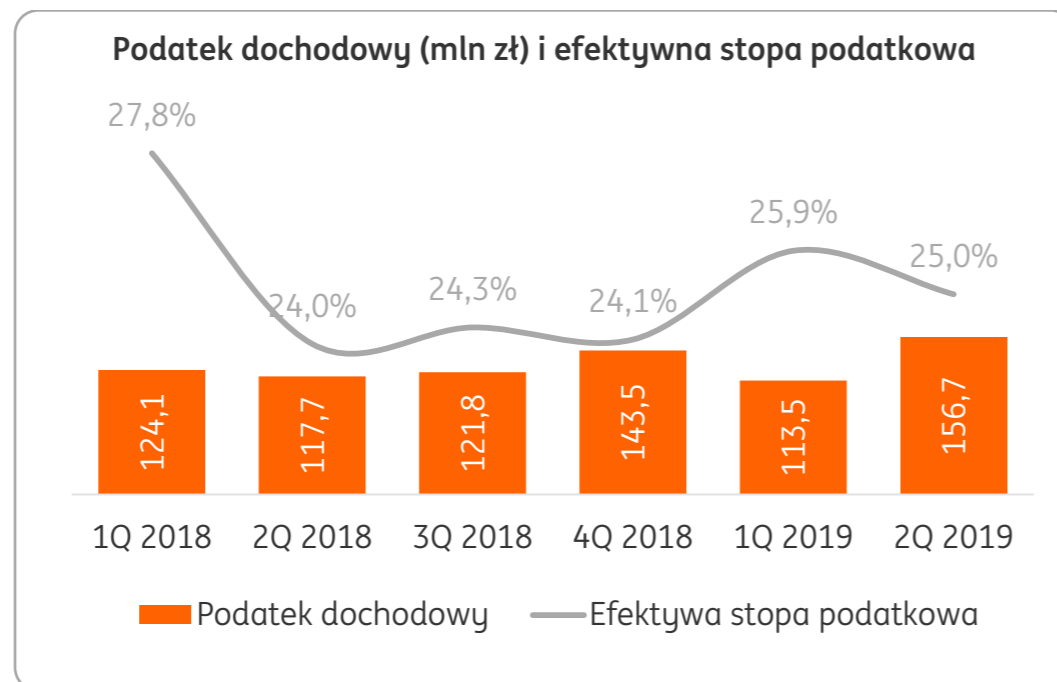

Podatek od niektórych instytucji finansowych

W I połowie 2019 roku Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. odprowadziła podatek od niektórych instytucji finansowych (tzw. podatek bankowy) w wysokości 208,5 mln zł. Wzrost o 29,9 mln zł, czyli o 16,7%, względem I połowy 2018 roku wynika z wyższej podstawy opodatkowania. Wynika to z konsekwentnego wzrostu wolumenów biznesowych.

Podatek dochodowy

W I połowie 2019 roku Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. odnotowała podatek dochodowy w wysokości 270,2 mln zł. Jest on wyższy o 11,7% w porównaniu z rokiem poprzednim. Efektywna stopa podatkowa w I połowie 2019 roku wyniosła 25,3%, podczas gdy rok wcześniej 25,8%.

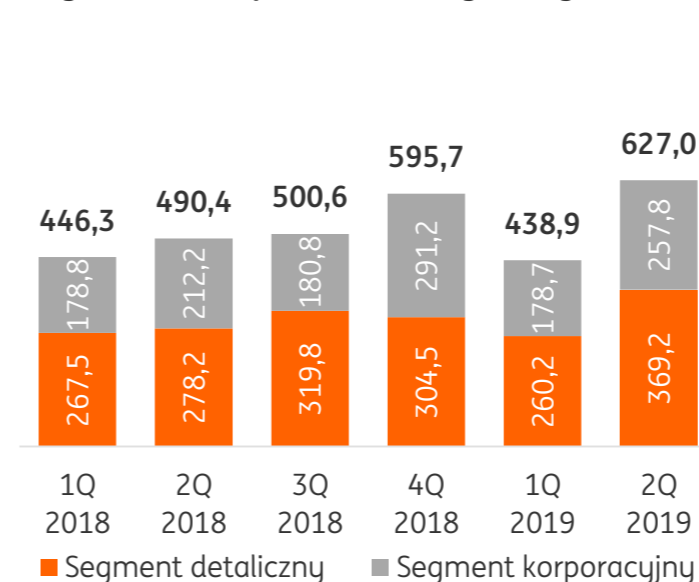
Sprawozdanie według segmentów działalności

Model biznesowy naszego banku dzieli się na dwa główne segmenty:

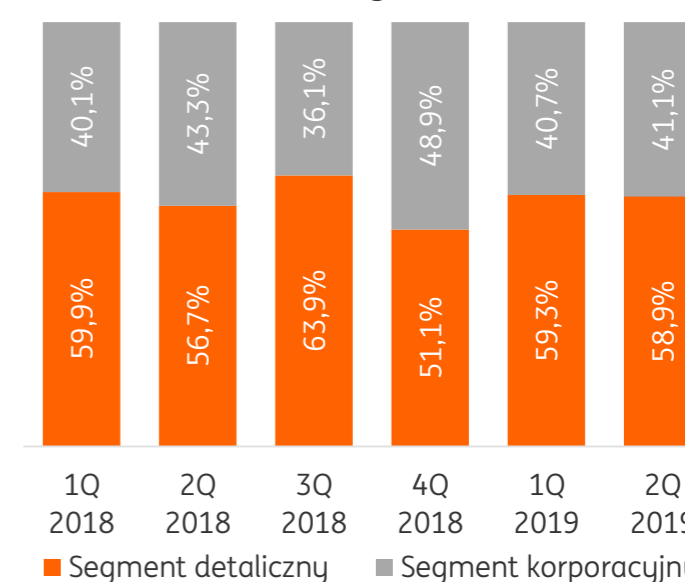
- segment bankowości detalicznej, w ramach którego obsługiwane są osoby prywatne (podsegmenty klientów masowych i klientów zamożnych) oraz przedsiębiorcy (małe firmy),
- segment bankowości korporacyjnej, który obejmuje obsługę klientów instytucjonalnych oraz działalność w zakresie produktów rynków finansowych.

W I połowie 2019 roku wynik brutto Grupy w podziale na segmenty działalności kształtował się następująco.

Zysk brutto w podziale na segmenty (mln zł)

Struktura zysku brutto

W I połowie 2019 roku wynik segmentu detalicznego stanowił 59,0% wyniku brutto Grupy, natomiast segmentu korporacyjnego – 41,0% (w roku ubiegłym odpowiednio: 58,3% oraz 41,7%).

Wynik brutto w segmencie bankowości detalicznej

	I poł. 2019	II poł. 2018	I poł. 2018	Zmiana I poł. 2019 do I poł. 2018	
mln zł				mln zł	%
Wynik z tytułu odsetek	1 298,8	1 236,0	1 150,1	148,7	12,9%
Wynik z tytułu prowizji	267,0	219,2	257,5	9,5	3,7%
Pozostałe przychody	53,9	61,9	56,4	-2,5	-4,4%
Przychody ogółem	1 619,7	1 517,1	1 464,0	155,7	10,6%
Koszty operacyjne	786,6	681,4	703,8	82,8	11,8%
Koszty ryzyka	114,4	130,2	140,8	-26,4	-18,8%
Podatek bankowy	89,3	81,2	73,7	15,6	21,2%
Wynik finansowy brutto	629,4	624,3	545,7	83,7	15,3%

Wynik brutto w segmencie bankowości korporacyjnej

	I poł. 2019	II poł. 2018	I poł. 2018	Zmiana I poł. 2019 do I poł. 2018	
mln zł				mln zł	%
Wynik z tytułu odsetek	759,4	720,0	652,9	106,5	16,3%
Wynik z tytułu prowizji	419,7	428,0	400,2	19,5	4,9%
Pozostałe przychody*	38,7	0,2	50,0	-11,3	-22,6%
Przychody ogółem	1 218,0	1 148,5	1 103,1	114,9	10,4%
Koszty operacyjne	515,6	462,1	479,5	36,1	7,5%
Koszty ryzyka	146,5	102,2	127,7	18,8	14,7%
Podatek bankowy	119,2	111,9	104,9	14,3	13,6%
Wynik finansowy brutto	436,5	472,0	391,0	45,5	11,6%

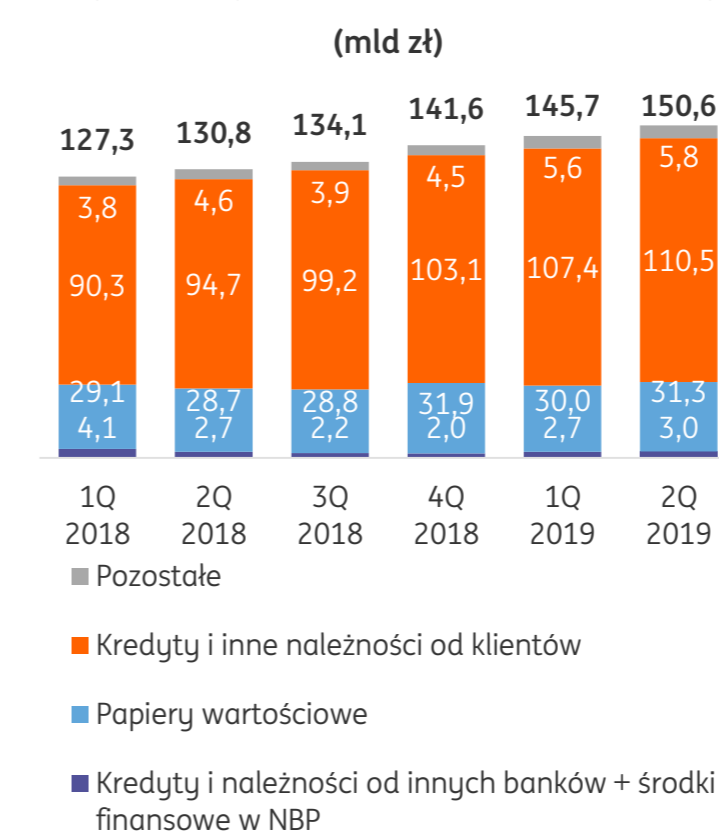
*uwzględniając zysk netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa

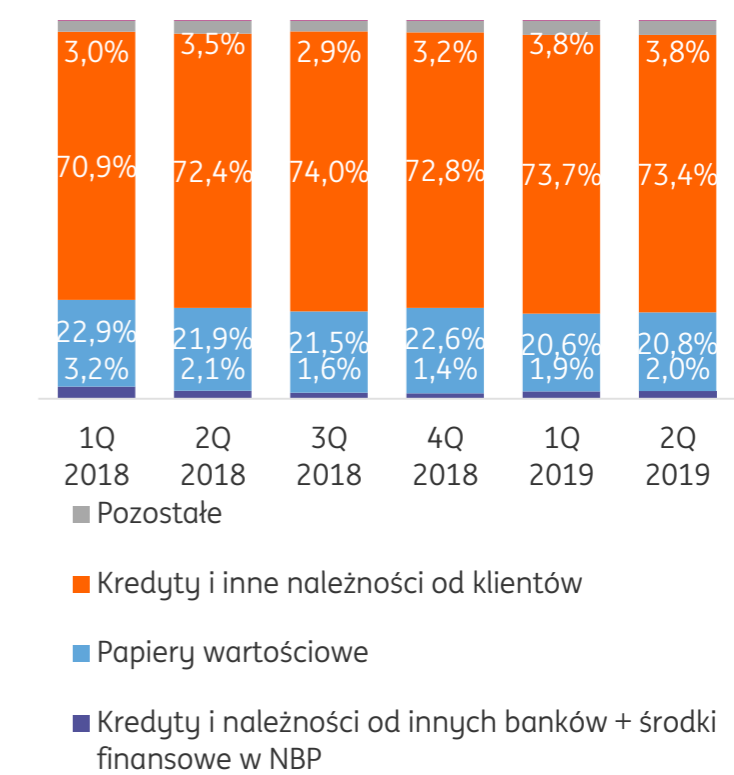
Aktywa ogółem Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A na koniec czerwca 2019 roku wyniosły 150,6 mld zł. Oznacza to wzrost o 6,4% względem końca 2018 roku. Głównym czynnikiem wzrostu był portfel kredytów i innych należności od klientów netto – zwiększył się o 7,4 mld zł, czyli o 7,2% do 110,5 mld zł. Stanowią one również najistotniejszą pozycję w strukturze aktywów. 30 czerwca 2019 roku odpowiadały za 73,4% wszystkich aktywów Grupy.

Aktywa Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego

Struktura aktywów Grupy Kapitałowej

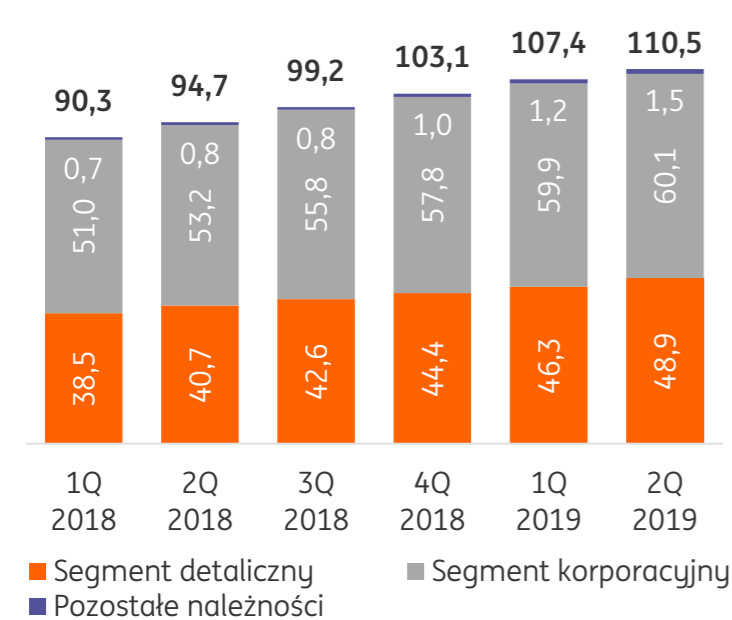
ING Banku Śląskiego

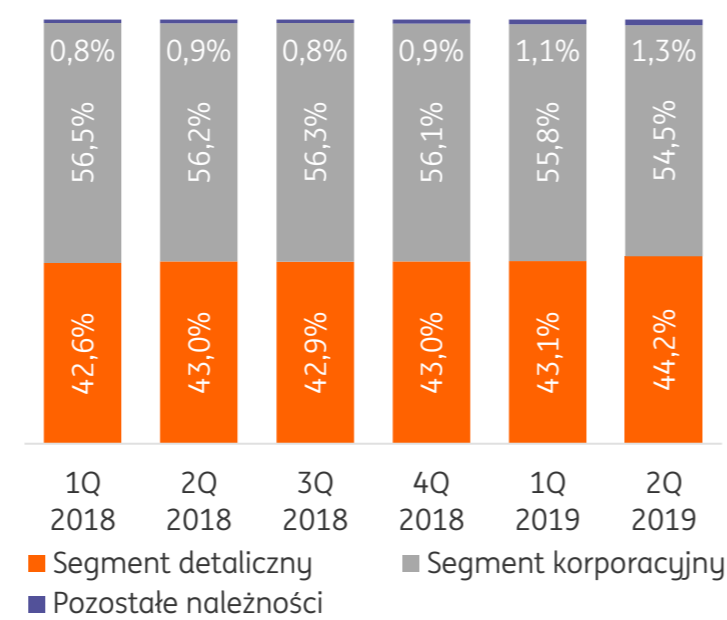
Ważną pozycję w bilansie Grupy Kapitałowej stanowił również portfel papierów wartościowych – 31,3 mld zł (20,8% aktywów). Przeważającą część tego portfela stanowiły papiery dłużne, z czego 19,2 mld zł aktywów wycenianych wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz 12,1 mld zł aktywów finansowych wycenianych wg amortyzowanego kosztu.

Zarówno detaliczne, jak i korporacyjne kredyty i inne należności netto od klientów zwiększyły saldo na koniec czerwca 2019 roku względem końca 2018 roku. Segment detaliczny dostarczył wzrost o 4,5 mld zł, a segment korporacyjny o 2,4 mld zł. W konsekwencji udział ekspozycji detalicznych zwiększył się o 1,2 p.p. do 44,2%.

Kredyty netto* w podziale na segmenty (mld zł)

Struktura kredytów netto*

*kredyty i inne należności od klientów z wyłączeniem euroobligacji

Portfel należności od klientów netto

	Czerwiec 2019	Grudzień 2018	Czerwiec 2018	Zmiana czerwiec 2019 do czerwiec 2018	%
mln zł				mln zł	
wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	193,5	218,4	249,0	-55,5	-22,3%
wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	110 316,4	102 907,4	94 475,3	15 841,1	16,8%
Razem	110 509,9	103 125,8	94 724,3	15 785,6	16,7%

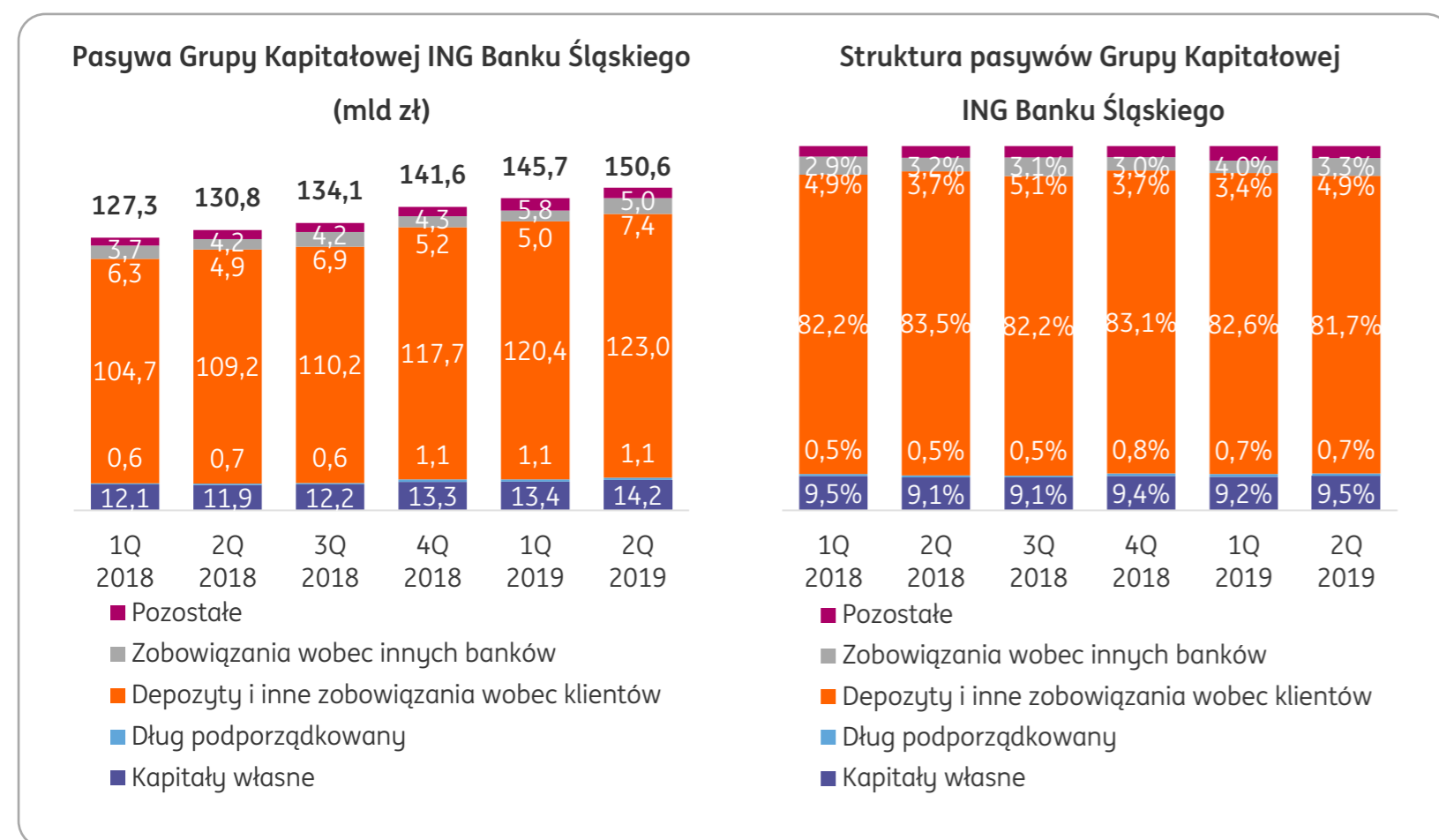
Portfel należności od klientów netto wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

	Czerwiec 2019	Grudzień 2018	Czerwiec 2018	Zmiana czerwiec 2019 do czerwiec 2018	%
mln zł				mln zł	
Portfel kredytowy, w tym:	108 857,2	101 956,8	93 666,3	15 190,9	16,2%
gospodarstwa domowe	52 210,1	47 525,7	43 707,4	8 502,7	19,5%
podmioty gospodarcze	53 402,3	51 223,9	47 402,1	6 000,2	12,7%
sektor instytucji rządowych i samorządowych	3 244,8	3 207,2	2 556,8	688,0	26,9%
Razem, w tym:	108 857,2	101 956,8	93 666,3	15 190,9	16,2%
Bankowość korporacyjna	59 995,7	57 602,0	52 967,6	7 028,1	13,3%
kredyty w rachunku bieżącym	11 227,3	10 322,8	9 987,0	1 240,3	12,4%
kredyty i pożyczki terminowe	33 388,4	32 517,3	29 701,4	3 687,0	12,4%
należności leasingowe	7 909,1	7 118,1	6 438,5	1 470,6	22,8%
należności faktoringowe	5 133,4	4 834,5	4 751,6	381,8	8,0%
dłużne papiery wartościowe	2 337,5	2 809,3	2 089,1	248,4	11,9%
Bankowość detaliczna	48 861,5	44 354,8	40 698,7	8 162,8	20,1%
kredyty i pożyczki hipoteczne	36 264,5	33 146,8	30 295,4	5 969,1	19,7%
kredyty w rachunku bieżącym	1 307,3	1 223,4	1 299,4	7,9	0,6%
należności leasingowe	1 168,8	975,5	807,8	361,0	44,7%
pozostałe kredyty i pożyczki	10 120,9	9 009,1	8 296,1	1 824,8	22,0%
Inne należności, w tym:	1 459,2	950,6	809,0	650,2	80,4%
euroobligacje (obligacje Skarbu Państwa)	0,0	0,0	0,0	0,0	-
złożone depozyty zabezpieczające typu call	1 081,1	733,0	651,7	429,4	65,9%
należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	0,0	0,0	0,0	0,0	-
pozostałe należności	378,1	217,6	157,3	220,8	140,4%
Razem	110 316,4	102 907,4	94 475,3	15 841,1	16,8%

Pasywa

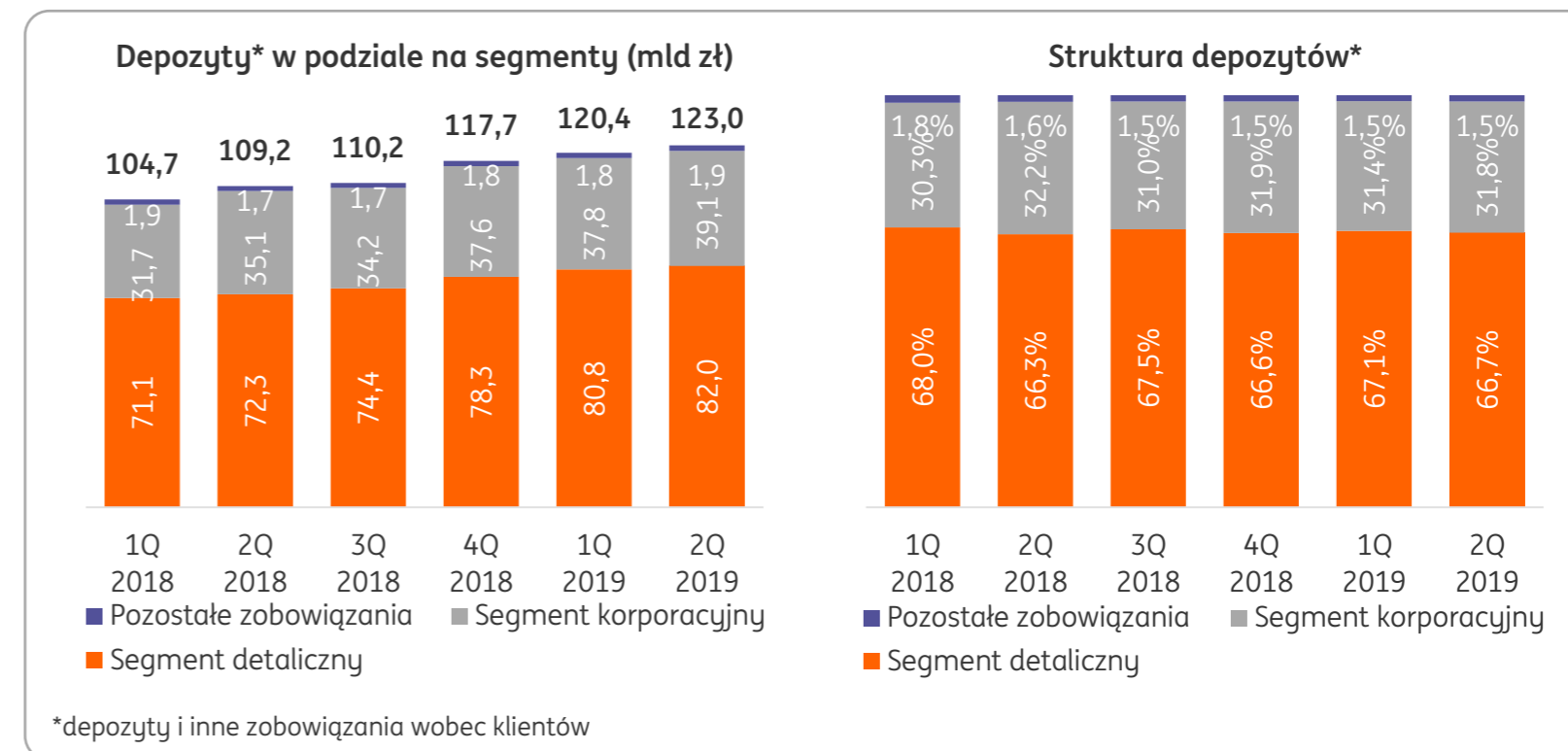
Dominującym źródłem finansowania działalności Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego były środki klientów. Na koniec czerwca 2019 roku zobowiązania wobec klientów wyniosły 123,0 mld zł, czyli 81,7% wszystkich pasywów.

Kolejnym najistotniejszym źródłem finansowania był kapitał własny, który na koniec czerwca 2019 roku wyniósł 14,2 mld zł i stanowił 9,5% sumy pasywów.

30 października 2018 roku nasz bank zaciągnął pożyczkę podporządkowaną o wartości 100 mln EUR, a następnie, 30 stycznia 2019 roku otrzymał zgodę KNF w zakresie włączenia tej pożyczki podporządkowanej do kapitałów Tier II Banku.

Na koniec czerwca 2019 roku depozyty i inne zobowiązania wobec klientów wyniosły 123,0 mld zł, co oznacza wzrost o 4,5% lub o 5,3 mld zł względem końca 2018 roku. Wzrost depozytów został wygenerowany w zdecydowanej większości przez segment detaliczny (+3,7 mld zł), co spowodowało wzrost udziału tego segmentu w strukturze depozytów do 66,7% z 66,6% na koniec 2018 roku.

Portfel zobowiązań wobec klientów

	Czerwiec 2019	Grudzień 2018	Czerwiec 2018	Zmiana czerwiec 2019 do czerwiec 2018	
mln zł				mln zł	%
Depozyty, w tym:	121 131,2	115 908,0	107 467,7	13 663,5	12,7%
gospodarstwa domowe	84 558,1	78 255,5	72 253,5	12 304,6	17,0%
podmioty gospodarcze	33 211,0	35 735,0	33 446,9	-235,9	-0,7%
sektor instytucji rządowych i samorządowych	3 362,1	1 917,5	1 767,3	1 594,8	90,2%
Razem, w tym:	121 131,2	115 908,0	107 467,7	13 663,5	12,7%
Bankowość korporacyjna	39 134,3	37 589,9	35 119,2	4 015,1	11,4%
depozyty bieżące	23 584,6	25 478,6	23 521,5	63,1	0,3%
depozyty oszczędnościowe	10 214,6	9 969,3	9 157,1	1 057,5	11,5%
depozyty terminowe	5 335,1	2 142,0	2 440,6	2 894,5	118,6%
Bankowość detaliczna	81 996,9	78 318,1	72 348,5	9 648,4	13,3%
depozyty bieżące	19 470,8	18 051,2	16 013,5	3 457,3	21,6%
depozyty oszczędnościowe	59 916,4	57 948,1	53 784,8	6 131,6	11,4%
depozyty terminowe	2 609,7	2 318,8	2 550,2	59,5	2,3%
Pozostałe zobowiązania, w tym:	1 860,8	1 774,5	1 706,4	154,4	9,0%
zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	399,9	329,5	299,0	100,9	33,7%
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	0,0	0,3	-0,3	-100,0%
pozostałe zobowiązania	1 460,9	1 445,0	1 407,1	53,8	3,8%
Razem	122 992,0	117 682,5	109 174,1	13 817,9	12,7%

Jakość portfela kredytowego

Udział należności w etapie 3

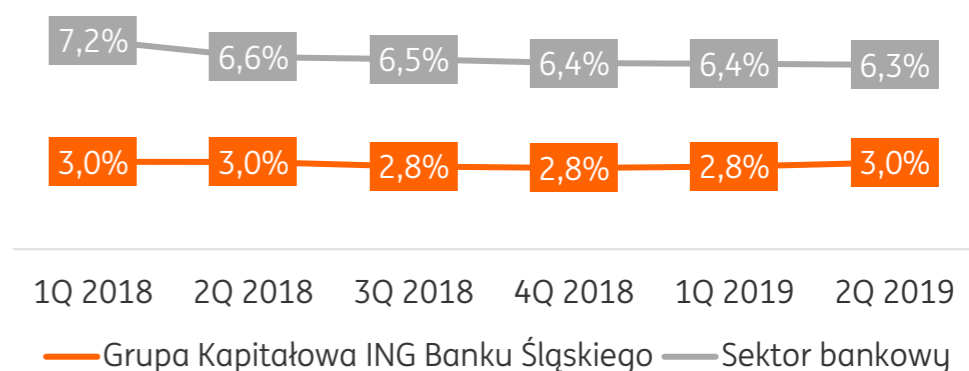
W I połowie 2019 roku jakość naszego portfela kredytowego nieznacznie pogorszyła się w porównaniu do końca 2018 roku. Udział kredytów w etapie 3 w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego wzrósł z 2,8% na koniec 2018 roku do 3,0% na koniec czerwca 2019 roku. Wartość kredytów w etapie 3 w Grupie ukształtowała się na

poziomie 3 310,7 mln zł wobec 2 905,0 mln zł na koniec 2018 roku (wzrost o 14,0%). Jakość portfeli kredytowych naszego banku jest wyższa od średniej w całym sektorze bankowym porównując wskaźniki udziału kredytów w etapie 3. Udział należności w etapie 3 w sektorze na koniec maja 2019 roku wyniósł 6,3%.

Co ważne, zarówno nasze kredyty w segmencie detalicznych, jak i w segmencie korporacyjnych, są wyższej jakości kredytowej niż odpowiednie średnie dla całego sektora bankowego. Na koniec czerwca 2019 roku udział kredytów w etapie 3 segmencie detalicznym w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego wyniósł 2,0% względem 6,0% dla sektora gospodarstw domowych (dane za maj 2019 roku). Analogiczne wskaźniki dla segmentu korporacyjnego wynoszą odpowiednio 3,8% dla Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego oraz 6,9% dla sektora klientów instytucjonalnych (dane za maj 2019 roku).

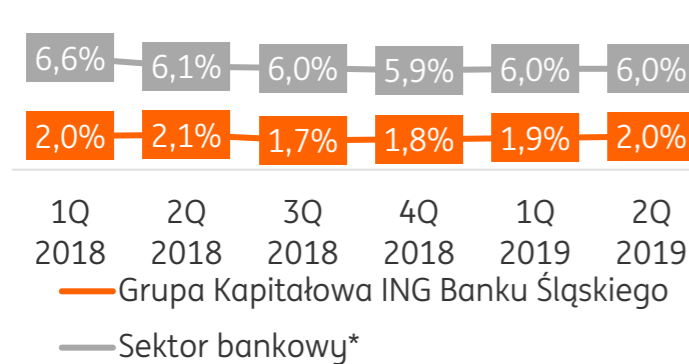
Udział kredytów w etapie 3 dla Grupy Kapitałowej ING Banku

Śląskiego na tle średniej dla sektora*

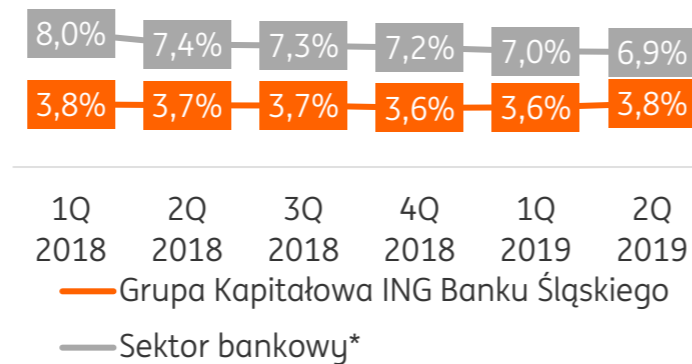

*Szacunek na podstawie danych KNF; dane za maj 2019 dla 2Q 2019 w sektorze

Udział kredytów w etapie 3 w portfelu detalicznym

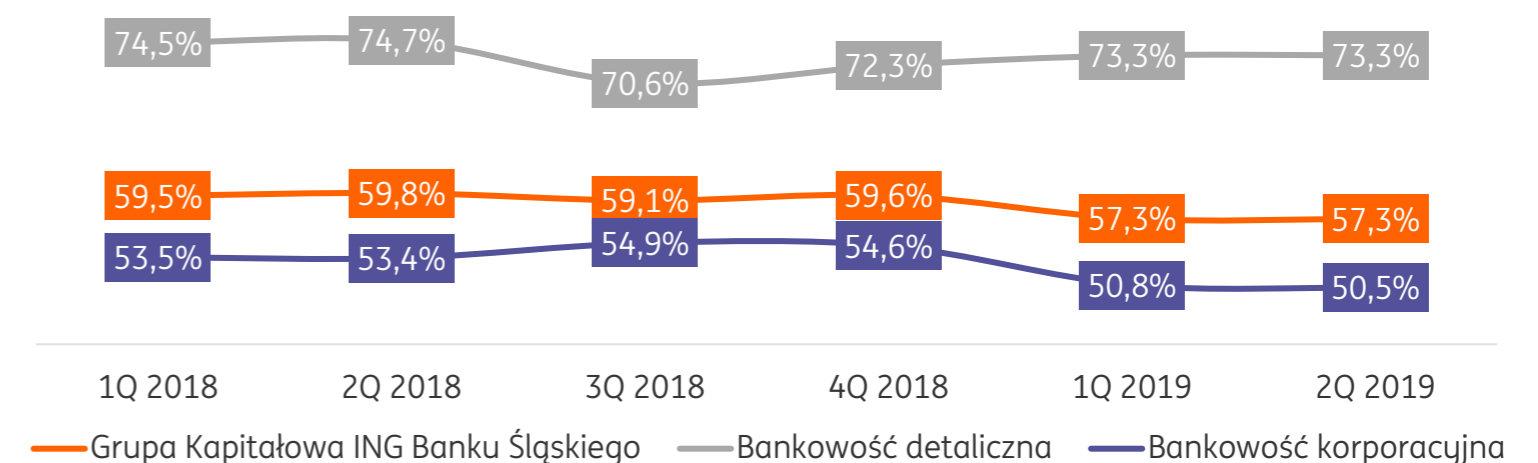

Udział kredytów w etapie 3 w portfelu korporacyjnym

* szacunek na podstawie danych KNF; dane za maj 2019 dla 2Q 2019 w sektorze

Współczynnik pokrycia portfela w etapie 3 odpisami

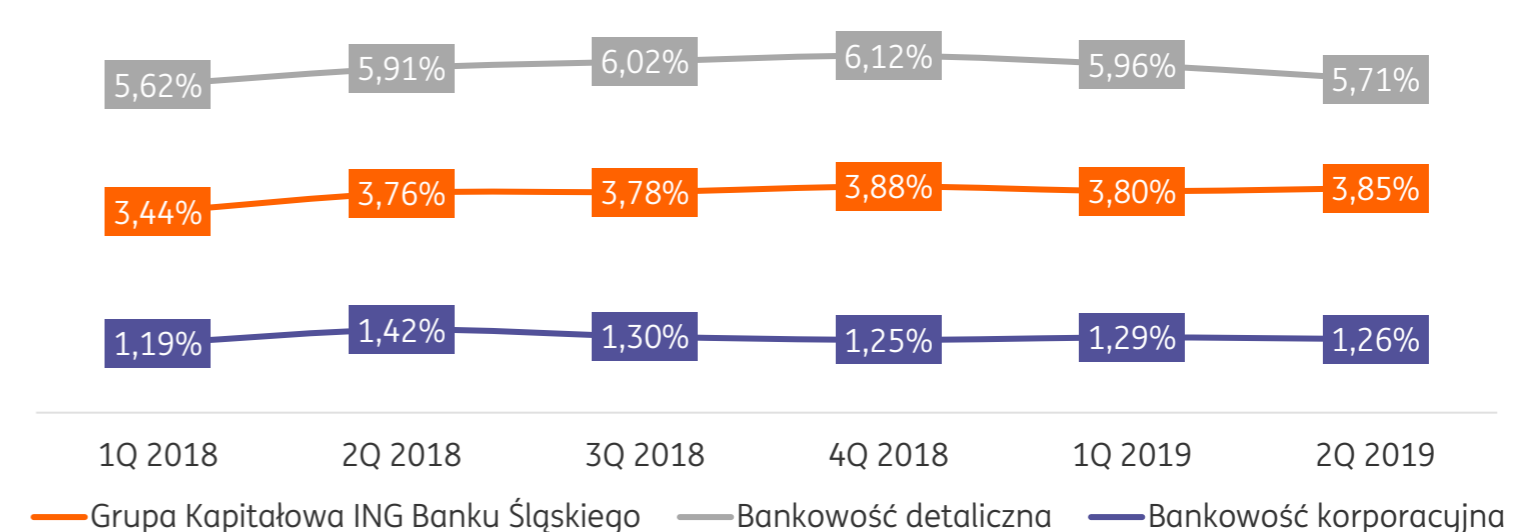
W I połowie 2019 roku na jakość naszego portfela kredytowego, oprócz wzrostu wolumenów biznesowych i ostrożnej polityki kredytowej, miała również wpływ transakcja sprzedaży wierzytelności klasyfikowanych jako kredyty w etapie 3. Łączna kwota sprzedanych wierzytelności (kwoty główne, odsetki, pozostałe koszty wg stanu na dzień zawarcia umowy) wynosiła 135,1 mln zł, przy czym kwota 117,4 mln zł dotyczyła wierzytelności stanowiących zaangażowanie kredytowe. W I połowie 2018 roku również miała miejsce podobna transakcja - łączna kwota sprzedanych wierzytelności wyniosła 102,5 mln zł, przy czym kwota zaangażowania kredytowego wyniosła 85,6 mln zł.

Pokrycie portfela kredytów w etapie 3 odpisami

Na koniec czerwca 2019 roku Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego posiadała rezerwy na portfel kredytowy w etapie 3 w wysokości 1 896,2 mln zł. Stopień pokrycia odpisami portfela w etapie 3 wynosił 57,3%.

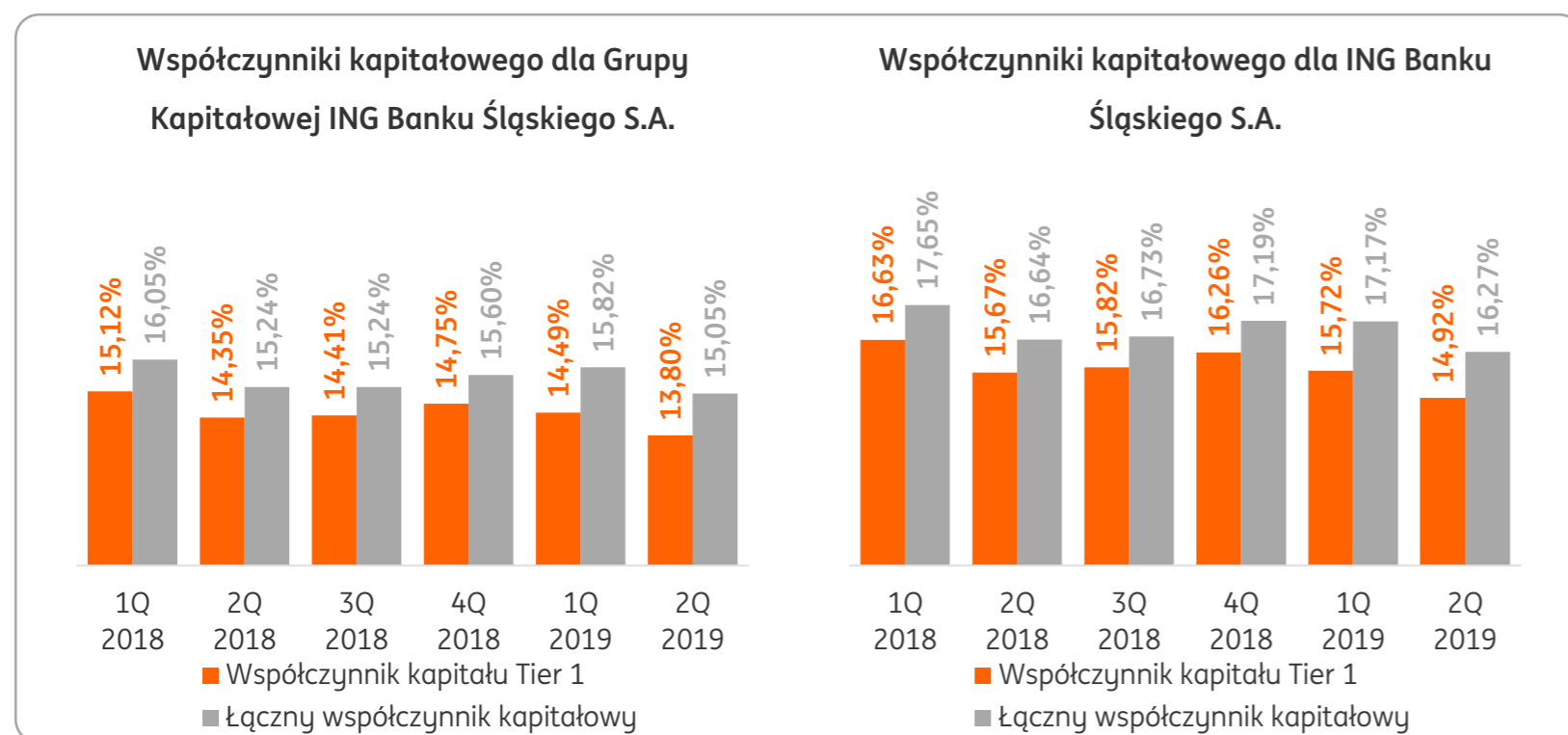
Na koniec czerwca 2019 roku Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego posiadała rezerwy na portfel kredytowy w etapie 2 w wysokości 395,2 mln zł. Stopień pokrycia odpisami portfela w etapie 2 wynosił 3,85%.

Współczynnik pokrycia portfela w etapie 2 odpisami

Adekwatność kapitałowa

30 czerwca 2019 roku wartość współczynnika TCR (łączy współczynnik kapitałowy) dla Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego wyniosła 15,05% w porównaniu do 15,60% na koniec 2018 roku oraz wartość współczynnika Tier 1 wyniosła 13,80% w porównaniu do 14,75% na koniec grudnia 2018 roku.

Grupa w kalkulacji współczynników kapitałowych skorzystała z przepisów przejściowych w zakresie złagodzenia wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na poziom funduszy własnych. W przypadku pełnego ujęcia wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na koniec czerwca 2019 roku:

- na poziomie skonsolidowanym łączny współczynnik kapitałowy kształtowałby się na poziomie 14,73% a współczynnik kapitału Tier I na poziomie 13,49%,

- na poziomie jednostkowym łączny współczynnik kapitałowy kształtowałby się na poziomie 15,93% a współczynnik kapitału Tier I na poziomie 14,58%.

Zadeklarowane i wypłacone dywidendy

ING Bank Śląski S.A., zgodnie z uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 29 marca 2019 roku, wypłacił dywidendę za 2018 rok w łącznej wysokości 455,35 mln zł, co stanowi 29,8% skonsolidowanego zysku Grupy Kapitałowej Banku. Wartość dywidendy na jedną akcję to 3,50 zł brutto. Dzień dywidendy został wyznaczony na 18 kwietnia 2019 roku, a dzień wypłaty dywidendy na 6 maja 2019 roku. Dywidendą zostały objęte wszystkie wyemitowane przez Bank akcje tj. 130 100 000.

W 2018 roku ING Bank Śląski S.A. wypłacił dywidendę w wysokości 416,32 mln zł z zysku za 2017 rok (29,7% skonsolidowanego zysku Grupy Kapitałowej Banku) tj. 3,20 zł brutto na akcje, zgodnie z decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 5 kwietnia 2018 roku. Dniem dywidendy był 25 kwietnia 2018 roku, a dniem wypłaty dywidendy 10 maja 2018 roku. Dywidendą zostały objęte wszystkie wyemitowane przez Bank akcje tj. 130 100 000.

Więcej informacji w zakresie polityki dywidendowej banku oraz historii wypłat dywidend znajduje się na stronie www.ing.pl/relacje-inwestorskie.

Zasoby i infrastruktura Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

Bankowość elektroniczna

Naszym klientom oferujemy nowoczesne produkty i usługi dopasowane do ich potrzeb. Zapewniamy dostęp do intuicyjnych platform bankowości internetowej i mobilnej, które tworzymy wspólnie z klientami. W 2016 roku wprowadziliśmy nowy systemy bankowości internetowej Moje ING dla klientów detalicznych a rok później ING Business dla klientów segmentu korporacyjnego.

Liczba klientów bankowości elektronicznej						
	2Q 2019	1Q 2019	4Q 2018	3Q 2018	2Q 2018	1Q 2018
Moje ING, ING BusinessOnLine (w mln)	4,3	4,2	4,1	4,0	3,9	3,7
ING BankMobile, Moje ING Mobile* (w mln)	4,1	3,8	3,6	3,4	3,2	2,9
HaloŚląski (w mln)	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
ING BusinessMobile (w tys.)	23,5	22,1	20,8	19,8	18,4	17,4

* Ilość pobrań aplikacji

Miesięczna liczba transakcji realizowanych za pomocą systemów bankowości elektronicznej w czerwcu 2019 roku osiągnęła poziom 33,2 miliona, a w analogicznym okresie roku poprzedniego wyniosła 37,7 miliona.

Bankowość detaliczna

Naszym klientom oferujemy innowacyjne produkty i usługi dopasowane do ich potrzeb. Stawiając przede wszystkim na mobilność zapewniamy dostęp do nowoczesnej aplikacji Moje ING oraz bankowości internetowej, które przygotowane są do obsługi klientów indywidualnych oraz przedsiębiorców. Na koniec I połowy 2019 roku blisko 1,8 miliona klientów posiadało aplikację Moje ING mobile a ponad 4,2 miliona klientów indywidualnych miało dostęp do bankowości internetowej.

W obszarze płatności mobilnych w I połowie 2019 roku udostępniliśmy usługę Apple Pay posiadaczom kart debetowych oraz kredytowych, natomiast usługę Google Pay, rozszerzyliśmy dla użytkowników kart kredytowych.

Dodatkowo, wdrożyliśmy również możliwość zamówienia w Moim ING nowej karty przedpłaconej Mastercard oferowanej klientom indywidualnym oraz dzieciom od 13 do 18 roku życia.

Jako jeden z pierwszych banków w Polsce, udostępniliśmy usługę płatności powtarzalnych BLIK, dzięki której nasi klienci korzystający z aplikacji Moje ING mobile mogą opłacać cykliczne rachunki za pomocą BLIKA. Płatności cykliczne zarządzane przez użytkowników to duże udogodnienie, które daje poczucie kontroli i łatwość zarządzania tego typu zobowiązaniami.

Klientom korzystającym z Kantoru w Moim ING udostępniliśmy funkcjonalność powiadomień i realizacji zleceń automatycznych.

Przy współpracy z Krajową Izbą Rozliczeniową nasi klienci jako jedni z pierwszych w Polsce mogą korzystać z usługi mojeID, elektronicznego potwierdzenia tożsamości, które ułatwia dostęp do usług online.

Chcemy być tam gdzie nasi klienci dlatego w ramach POC (*Proof of Concept*) udostępniliśmy w Asystencie Google trzy funkcje dostępne bez logowania (sprawdzenie salda, wygenerowanie kodu BLIK, Szybki przelew).

W maju udostępniliśmy w Moje ING automatyczny proces awizacji gotówki dla osób fizycznych. W trakcie konwersacji z botem klient podaje dane niezbędne do złożenia zamówienia – konto, kwotę, oddział awizacji oraz termin. Obecnie trwają prace nad uruchomieniem funkcjonalności dla przedsiębiorców.

W I połowie 2019 roku udostępniliśmy zdalne otwarcie firmy w Moje ING. Klienci mogą złożyć wniosek o rejestracji działalności gospodarczej, który jest podpisywany Profilem Zaufanym. W procesie otwierany jest również rachunek bankowy, który zostaje aktywowany w momencie otrzymania z CEiDG potwierdzenia zarejestrowania działalności. Usługa przygotowana została we współpracy z Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii.

W ramach prac nad PSD2 udostępniliśmy środowisko testowe do przekazywania danych w ramach otwartej bankowości, w ramach którego dostawcy aplikacji zewnętrznych mogą przetestować bankowy interfejs dostępowy API. Środowisko produkcyjne zostanie udostępnione przed 14 września 2019. Pełna specyfikacja interfejsu wraz z szczegółowym opisem zasad jego funkcjonowania jest dostępna na portalu deweloperskim (<https://devportal.ing.pl/#/>). Dzięki Otwartej Bankowości (Open Banking), której zasady reguluje dyrektywa PSD2,

informacje o rachunkach klienta mogą, za jego zgodą, zostać udostępnione podmiotom zewnętrznym, w celu zwiększenia efektywności zarządzania jego finansami.

Bankowość korporacyjna

Platforma bankowości internetowej przeznaczona dla klientów korporacyjnych spotyka się z pozytywnym odbiorem klientów. NPS dla ING Business wynosi regularnie ponad 30 punktów, z wysokim poziomem zadowolenia z działania platformy.

Dodatkowo platforma ING Business została nagrodzona przez SME Banking Club nagrodą dla najlepszej bankowości internetowej dla klientów firmowych w Europie Środkowej i Wschodniej. Nagroda została przyznana na podstawie analizy funkcji i możliwości aplikacji skierowanych do klientów korporacyjnych z ponad 25 banków regionu Europy Środkowej i Wschodniej.

Ekosystem ING Business tworzy wersja przeglądarkowa, wersja na tablety, natywne aplikacje na smartfony i smartwatche oraz kanał H2H – ING WebService.

Z aplikacji mobilnej ING Business korzysta ponad 35% firm. Ten sposób dostępu klientów do informacji bankowych staje się coraz powszechniejszy. Użytkownicy coraz częściej wykorzystują urządzenia mobilne, aby realizować przelewy oraz uzyskiwać informacje.

Wciąż rozwijamy i ulepszamy platformę bankowości internetowej. W I kwartale 2019 roku rozszerzyliśmy działanie platformy Kantor, wprowadziliśmy szereg usprawnień powiązanych z otwieraniem rachunku, dodawaniem użytkownika do systemu.

Pracujemy obecnie nad implementacją wytycznych dyrektywy PSD2: usług inicjacji przelewu, pobrania informacji o rachunku i dostępnych środkach. W I połowie roku udostępniliśmy usługi w formie testowej (sandbox), obecnie implementujemy dostęp produkcyjny.

Sieć placówek bankowych

Na koniec I półrocza 2019 roku ING Bank Śląski S.A. posiadał 332 oddziały detaliczne (w tym 118 oddziałów z nowoczesną obsługą gotówkową - gotówka dostępna w bankomatach, wpłatomatach oraz urządzeniach dualnych). Wszystkie nasze oddziały są wyposażone w strefy samoobsługowe, w których klienci mogą samodzielnie dokonywać

zarówno wypłat, jak i wpłat gotówkowych. Bank nadal modernizuje oddziały detaliczne, przede wszystkim poprzez zmianę wyposażenia i wystroju oraz nowe rozwiązania funkcjonalne..

Na koniec czerwca 2019 roku Bank posiadał 278 placówki w nowym standardzie. Nadal optymalizujemy naszą sieć poprzez relokacje i konsolidacje oddziałów do najatrakcyjniejszych biznesowo lokalizacji w poszczególnych miastach i regionach.

Na koniec I półrocza 2019 roku Bank posiadał również 65 punktów sprzedażowych, zlokalizowanych w największych centrach handlowych w całej Polsce. Sieć punktów ING Express to odpowiedź na oczekiwania klientów, którzy poszukują banku dostępnego w każdym miejscu i w każdym czasie.

Obsługę klientów korporacyjnych z segmentu średnich i dużych firm bank prowadził za pośrednictwem 36 oddziałów korporacyjnych i 15 centrów bankowości korporacyjnej. Przy czym, prawie wszystkie z nich działały w tych samych lokalizacjach co oddziały detaliczne. Najwięksi klienci korporacyjni byli natomiast obsługiwani przez Departament Klientów Strategicznych z siedzibą w Warszawie i jego biuro regionalne w Katowicach.

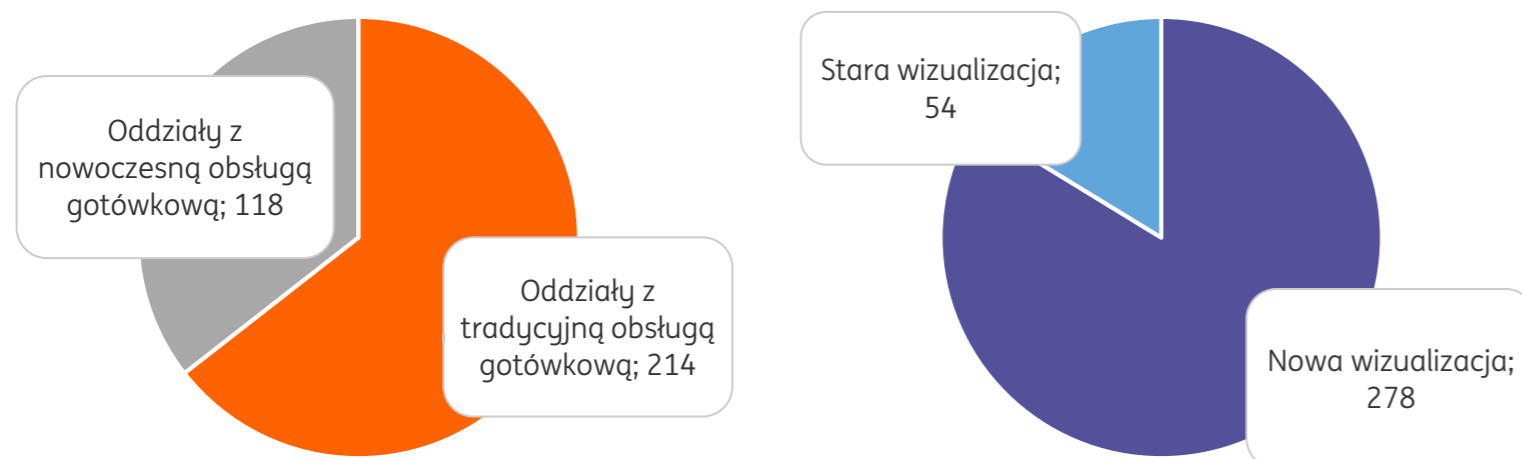
Według stanu na koniec czerwca 2019 roku do dyspozycji klientów oddano sieć 1 047 urządzeń do samoobsługi gotówkowej, w tym 183 standardowe bankomaty i 864 urządzenia dualne (odpowiednio 1 073, 186 i 882 na koniec czerwca 2018 roku).

Liczba kart płatniczych (tys.)

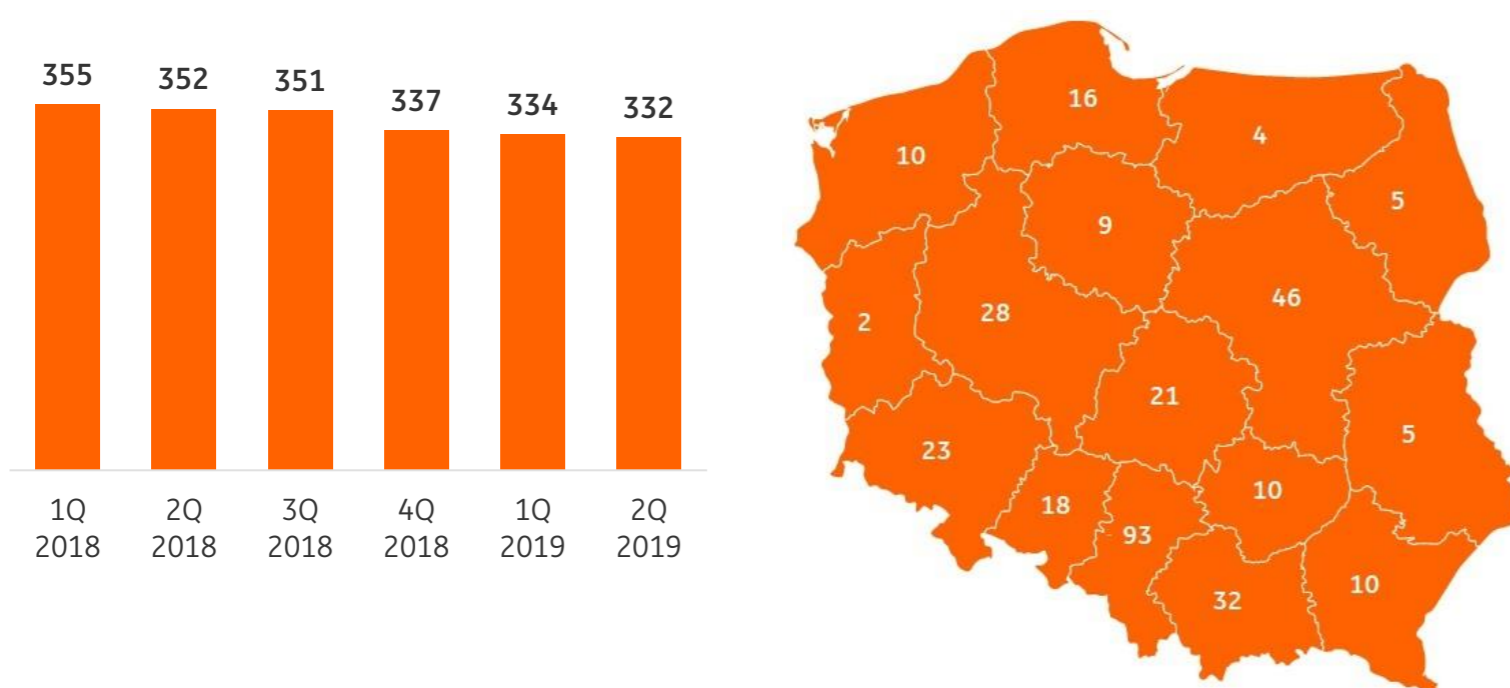
	2Q 2019	1Q 2019	4Q 2018	3Q 2018	2Q 2018	1Q 2018
karty debetowe	2 959	2 887	2 795	2 788	2 550	2 692
karty kredytowe	259	253	254	254	248	227
karty pozostałe*	155	151	145	140	133	128
Razem karty płatnicze, w tym:	3 373	3 291	3 194	3 182	2 931	3 047
karty zbliżeniowe**	3 208	3 135	3 049	2 563	2 807	2 939
karty wirtualne	165	156	145	136	124	108

* obejmują karty obciążeniowe oraz przedpłacone; ** obejmują następujące karty: VISA zbliżeniowa, Visa Business zbliżeniowa, MasterCard Debit zbliżeniowa, Visa Zbliżak, Zbliżak VISA 2016, VISA NFC, Mastercard w EUR, MasterCard Debit w telefonie, Mastercard w telefonie Business.

332 oddziałów w 198 miastach (w tym 163 „1 in the city”)

Liczba i struktura geograficzna oddziałów

Zarządzanie kadrami

Stan zatrudnienia

Na dzień 30 czerwca 2019 roku Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. zatrudniała 8 170 osób (w tym ING Bank Śląski S.A. zatrudniał 7 740 osoby). W stosunku do grudnia ubiegłego roku liczba pracowników wzrosła o 84 osoby (tj. o 1 %). Zanotowany wzrost zatrudnienia wynika z realizacji Projektu Know Your Customer, głównie w Pionie Operacji (weryfikacja kartotek klientów).

Liczba pracowników

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	Zmiana
Centrala w Warszawie	742	729	13
Centrala w Katowicach	3 160	3 085	75
Oddziały	3 838	3 851	-13
Bank ogółem	7 740	7 665	75
ING Lease (Polska) Sp. z o.o.	227	227	-
ING Commercial Finance Polska S.A.	113	110	3
ING Bank Hipoteczny S.A.	37	30	7
Solver Sp. z o.o.	2	2	-
ING Usługi dla Biznesu Sp. z o.o.	48	49	-1
Nowe Usługi S.A.	3	3	-
Spółki zależne	430	421	9
Grupa ING Banku Śląskiego	8 170	8 086	84

Polityka wynagrodzeń

Podczas Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, które miało miejsce 29 marca 2019 roku przedstawiono raport z funkcjonowania polityki wynagradzania w ING Banku Śląskim S.A. w 2018 roku zgodnie z wytycznymi Zasad Ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych. Walne Zgromadzenie stwierdziło, że stosowana przez bank polityka wynagradzania sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania banku.

Wynagrodzenia stałe

W I połowie 2019 roku ING Bank Śląski S.A. utrzymał dotychczasową politykę wynagrodzeń, której zadaniem jest efektywne wspieranie celów strategicznych. Założenia polityki to rynkowy poziom oraz transparentność i spójność oferowanych pracownikom wynagrodzeń.

1 kwietnia 2019 roku przeprowadzono w banku proces podwyżek wynagrodzeń zasadniczych. Podwyżka miała charakter uznaniowy.

Wynagrodzenia zmienne

Bank dokonał kolejnego rozliczenia premii pracowników objętych Polityką zmiennych składników wynagrodzeń dla Identified Staff ING Banku Śląskiego S.A. Zgodnie z zasadami Polityki, wynagrodzenie zmienne podlega odroczeniu i w co najmniej 50% wypłacane jest w akcjach fantomowych, uprawniających do otrzymania środków pieniężnych, których wysokość uzależniona jest od wartości akcji ING Banku Śląskiego S.A.

W I półroczu dokonano wypłaty części nieodroczonej premii za 2018 rok oraz części odroczonej premii za lata 2016 oraz 2015 osobom zajmującym stanowiska kierownicze. Tym samym nastąpiło całkowite rozliczenie premii za rok 2015 dla osób zajmujących stanowiska kierownicze.

Zmiana regulacji wynagrodzeniowych

Do regulacji wynagrodzeniowych dotyczących członków Zarządu oraz osób pełniących kluczowe funkcje (z wyłączeniem funkcji kontrolnych) wprowadzono zapis umożliwiający podjęcie decyzji o zastosowaniu wskaźnika korekty ryzyka wynagrodzenia zmiennego. Aktualizacja dotyczyła Regulaminu Wynagradzania Członków Zarządu ING Banku Śląskiego S.A., Polityki zmiennych składników wynagrodzeń dla Identified Staff ING Banku Śląskiego S.A. oraz Regulaminu oceny Identified Staff ING Banku Śląskiego S.A. Zmiana została zatwierdzona na posiedzeniu Rady Nadzorczej 7 czerwca 2019 roku.

Na posiedzeniu 29 marca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenia przyjęło zmiany do Polityki wynagradzania Członków Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A. polegające na podwyższeniu wynagrodzenia zasadniczego dla niezależnych członków Rady.

Zmiana Polityki oceny adekwatności

Ponadto w związku z wejściem w życie 4 maja 2019 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) treści Polityki oceny adekwatności członków Rady Nadzorczej, Zarządu oraz osób pełniących kluczowe funkcje w ING Banku Śląskim S.A. została dostosowana do nowych wymogów. W Polityce zaktualizowane zostały zapisy dotyczące pozyskiwania danych od kandydatów oraz wprowadzono załącznik do Polityki stanowiący oświadczenie o stanie majątku. Do składania tego oświadczenia będą zobligowani wszyscy kandydaci na członków Rady Nadzorczej, Zarządu i do pełnienia kluczowych funkcji. Zmiana została zatwierdzona na posiedzeniu Rady Nadzorczej 7 czerwca 2019 roku.

Świadczenia dodatkowe

W ramach prowadzonej polityki socjalnej od nowego roku uruchomiliśmy pakiet świadczeń związanych z niepełnosprawnością. W ramach pakietu wprowadziliśmy miesięczne, stałe dodatki w wysokości 500 zł finansowane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych dla pracowników mających umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności. Ponadto, stały 500 zł dodatek wypłacamy pracownikom – rodzicom wychowującym dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością.

Jednocześnie wprowadziliśmy udogodnienia dla pracowników z niepełnosprawnościami lub opiekujących się takimi osobami. Pracownikom z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności umożliwiliśmy skorzystanie z dodatkowych 3 dni zwolnienia od pracy w ciągu roku, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. Natomiast pracownikom opiekującym się współmałżonkiem/partnerem, rodzicami, teściami, dziadkami, posiadającymi umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności przyznaliśmy dodatkowe płatne 2 dni wolne od pracy w ciągu roku.

Rekrutacja i budowa wizerunku instytucji jako pożądanego pracodawcy (employer branding)

W I połowie 2019 roku ING Bank Śląski S.A. realizował działania na rzecz budowy wizerunku pożądanego pracodawcy (employer branding) dedykowane studentom, absolwentom oraz profesjonalistom.

W obszarze działań skierowanych do specjalistów (osób z doświadczeniem zawodowym) wykorzystywano różnego rodzaju formy aktywności oraz dotarcia. Należą do nich m.in.: udział w konferencjach tematycznych (głównie dla obszaru IT), organizacja meet'up-ów (organizowane w Centrali banku w Katowicach) oraz udział w targach pracy.

W omawianym okresie kontynuowano działania promujące markę pracodawcy i wspierające działania rekrutacyjne w serwisach społecznościowych (głównie LinkedIn). Do kandydatów docierano za pomocą wpisów związanych pośrednio lub bezpośrednio z pracą w banku, poprzez publikację ofert pracy, działania managerów, rekruterów oraz pracowników zmierzające do budowania i poszerzenia ich sieci kontaktów biznesowych. Obecność naszej marki pracodawcy w sieci, zwłaszcza w kanałach dedykowanych młodym talentom (studenci, absolwenci) była wspierana przez działania prowadzone przez uczestników Programu Ambadorskiego 2018/2019 z 13 uczelni wyższych z całego kraju. Podnosząc atrakcyjność marki pracodawcy ING na rynku sięgamy po nowoczesne narzędzia komunikacji (np. wirtualny spacer po biurze).

Ponadto, kontynuowano działania dedykowane osobom wchodzącym na rynek pracy (studentom i absolwentom), do których należały m.in.:

- **Program Ambadorski** – 13 studentów reprezentujących bank na uczelniach, pod opieką mentorską pracowników banku, którzy wspierają Ambadorów w poznawaniu ING i kształtowaniu ścieżek kariery. Dzięki współpracy z Ambadorami bank był zaangażowany w takie projekty jak np.: B in Banking, Ogólnopolski Festiwal Inteligencji Finansowej czy Spotkania BOSS.
- **Staż z Lwem** – kolejna edycja programu stażowego oraz kontynuacja działań realizujących ideę prowadzenia całorocznej rekrutacji. W procesie rekrutacji do programu ponownie wykorzystano Assessment Centre w formie pokojów zagadek oraz zadanie „Pomarańczowa Karuzela” (wcześniej „Zielona Lokomotywa”), które jest dla nich alternatywą. Pojawiły się również nowe, wystandaryzowane layouty ogłoszeń rekrutacyjnych podkreślające

konkretne umiejętności, jakie zdobędzie w czasie trwania stażu jego uczestnik. Wprowadzono także monitoring źródeł pochodzenia kontaktu do kandydata (weryfikacja, skąd kandydat dowiedział się o programie stażowym).

- **Program stażowy ChallengING** – roczny program, kontynuowany obecnie w obszarze IT oraz Customer Intelligence. W ramach dwóch ścieżek programu zatrudniono 8 uczestników (wszyscy pracują według działającej w organizacji metodologii Agile).
- **International Talent Programme (ITP)** – realizowany jest na 7 ścieżkach biznesowych (Ryzyko, IT, Bankowość Detaliczna i Korporacyjna, Finanse, HR, Analytics), program oferuje uczestnikom możliwość udziału w ważnych z perspektywy banku projektach, licznych działaniach rozwojowych oraz stażach zagranicznych. Rekrutacja prowadzona do Centrali w Warszawie i Katowicach trwa cały rok.
- **Spotkania z Lwem** – seria warsztatów prowadzonych przez ekspertów banku, pokazujących praktyczne aspekty bankowości w przyjazny studentom sposób.
- **Promocja ING w środowisku akademickim** – obejmuje organizację Strefy Kariery ING na uczelniach wyższych połączone z organizacją Spotkań z Lwem, współpracę z kołami naukowymi, organizacjami studenckimi i samorządami studenckimi wybranych uczelni oraz udział w projektach, które organizują. W ramach działań w tym obszarze docieramy do przedstawicieli grupy docelowej przy wykorzystaniu różnego rodzaju form dotarcia oraz narzędzi (m.in. prasa studencka, plakaty w budynkach, działania online i inne).

Udział w wiosennych edycjach targów pracy

Wyjątkowe warunki pracy w ING, stałe doskonalenie swoich praktyk związanych z zatrudnieniem i budowaniem kultury organizacyjnej firmy zostały docenione przez zewnętrzne instytucje badawcze i rankingowe. Jako jedna z trzech firm w kraju, po raz dziesiąty z rzędu otrzymaliśmy tytuł TOP Employers Polska 2019 oraz TOP Employers Europe 2019.

Rozwój pracowników i szkolenia

W I połowie 2019 roku bank realizował działania rozwojowe zgodnie z celami strategicznymi w obszarze przywództwa włączającego, innowacyjności, nowych sposobów pracy a także przyciągania i zatrzymywania wyjątkowych ludzi.

Działania organizowane były w kluczowych obszarach:

- Wzmacnianie kultury organizacyjnej (w szczególności poprzez wieloaspektowy program dla nowo powołanych menedżerów, działania w ramach wzmocnienia zbioru wartości i zachowań w ramach Pomarańczowego Kodu).
- Wzmacnianie kompetencji i zachowań pracowników (w szczególności poprzez realizację procesów szkoleniowych w obszarze produktów i jakości sprzedaży, a także ofertę działań rozwojowych obejmującą m.in. spotkania z inspirującymi osobami, wymianę wiedzy, pracę z drugą osobą w ramach coachingu, mentoringu, nowego narzędzia – shadowingu, konsultacje, staże rozwojowe).
- Wiedza specjalistyczna i ekspercka (w szczególności poprzez wysokospecjalistyczne szkolenia, krajowe i zagraniczne konferencje branżowe, adresowane głównie do specjalistów dziedzinowych, a także certyfikacje).
- Wzmacnianie kompetencji samodzielnego uczenia się (w szczególności poprzez inspirowanie trendami na rynku, rozwój różnych społeczności wewnątrz organizacji, budowanie rozwiązań digitalowych).
- Dedykowane programy rozwojowe dla wskazanych jednostek organizacyjnych lub zdefiniowanych grup odbiorców, stanowiących odpowiedź na strategiczne wyzwania m.in. w takich obszarach jak wymiana wiedzy czy zarządzanie sprzedażą.

Działania rozwojowe dostarczane były zarówno wewnętrzne, jak i z wykorzystaniem oferty szkoleń, warsztatów i konferencji zewnętrznych. Bank wspiera także samodzielne podnoszenie kwalifikacji przez pracowników, realizowane w formie certyfikacji, studiów podyplomowych czy standardów Związku Banków Polskich. Wykorzystuje w komunikacji wewnętrznej społeczność poświęconą tematyce uczenia się i rozwoju. Promowane są digitalowe działania rozwojowe i korzystanie z zewnętrznych platform szkoleniowych dostępnych online oraz cyfrowych zasobów informacji (biblioteka e-book, ICAN).

Pracownicy Banku dzielili się wiedzą i doświadczeniem zarówno wewnątrz organizacji (np. podczas szkoleń wewnętrznych, webinarów, poprzez aktywność na społecznościach) jak i poza nią, pełniąc rolę prelegentów podczas wydarzeń zewnętrznych.

Działania rozwojowe adresowane są dla wszystkich pracowników z detalicznej i korporacyjnej sieci sprzedaży, a także pracowników jednostek centrali (nowozatrudnionych, specjalistów i managerów).

Główne zmiany w zakresie zarządzania ryzykiem oraz kapitałem

W ramach Sprawozdania Zarządu z działalności w I półroczu 2019 roku prezentujemy główne zmiany w zakresie zarządzania ryzykiem oraz kapitałem, które miały miejsce od zakończenia 2018 roku. System zarządzania ryzykiem oraz kapitałem, opis ryzyk i ich kwantyfikacja została w sposób szczegółowy opisana w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za 2018 rok w rozdziale „Zarządzanie ryzykiem i kapitałem” (od strony 148).

Zarządzanie kapitałem

W I połowie 2019 roku kontynuowaliśmy działania zmierzające do realizacji strategii zarządzania kapitałem.

W procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w I kwartale 2019 roku przeprowadziliśmy kolejne Warsztaty oceny istotności ryzyka. W ich wyniku zmieniliśmy jednostki monitorujące dla rodzajów ryzyka, dla których tą rolę do końca 2018 roku pełnił Departament Zarządzania Kapitałem (DZK), którego zadania zostały przekazane do innych jednostek w banku oraz uznaliśmy ryzyko wyniku finansowego jako ryzyka nieistotnego.

W RAS dotyczącego adekwatności kapitałowej jesteśmy zobowiązani do utrzymywania w 2019 roku następujące minimalne poziomy współczynników kapitałowych:

- CET1 \geq 10,5%
- T1 \geq 12,0%
- TCR \geq 14,0%

Zmieniliśmy politykę dywidendowa do wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego poprzez rezygnację ze wskazania wartości minimalnych poziomów współczynników kapitałowych na rzecz wprowadzenia formuły nadzorczej, w związku ze zmiennym poziomem bufora ryzyka systemowego oraz bufora antycyklicznego, oraz uwzględnienie przesłanki dotyczącej naszej wrażliwości na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny.

Ryzyko kredytowe

Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

Od 1 kwietnia 2019 roku zmianie uległa struktura w obszarze podległym Dyrektorowi Banku – Polityka, Modelowanie i Systemy Ryzyka.

W skład tego obszaru wchodzi jednostki, które zorganizowane są w formie „Centrum Eksperckiego – Polityka, Modele i Systemy Ryzyka Kredytowego” obejmującego następujące jednostki organizacyjne:

- 4 Consumer Credit Risk Area,
- 5 Business Credit Risk Area,
- 6 Credit Risk Modelling Area,
- 7 Regulations Expert Team,
- 8 Credit Risk Tech Squad,
- 9 Stanowiska Wsparcia.

Consumer Credit Risk Area

- Zarządza ryzykiem kredytowym w portfelu klientów indywidualnych w celu zapewnienia kontrolowanego z punktu widzenia poziomu ryzyka rozwoju działalności kredytowej banku.
- Zarządza ryzykiem kredytowym w portfelu klientów indywidualnych, które jest realizowane poprzez identyfikację, pomiar, ocenę i monitorowanie oraz kontrolę ryzyka kredytowego.
- Identyfikuje obszary działalności biznesowej banku wpływające na profil ryzyka kredytowego, a także identyfikuje luki w procesach biznesowych, które mogą w niekorzystny sposób wpływać na profil ryzyka kredytowego klientów indywidualnych.

- Nadzoruje skuteczność realizacji polityki zarządzania ryzykiem kredytowym klientów indywidualnych.
- Opracowuje i wdraża regulacje i procedury w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym standardy i zasady oceny ryzyka kredytowego i zabezpieczeń dla klientów indywidualnych. Utrzymuje stałą zgodność procesu zarządzania ryzykiem kredytowym dla klientów indywidualnych z regulacjami nadzorczymi i standardami ING.
- Opiniuje zmiany do procesów i produktów obarczonych ryzykiem kredytowym dla klientów indywidualnych oraz wspomaga proces identyfikacji i akceptacji ryzyka dla tych zmian.
- Współpracuje z odpowiednimi jednostkami banku w zakresie: raportowania ryzyka kredytowego klientów indywidualnych oraz budowy modeli i narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem kredytowym banku.
- Zarządza inicjatywami i projektami mającymi na celu poprawę efektywności procesów związanych z ryzykiem kredytowym w segmencie Klientów Indywidualnych.
- Promuje wśród pracowników banku kulturę świadomości ryzyka kredytowego, a także możliwości i metody jego identyfikacji, pomiaru, akceptacji oraz kontroli.
- Współpracuje z innymi jednostkami Grupy ING, w tym z podmiotami zależnymi od banku, w zakresie kształtowania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym zgodnie z dobrymi praktykami i standardami Banku oraz Grupy ING.

Business Credit Risk Area

- Zarządzanie ryzykiem kredytowym w portfelu klientów biznesowych (tj. klientów w Segmencie Przedsiębiorców, Klientów Korporacyjnych i Klientów Strategicznych) w celu zapewnienia kontrolowanego z punktu widzenia poziomu ryzyka rozwoju działalności kredytowej.
- Zarządzanie ryzykiem kredytowym w portfelu klientów biznesowych realizowane poprzez identyfikację, pomiar, ocenę i monitorowanie oraz kontrolę ryzyka kredytowego.
- Identyfikacja obszarów działalności biznesowej banku wpływających na profil ryzyka kredytowego, a także luk w procesach biznesowych, które mogą w niekorzystny sposób wpływać na profil ryzyka kredytowego banku dla klientów biznesowych.

- Nadzór nad skuteczną realizacją polityki zarządzania ryzykiem kredytowym klientów biznesowych.
- Opracowywanie i wdrażanie regulacji i procedur w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym standardów i zasad oceny ryzyka kredytowego i zabezpieczeń dla klientów biznesowych.
- Utrzymywanie stałej zgodności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym dla klientów biznesowych z regulacjami nadzorczymi i standardami ING.
- Opiniowanie zmian do procesów i produktów obarczonych ryzykiem kredytowym dla klientów biznesowych oraz wspomaganie procesu identyfikacji i akceptacji ryzyka tych zmian.
- Współpraca z odpowiednimi jednostkami bBanku w zakresie: raportowania ryzyka kredytowego klientów biznesowych oraz budowy modeli i narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem kredytowym banku.
- Zarządzanie inicjatywami i projektami mającymi na celu poprawę efektywności procesów związanych z ryzykiem kredytowym dla klientów biznesowych.
- Promowanie wśród pracowników banku kultury świadomości ryzyka kredytowego, a także możliwości i metod jego identyfikacji, pomiaru, akceptacji oraz kontroli.
- Współpraca z innymi jednostkami Grupy ING, w tym z podmiotami zależnymi od banku, w zakresie kształtowania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym zgodnie z dobrymi praktykami i standardami banku oraz Grupy ING.

Credit Risk Modelling Area

- Opracowywanie metodologii budowy i monitorowania regulacyjnych modeli ryzyka kredytowego zgodnych z wymaganiami organów nadzorczych i wewnętrznymi standardami banku i Grupy ING oraz pozostałych modeli ryzyka kredytowego (w tym dla testów warunków skrajnych) wykorzystywanych w celu wsparcia oceny ryzyka i rozwoju sprzedaży produktów bankowych.
- Budowa i regularne monitorowanie regulacyjnych oraz pozostałych modeli ryzyka kredytowego (w tym testów warunków skrajnych).
- Poszukiwanie nowych metod i sposobów modelowania oraz możliwości wykorzystania zaawansowanych technik analizy danych, w tym machine learning, predictive analytics oraz artificial intelligence.

- Wykonywanie testów warunków skrajnych dla ryzyka kredytowego zgodnych z wymaganiami organów nadzorczych i wewnętrznymi standardami banku i Grupy ING.
- Utrzymywanie aktualności dokumentacji modeli ryzyka kredytowego oraz rejestru modeli.
- Przygotowanie, aktualizacja planu przebudowy i monitorowania modeli ryzyka kredytowego.
- Współpraca z odpowiednimi jednostkami banku w zakresie użycia modeli i narzędzi statystycznych wspierających zarządzanie ryzykiem kredytowym banku.
- Współpraca z Departamentem Walidacji Modeli, audytorami zewnętrznymi i wewnętrznymi oraz odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi Grupy ING w zakresie modeli ryzyka kredytowego.
- Promowanie wśród pracowników Banku kultury świadomości ryzyka kredytowego w tym wykorzystania modeli ryzyka, metody IRB oraz wykorzystania Data Science w zarządzaniu ryzykiem kredytowym.

Regulations Expert Team

- Kreowanie polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w banku oraz nadzór i kontrola nad skuteczną realizacją wymogów wynikających z tej polityki, przepisów prawa, regulacji nadzorczych, rekomendacji i zaleceń organów nadzoru oraz zgodności z dobrymi praktykami i standardami banku oraz Grupy ING.
- Opracowywanie i wdrażanie regulacji w ramach systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, m. in. standardów i zasad oceny ryzyka kredytowego, kalkulacji rezerw, kapitału regulacyjnego i ekonomicznego w zakresie ryzyka kredytowego, zasad zarządzania modelami ryzyka kredytowego i przeprowadzania testów warunków skrajnych.
- Weryfikacja zmian w regulacjach zewnętrznych, tj.: ustawach, rozporządzeniach i rekomendacjach KNF/EBC/EBA oraz politykach Grupy ING i ocena ich wpływu na system zarządzania ryzykiem kredytowym banku.
- Dostosowywanie i koordynacja procesu zmian regulacji wewnętrznych wynikających z aktualizacji regulacji zewnętrznych oraz politykach Grupy ING.
- Opiniowanie zmian do procesów i produktów obarczonych ryzykiem kredytowym oraz wspomaganie procesu identyfikacji i akceptacji ryzyka tych zmian.
- Współpraca z audytorami wewnętrznymi i zewnętrznymi, organami nadzoru bankowego, Związkiem Banków Polskich oraz odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi Grupy ING w zakresie rozwoju systemu zarządzania

ryzykiem kredytowym, utrzymywania jego zgodności oraz zgodności regulacji banku z regulacjami nadzorczymi i standardami ING.

- Zarządzanie zmianami i monitorowanie jakości funkcjonowania zaawansowanej metody ratingów wewnętrznych (AIRB) w banku oraz przygotowanie corocznej samooceny banku w tym zakresie.
- Koordynacja procesów zarządzania ryzykiem kredytowym na poziomie banku, w tym ustalanie apetytu na ryzyko (RAS), testy warunków skrajnych, raportowanie na Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.
- Prowadzenie sekretariatu i organizowanie Komitetu Polityki Kredytowej.
- Promowanie wśród pracowników banku kultury świadomości ryzyka kredytowego, a także możliwości i metod jego identyfikacji, pomiaru, akceptacji oraz kontroli.

Credit Risk Tech Squad

- Budowa, rozwój i utrzymanie narzędzi oraz systemów wspomagających zarządzanie ryzykiem kredytowym.
- Pełnienie roli centrum danych, raportów i systemów zapewniającego monitoring i raportowanie zmian w profilu detalicznego i korporacyjnego ryzyka kredytowego w oparciu o wysokiej jakości dane i informacje.
- Zarządzanie inicjatywami i projektami mającymi na celu automatyzację i poprawę efektywności procesów związanych z pomiarem ryzyka kredytowego.
- Implementacja modeli ryzyka kredytowego, w tym modeli tworzenia odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości i modeli szacowania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego w systemach ryzyka.
- Utrzymanie zgodności systemów ryzyka oraz procesu zmian w tych systemach zgodnie z wymaganiami wewnętrznymi (IT, polityka bezpieczeństwa) i zewnętrznymi dotyczącymi bezpieczeństwa i zarządzania danymi.
- Współpraca z dostawcami zewnętrznych baz danych wykorzystywanych do celów zarządzania ryzykiem kredytowym.
- Promowanie wśród pracowników Banku świadomości ryzyka kredytowego, a w szczególności metod jego kontroli i pomiaru.

Stanowiska Wsparcia

- Wsparcie merytoryczne i organizacyjne dla kadry managerskiej i pracowników Centrum Eksperckiego – Polityka, Modele i Systemy Ryzyka Kredytowego (zwanego dalej: Centrum Eksperckie) w realizacji strategii, celów i priorytetów oraz koordynacja związanych z nimi procesów.
- Wdrażanie nowych inicjatyw i rozwiązań zgodnie z wizją i potrzebami kadry managerskiej oraz pracowników Centrum Eksperckiego.
- Zaangażowanie w organizację kluczowych projektów Pionu Ryzyka, tj. Risk Town Hall, Lion's Den Hackathon, Lion's Den meetup, Risk Monthly Meeting, Uniwersytet Ryzyka, Program Ambasadorów ING, itp.
- Koordynacja prac w Centrum Eksperckim oraz współpraca z innymi jednostkami banku, w celu promowania Pionu Ryzyka i Centrum Eksperckiego wśród klientów wewnętrznych i na zewnątrz banku poprzez: intranet, artykuły, spotkania, konferencje, szkolenia, itp.
- Administracja prac oraz wsparcie organizacyjne dla kadry managerskiej i pracowników Centrum Eksperckiego, w zakresie: gromadzenia materiałów do prezentacji na posiedzenia Komitetu Polityki Kredytowej i Zarządu Banku, działań budżetowych, procesów zakupowych, tworzenia i zbierania wyników z ankiet wewnętrznych, organizacji wewnętrznego procesu rekrutacji pracowników.
- Organizacja pracy w Centrum Eksperckim zgodnie z zasadami „Agile One Way of Working” w celu zwiększenia efektywności pracy, lepszego wykorzystania zasobów, możliwości rozwoju pracowników, dzielenia się wiedzą i wymiany informacji pomiędzy zespołami w systemie Agile.
- Współpraca z Agile Coachem, pełnienie funkcji Scrum Masterów w zespołach, udział w społecznościach Scrum Masterów i Product Ownerów, prowadzenie retrospekcji, udzielanie informacji zwrotnej, wsparcie pracowników w korzystaniu z narzędzia SNOW, utrzymanie i rozwój Obeya Room.
- Organizacja konferencji wewnętrznych i spotkań kadry managerskiej, w tym: Risk Area Leadów, Expert Leadów i Product Ownerów oraz pracowników Centrum Eksperckiego.

Główne zmiany w polityce kredytowej banku w segmencie klientów detalicznych i korporacyjnych

Segment detaliczny

- Zaktualizowaliśmy parametry wykorzystywane w kalkulacji zdolności kredytowej w segmencie hipotecznym, klienta indywidualnego i Przedsiębiorców (bufory na ryzyko zmiennych stóp procentowych, marże dla domyślnych stóp procentowych).
- Wdrożyliśmy nowe zasady oceny zdolności kredytowej w segmencie hipotecznym uwzględniające:
 - ryzyko zmniejszenia się dochodu kredytobiorcy w trakcie trwania umowy kredytowej, z uwzględnieniem prognozowanego dochodu emerytalnego,
 - maksymalny wiek kredytobiorców w momencie spłaty kredytu równy 75 lat.
- Wdrożyliśmy na stałe sprzedaż pożyczek pieniężnych, a w segmencie Przedsiębiorców sprzedaż produktów kredytowych przez kanał Przedstawicieli Bankowych.
- Ograniczyliśmy preferencyjne zasady udzielania kredytów klientom z segmentu Premium.
- Zaostrzyliśmy kryteria oceny wniosków kredytowych w segmencie Przedsiębiorców, składanych przez klientów, których pozyskaliśmy za pośrednictwem kanałów zewnętrznych (Pośrednicy).
- Uzupełniliśmy „Instrukcję raportowania ryzyka kredytowego” o nowy rozdział określający zasady przeprowadzania cyklicznych analiz portfela hipotecznego oraz sytuacji rynkowej. Analizy odnoszą się do ryzyka zmiany dochodu klienta w wyniku przejścia na zaopatrzenie emerytalne.
- Dostosowaliśmy regulacje wewnętrzne do Wytycznych EBA (European Banking Authority) dotyczących zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi (EBA/GL/2018/06 z 31.10.2018), które weszły w życie od 30 czerwca 2019 roku.

Segment korporacyjny

- Dostosowaliśmy regulacje wewnętrzne do Wytycznych EBA (European Banking Authority) dotyczących zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi (EBA/GL/2018/06 z 31.10.2018), które weszły w życie od 30 czerwca 2019 roku.

- Zoptymalizowaliśmy proces obliczania i raportowania rezerw na przewidywane straty kredytowe z tytułu ekspozycji wynikających z transakcji na rynkach finansowych i zaktualizowaliśmy metodologię FM.
- W „Zasadach tworzenia rezerw” zmieniono zasadę polityki pełnej rezerwy wobec wybranych korporacyjnych ekspozycji kredytowych.

Główne działania w obszarze modelowania

- W ramach procesu zarządzania ryzykiem modeli wykorzystywanych w procesie LLP (*loan loss provision*):
 - w wyniku ustaleń cyklicznego procesu przeglądu poprawności kalkulacji straty oczekiwanej (spotkania komitetu LLP), dostosowaliśmy próg istotnej zmiany ryzyka kredytowego (SICR) dla portfela SME;
 - po przeprowadzonej walidacji implementacji modeli, dokonaliśmy korekty parametru cure rate w modelu LGD dla detalicznego portfela hipotecznego;
 - w ramach cyklicznego monitoringu i back-testingu modeli MSSF 9 pozytywnie zweryfikowaliśmy możliwość ich stosowania w procesie LLP;
- Wykonaliśmy testy warunków skrajnych dla ryzyka kredytowego wg stanu na 31 grudnia 2018 roku zgodnie z wewnętrzną polityką.
- W ramach projektu automatyzacji struktur danych przygotowaliśmy tabele pod modele dla klientów segmentu detalicznego.
- W ramach projektu nowej definicji default stworzyliśmy biznesową specyfikację przesłanek utraty wartości.

Ponadto, nadal koncentrujemy się na długoterminowych projektach, których celem jest rozdzielanie, optymalizacja i zapewnienie skuteczności różnych procesów kredytowych i ratingowych w zależności od ryzyk z tym związanych.

Testy warunków skrajnych

Zgodnie z Polityką przeprowadzania testów warunków skrajnych w ING Banku Śląskim S.A., Grupa przeprowadza testy warunków skrajnych dla kapitału ekonomicznego i wymogu kapitałowego. Raport z wyników testów warunków skrajnych przedstawiany jest Komitetowi ALCO, Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej Banku.

Według stanu na 31 grudnia 2018 roku, bank przeprowadził testy warunków skrajnych w ujęciu skonsolidowanym w oparciu o wypracowane przez Głównego Ekonomistę scenariusze i wewnętrzne narzędzia, w tym nowe narzędzie dla ryzyka kredytowego. Test warunków skrajnych obejmowały:

- testy scenariuszowe: scenariusz łagodnej recesji, scenariusz długoterminowej recesji oraz scenariusz recesji szybkiej,
- odwrotne testy warunków skrajnych,
- testy wrażliwości (wzrost stopy procentowej o 400 p.b. oraz 200 p.b.; spadek cen nieruchomości o 30%; osłabienie kursu złotego o 30% oraz o 50%; spadek dynamiki PKB do poziomu -5%; wzrost poziomu bezrobocia do 20%; spadek wynagrodzeń o 10%),
- testy koncentracji,
- testy wskaźnika dźwigni finansowej.

W efekcie przeprowadzonych testów warunków skrajnych, Grupa otrzymuje informację jak zachowają się wymogi kapitałowe, kapitał ekonomiczny oraz fundusze własne przy wystąpieniu zadanych wielkości parametrów makroekonomicznych.

Ryzyko rynkowe

W obszarze ryzyka rynkowego bank zarządza ryzykiem zgodnie z wypracowanymi zasadami, metodologiami i zatwierdzonymi politykami. W I połowie 2019 roku wprowadziliśmy nowy limit na NPVaR na poziomie 180 milionów EUR oraz dostosowaliśmy narzędzie do najnowszych wymogów EBA (dokument EBA/GL/2018/02).

Ryzyko płynności i finansowania

W I połowie 2019 roku kontynuowaliśmy działania zmierzające do ograniczania ryzyka płynności i finansowania – zgodnie z zasadami polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, strategią banku, jak również wymogami regulacyjnymi. W kwestii wymogów regulacyjnych – wszystkie monitorowane miary pozostają w limitach.

Systematycznemu przeglądowi podlegają również wewnętrzne regulacje i dokumenty, jak również w dalszym ciągu doskonalimy nasze procesy raportowania oraz modelowania.

Ryzyko modeli

W I połowie 2019 roku kontynuowaliśmy działania w zakresie zarządzania ryzykiem modeli. Wykorzystywane w banku modele podlegały kwartalnym przeglądom i ocenie ryzyka, a także przeglądowi istotności oraz walidacjom. W tym okresie ryzyko modeli w ujęciu zagregowanym w grupie modeli sklasyfikowanych jako średnio istotne przekroczyło przyjęty w banku poziom tolerancji ustalony w ilości 3 modeli o podwyższonym ryzyku modelu. Bank zidentyfikował 5 takich modeli. W odniesieniu do 2 z tych modeli bank uruchomił program naprawczy polegający na ich niezwłocznej przebudowie. Kapitał ekonomiczny z tytułu ryzyka modeli pozostawał poniżej przyjętego w banku limitu na to ryzyko.

Przeładowi i aktualizacji podlegała także Polityka zarządzania ryzykiem modeli w ING Banku Śląski S.A.

Ryzyko operacyjne

W I połowie 2019 roku kontynuowaliśmy działania zmierzające do zapewnienia zgodności z wymogami regulacyjnymi oraz doskonaliliśmy system kontroli wewnętrznej. Kontynuujemy porządkowanie i standaryzację najistotniejszych mechanizmów kontrolnych dla poszczególnych obszarów i procesów funkcjonujących w banku. Monitorujemy zagrożenia i doskonalimy rozwiązania i systemy bezpieczeństwa, które służą do ochrony naszych klientów, jak i samego banku. Stale podnosimy jakość wykorzystywanych danych, poszerzamy możliwości wykorzystywania zaawansowanych metod analiz danych w procesach identyfikacji oraz monitorowania zagrożeń a także automatyzujemy czynności operacyjne związane z zarządzaniem ryzykiem. Przeprowadziliśmy między innymi analizę czynników koncentracji w ryzyku operacyjnym oraz zdefiniowaliśmy szereg potencjalnych scenariuszy oszustw wewnętrznych wraz z propozycjami monitorowania sygnałów ostrzegawczych. Optymalizujemy metodyki wyceny ryzyka w odniesieniu do ryzyka bezpieczeństwa informatycznego oraz ryzyka ciągłości działania.

Ryzyko braku zgodności (compliance)

W I półroczu 2019 roku kontynuowaliśmy działania zmierzające do zapewnienia zgodności z wymogami regulacyjnymi. Podobnie jak w roku ubiegłym, usprawniamy mechanizmy kontrolne w procesach biznesowych, w szczególności z zakresu ochrony danych osobowych oraz Know Your Customer. Kontynuowano również budowanie i utrwalanie świadomości pracowników banku w kwestiach etyki zawodowej poprzez obligatoryjny udział w szkoleniach tematycznych.

Bezpieczeństwo danych osobowych

W I połowie 2019 roku pracowaliśmy nad wzmocnieniem wiedzy pracowników w zakresie realizacji praw i obowiązków osób fizycznych. Wprowadzaliśmy również procedury związane z kopiowaniem dokumentów tożsamości, co jest wymogiem wynikającym z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i zapobieganiu terroryzmowi.

Informacje dla inwestorów

Akcje i akcjonariusze ING Banku Śląskiego S.A.

Struktura akcjonariatu

ING Bank Śląski S.A. jest spółką zależną od ING Bank N.V., który według stanu na dzień 28 czerwca 2019 roku posiadał 75% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Śląskiego S.A. oraz 75% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu - niezmiennie od marca 2005 roku. Pozostała część akcji Banku (25,0%) znajduje się w wolnym obrocie (*free float*). Posiadają je inwestorzy instytucjonalni - w szczególności polskie fundusze emerytalne oraz krajowe i zagraniczne fundusze inwestycyjne, a także inwestorzy indywidualni. Największym z nich na koniec czerwca 2019 roku był Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander, który zgodnie z Informacją półroczną o strukturze aktywów Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander na 28 czerwca 2019 roku posiadał 8,30% udziału w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na WZ. Na dzień sprawozdania Bank nie posiada informacji aby inny akcjonariusz przekroczył próg 5% udziału w kapitale spółki.

W ciągu 2019 roku wartość kapitału zakładowego ING Banku Śląskiego S.A., jak i udział głównego akcjonariusza w kapitale nie uległy zmianie.

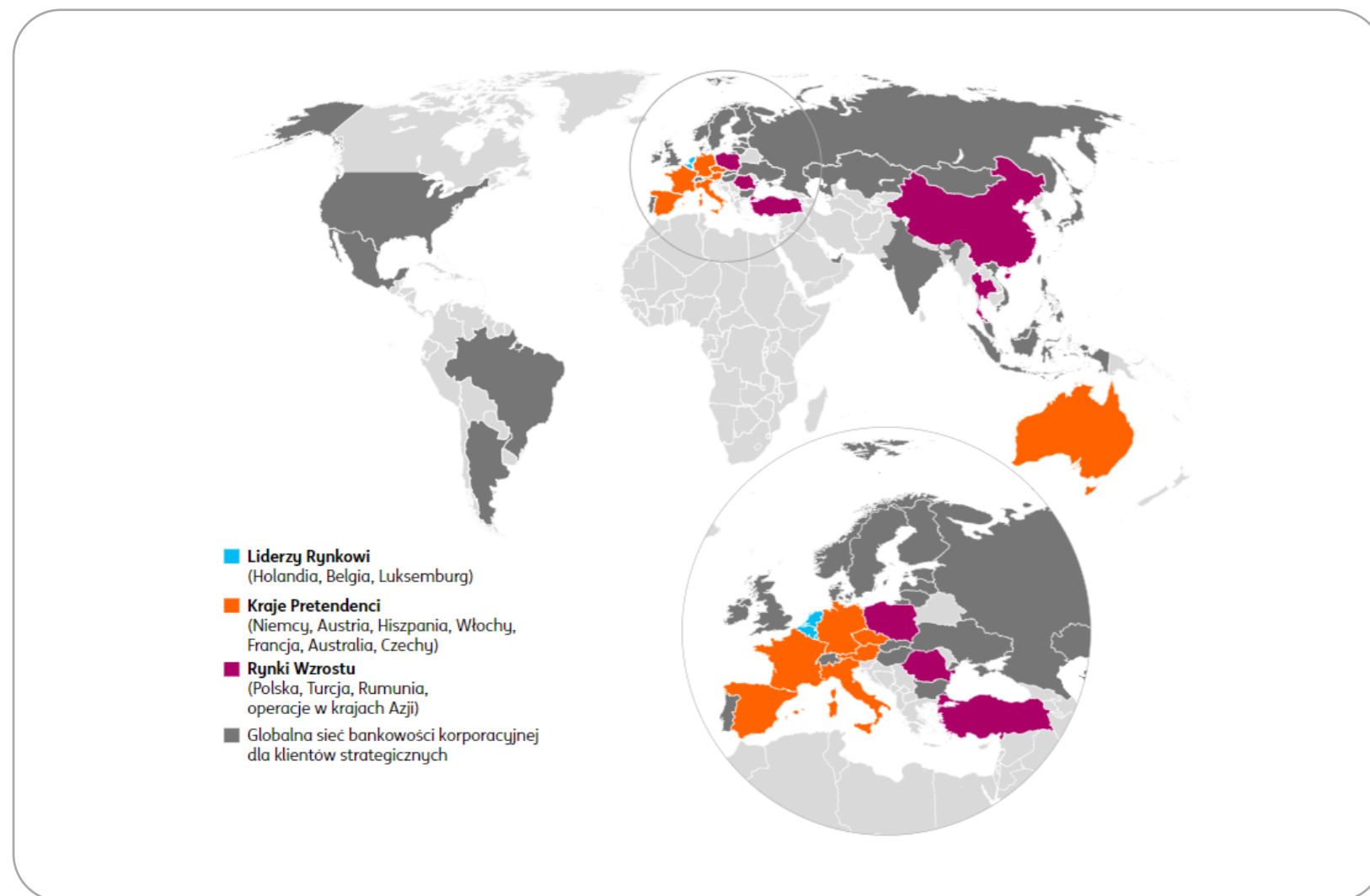
Struktura akcjonariatu ING Banku Śląskiego S.A.

Nazwa akcjonariusza	30 lipca 2019		31 marca 2019	
	Liczba akcji i głosów na WZ	Udział w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na WZ	Liczba akcji i głosów na WZ	Udział w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na WZ
ING Bank N.V. (podmiot zależny od ING Groep N.V.)	97 575 000	75,00%	97 575 000	75,00%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander*	10 792 367	8,30%	10 732 305	8,25%
Pozostali	21 732 633	16,70%	21 792 695	16,75%
Razem	130 100 000	100,00%	130 100 000	100,00%

*na podstawie Informacji rocznej o strukturze aktywów Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander na 31 grudnia 2018 roku oraz Informacji półrocznej o strukturze aktywów Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander na 28 czerwca 2019 roku

Charakterystyka akcjonariusza dominującego

ING Bank N.V. należy do Grupy ING – grupy instytucji finansowych o zasięgu globalnym, oferującej usługi bankowości detalicznej i korporacyjnej ponad 38 milionom klientów. Podmioty Grupy ING zatrudniają ponad 54 tysięcy pracowników prowadząc działalność w ponad 40 krajach w Europie, Ameryce Północnej i Południowej, na Bliskim Wschodzie oraz w Azji i Australii. Grupa ING prowadzi swoje operacje w czterech obszarach: Liderzy Rynkowi (*Market Leaders*), w skład których wchodzi operacje w Holandii, Belgii i Luksemburgu; Kraje Pretendenci (*Challengers*), w skład których wchodzi operacje w Niemczech, Austrii, Hiszpanii, Włoszech, Francji, Australii oraz Czechach; Rynki Wzrostu (*Growth Markets*), w skład których wchodzi operacje w Polsce, Rumunii, Turcji oraz w Azji; oraz globalną sieć bankowości korporacyjnej dla klientów strategicznych (*Wholesale Banking*).

Podmiotem dominującym w Grupie ING jest holenderska instytucja finansowa ING Groep N.V. Powstała w 1991 roku w wyniku fuzji holenderskiej spółki ubezpieczeniowej Nationale-Nederlanden oraz holenderskiego banku NMB Postbank Groep. Przez kolejne lata Grupa ING rozwijała się w oparciu zarówno o rozwój organiczny oraz fuzje i przejęcia. W wyniku kryzysu finansowego, w latach 2008-2009 Grupa otrzymała wsparcie rządowe (spłacone później w latach 2009-2014) pod warunkiem przeprowadzenia restrukturyzacji. Restrukturyzacja zakładała m.in. oddzielenie działalności bankowej od ubezpieczeniowo-inwestycyjnej, która powinna zostać sprzedana. Restrukturyzacja Grupy ING została sfinalizowana w kwietniu 2016 roku.

ING Groep N.V. jest spółką publiczną notowaną na giełdzie w Amsterdamie, Brukseli oraz w Nowym Jorku. ING Groep N.V. ma rozproszony akcjonariat. Na koniec czerwca 2019 roku tylko dwóch akcjonariuszu posiadało udział w kapitale spółki powyżej 3%. Byli to BlackRock Inc. (5,09%) oraz Artisan Investments GP LLC (3,01%). W 2018 roku Grupa ING wygenerowała zysk netto na poziomie 4 703 mln EUR względem 4 905 mln EUR w 2017 roku. Aktywa ogółem były na poziomie 887 mld EUR. Aktywa Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego stanowiły na koniec 2018 roku 3,7% aktywów Grupy ING. Natomiast nasz zysk netto stanowił 7,6% zysku netto Grupy ING.

Więcej informacji na temat dominującego akcjonariusza jest dostępne na <https://www.ing.com/Home.htm>.

Akcje i kapitał zakładowy

Zgodnie ze statutem, kapitał zakładowy ING Banku Śląskiego S.A. dzieli się na 130 100 000 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda. Akcje Banku są akcjami zwykłymi na okaziciela. Z akcjami Banku nie są związane żadne specjalne uprawnienia kontrolne. Statut Banku nie wprowadza także jakichkolwiek ograniczeń odnośnie przenoszenia prawa własności akcji wyemitowanych przez Bank, wykonywania prawa głosu, jak również nie zawiera postanowień, zgodnie z którymi prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych.

Statut upoważnia ponadto Zarząd do podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę nie wyższą niż 26 mln zł (czyli emisji maksymalnie 26 mln akcji) w terminie do 21 kwietnia 2020 roku (kapitał docelowy) oraz do wyłączenia prawa poboru przy emisji akcji w ramach kapitału docelowego. Zmiana Statutu została wpisana do rejestru KRS 22 maja 2017 roku. Decyzje Zarządu w sprawie ustalenia ceny emisyjnej akcji i wyłączenia prawa poboru wymagają zgody Rady Nadzorczej.

Na dzień publikacji raportu, ING Bank Śląski S.A. nie posiadał informacji na temat umów, w wyniku których mogły w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach akcji posiadanych przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Cena akcji

W 2019 roku kurs akcji Banku na zamknięcie sesji na GPW wahał się w przedziale od 180,00 zł (zanotowany 3 stycznia) do 203,00 zł (zanotowany 13 czerwca). 28 czerwca 2019 roku cena akcji Banku wyniosła 202,00 zł, czyli była o 12,2% wyższa niż w ostatnim dniu notowań 2018 roku (dla porównania indeks sektorowy WIG-Banki wzrósł w tym czasie o 6,1%).

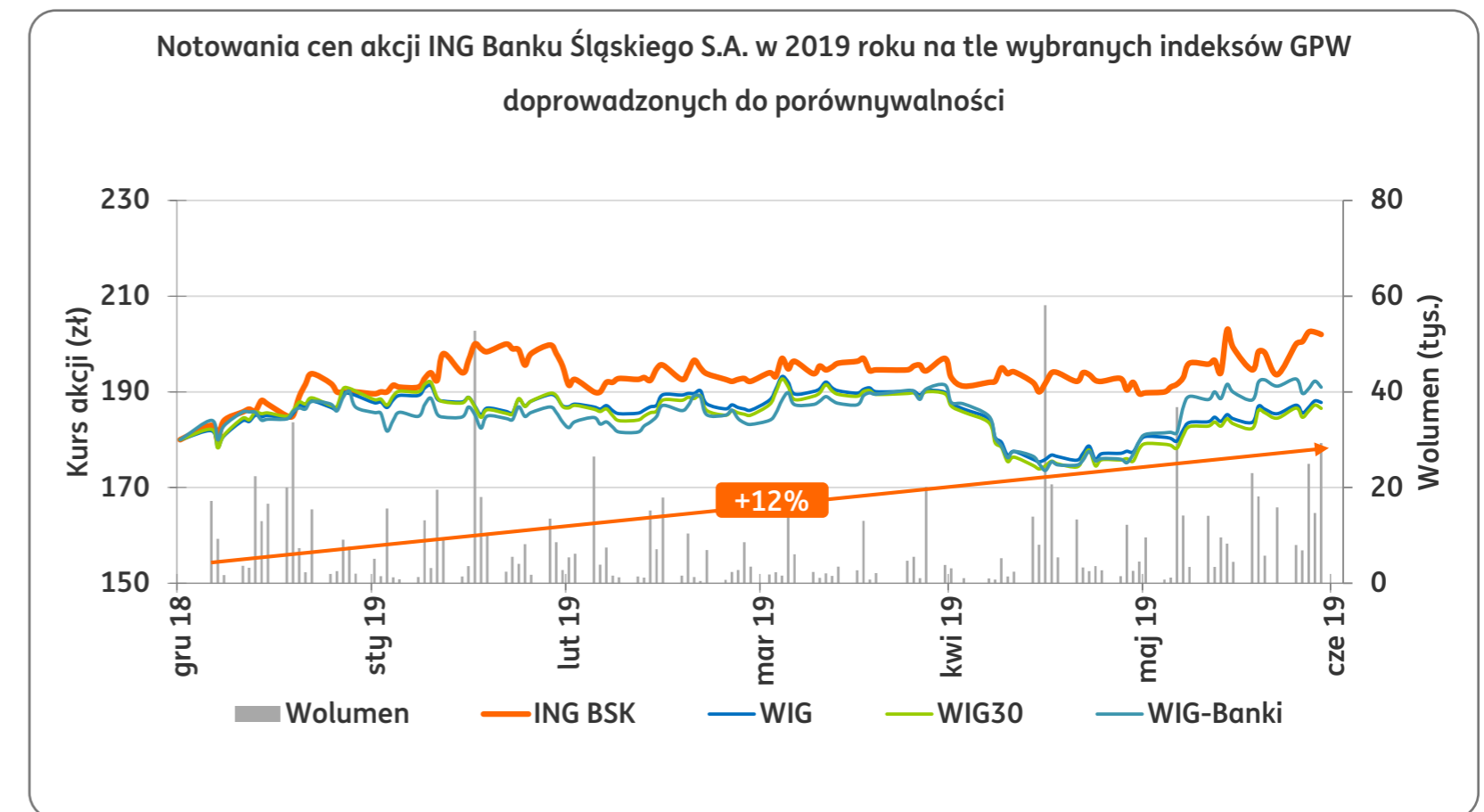
Na koniec czerwca 2019 roku wartość rynkowa Banku ukształtowała się na poziomie 26,3 mld zł, podczas gdy jego wartość księgowa wynosiła 14,2 mld zł.

Dane na temat akcji ING Banku Śląskiego S.A.

	30 czerwiec 2018	31 grudzień 2018
Cena akcji na koniec okresu (zł)	202,00	180,00
Maksymalna cena akcji (zł)	203,00	221,50
Minimalna cena akcji (zł)	180,00	160,60
Liczba akcji	130 100 000	130 100 000
Kapitalizacja na koniec okresu (mld zł)	26,3	23,4
Średni wolumen obrotu	8 449	11 711
Zysk na akcję (zł) - annualzowany	12,50	11,73
Wartość księgowa na akcję (zł)	109,43	102,51
Dywidenda na akcję wypłacona w danym roku (zł)	3,50	3,20
Wskaźnik C/Z (x)*	16,2	15,3
Wskaźnik C/WK (x)*	1,8	1,8

* wskaźnik obliczony w oparciu o cenę akcji na koniec danego okresu

Bank wchodzi w skład indeksów WIG30, mWIG40 oraz RESPECT Index od momentu ich powstania.

Ratingi

Potwierdzeniem naszej stabilnej pozycji finansowej są też zewnętrzne ratingi kredytowe nadane Bankowi. Nasz bank współpracuje z dwiema agencjami ratingowymi: Fitch Ratings oraz Moody's Investors Service.

Fitch Ratings Ltd.

Agencja Fitch Ratings nadaje rating pełny – na podstawie umowy pomiędzy Bankiem a agencją. Na dzień podpisania raportu półrocznego za I połowę 2019 roku ocena ratingowa banku od Agencji jest następująca:

Fitch Ratings Ltd.

Rating podmiotu (Long-term IDR)	A
Perspektywa utrzymania oceny	Stabilna
Rating krótkoterminowy (Short-term IDR)	F1
Viability rating	bbb+
Ocena wsparcia	1
Rating długoterminowy na skali krajowej	AAA (pol)
Perspektywa utrzymania wyżej wymienionej oceny	Stabilna
Rating krótkoterminowy na skali krajowej	F1+ (pol)

W komunikacie opublikowanym 12 października 2018 roku Agencja podtrzymała nadane Bankowi ratingi.

W uzasadnieniu Agencja podkreśliła, że utrzymane ratingi Banku odzwierciedlają:

- stabilny model biznesowy,
- konserwatywne podejście do ryzyka kredytowego,
- silną pozycję kapitałową,
- wysoką jakość aktywów i rentowość, oraz
- stabilne źródło finansowania banku.

Moody's Investors Service Ltd.

Agencja Moody's Investors Service nadaje Bankowi rating na podstawie ogólnodostępnych publicznych informacji. Na dzień podpisania raportu półrocznego za I połowę 2019 roku ocena ratingowa banku od Agencji jest następująca:

Moody's Investors Service Ltd.

Długookresowy rating depozytów (<i>LT rating</i>)	A2
Krótkookresowy rating depozytów (<i>ST rating</i>)	P-1
Ocena indywidualna (<i>BCA</i>)	baa2
Skorygowana ocena indywidualna (<i>Adjusted BCA</i>)	baa1
Perspektywa ratingu (<i>Outlook</i>)	Stabilna
Ocena ryzyka kontrahenta (<i>CR Assessment</i>) długoterminowa/krótkoterminowa	A1 (cr) / P-1 (cr)
Rating ryzyka kontrahenta (<i>CR Rating</i>)	A1 / P-1

W komunikacie opublikowanym 1 kwietnia 2019 roku Agencja podtrzymała nadane bankowi ratingi. Agencja w swoim komunikacie podkreśliła, że rating Banku odzwierciedla:

- dobrej jakości, choć niewysezonowany, portfel kredytowy banku z bardzo ograniczonym zaangażowaniem w walutowe kredyty hipoteczne,
- adekwatny, choć obniżający się, łączny współczynnik kapitałowy banku,
- dobry profil finansowania i profil płynnościowy banku.

Zestawienie ratingów

W poniższej tabeli prezentujemy porównanie ratingów długoterminowych dla Polski, ING Banku Śląskiego S.A. i ING Bank N.V. na dzień podpisania raportu półrocznego za I połowę 2019 roku.

Zestawienie ratingów			
	Polska	ING Bank Śląski S.A.	ING Bank N.V.
Fitch Ratings	A-	A	AA-
Moody's Investor Services	A2	A2	Aa3
Standard & Poor's	A (waluta krajowa) A- (waluta zagraniczna)	-	A+

Zmiany w organach statutowych ING Banku Śląskiego S.A.

Rada Nadzorcza

Walne Zgromadzenie w dniu 29 marca 2019 roku powołało dotychczasowych Członków Rady Nadzorczej na nową kadencję. Tym samym skład Rady Nadzorczej na 30 czerwca 2019 roku przedstawiał się następująco:

Skład Rady Nadzorczej na 30 czerwca 2019 roku

	Funkcja w Radzie Nadzorczej	Komitet Audytu	Komitet Wynagrodzeń i Nominacji	Komitet Ryzyka
p. Antoni F. Reczek	Przewodniczący, Członek Niezależny	●		●
p. Małgorzata Kołakowska	Wiceprzewodnicząca	●	●	
p. Aleksander Galos	Sekretarz, Członek Niezależny	●	●	●
p. Ad Kas	Członek			●
p. Aleksander Kutela	Członek Niezależny	●	●	●
p. Michał Szczurek	Członek			●
p. Norman Tambach	Członek	●		

● - Przewodniczący ● - Członek

Zarząd Banku

W nawiązaniu do informacji przekazanej w raporcie rocznym za 2018 rok, 23 listopada 2018 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Lorenzo Tassan-Bassuta na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku od 1 stycznia 2019 roku. Tym samym skład Zarządu Banku oraz podział odpowiedzialności Członków Zarządu na 30 czerwca 2019 roku przedstawiał się następująco:

Skład Zarządu i zakres odpowiedzialności na 30 czerwca 2019 roku

p. Brunon Bartkiewicz	Prezes Zarządu Banku , któremu podlega część jednostek bezpośrednio nadzorowanych przez Zarząd Banku (takich jak: Biuro Zarządu Banku, Rzecznik Prasowy, Biuro Analiz Makroekonomicznych, Departament Audytu Wewnętrznego, Departament Prawny, Departament Compliance, jednostki HR)
p. Michał Bolesławski	Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Pion Klientów Korporacyjnych
p. Joanna Erdman	Wiceprezes Zarządu Banku , której podlega Pion Klientów Strategicznych oraz Pion Rynków Finansowych
p. Marcin Giżycki	Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Pion Klientów Detalicznych
p. Bożena Graczyk	Wiceprezes Zarządu Banku nadzorująca Pion Finansów, Departament Zakupów i Zarządzania Dostawcami oraz Departament Skarbu
p. Patrick Roesink	Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Pion Ryzyka, Departament Inspekcji Ryzyka Kredytowego oraz Departament Walidacji Modeli
p. Lorenzo Tassan-Bassut	Wiceprezes Zarządu Banku, której podlega: Pion Operacji i Pion Tech, Departament Bezpieczeństwa IT, Departament Transformacji i Zarządzania Zmianą, Departament ING Hub Services, Centrum Monitoringu i Kontroli Procesów, Centrum Zarządzania Danymi, Chief Data Officer oraz Departament Zarządzania Nieruchomościami i Obsługi Banku

Ponadto, na posiedzeniu 24 czerwca 2019 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Sławomira Soczyńskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku od 1 października 2019 roku, powierzając mu nadzór na Pionem Tech.

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A.

Świadczenia należne członkom Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. (mln zł)

Okres	Wynagrodzenia	Inne korzyści*	Razem
I półrocze 2018 roku	4,9	1,1	6,0
I półrocze 2019 roku	4,9	1,1	6,0

*Inne korzyści obejmują m.in. ubezpieczenia, wpłaty na fundusz inwestycyjny, opiekę medyczną oraz inne świadczenia przyznane przez Radę Nadzorczą Banku.

Świadczenia za rok 2019 dla członków Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. wynikające z Programu Zmiennych Składników Wynagrodzeń nie zostały jeszcze przyznane.

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, członkom Zarządu Banku może przysługiwać bonus za 2019 rok, którego wypłata będzie miała miejsce w latach 2020-2027. W związku z tym została utworzona rezerwa na wypłatę bonusu za 2019 rok dla członków Zarządu, która wynosiła 3,1 mln zł na 30 czerwca 2019 roku. Ostateczną decyzję odnośnie wysokości tego bonusu podejmie Rada Nadzorcza Banku.

Świadczenia wypłacone członkom Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. (mln zł)

Okres	Wynagrodzenia	Nagrody*	Inne korzyści**	Razem
I półrocze 2018 roku	4,9	6,0	1,1	12,0
I półrocze 2019 roku	4,9	4,1	1,0	10,0

*Nagrody za I półrocze 2018 roku obejmują takie składniki jak:

- Premia wynikająca z Programu Zmiennych Składników Wynagrodzeń: za 2017 rok gotówka nieodroczone, za 2016 rok I transza gotówka odroczone, za 2015 rok II transza gotówka odroczone oraz za 2014 rok III transza gotówka odroczone,
- Akcje Fantomowe wynikające z Programu Zmiennych Składników Wynagrodzeń: za 2016 rok przetrzymane, za 2015 rok I transza odroczone, za 2014 rok II transza odroczone oraz za 2013 rok III transza odroczone.

Nagrody za I półrocze 2019 roku obejmują takie składniki jak:

- Premia wynikająca z Programu Zmiennych Składników Wynagrodzeń: za rok 2018 gotówka nieodroczone, za rok 2016 II transza gotówka odroczone oraz za rok 2015 III transza gotówka odroczone,
- Akcje Fantomowe wynikające z Programu Zmiennych Składników Wynagrodzeń: za rok 2017 przetrzymane, za rok 2016 I transza odroczone, za rok 2015 II transza odroczone oraz za rok 2014 III transza odroczone.

**Inne korzyści obejmują m.in. ubezpieczenia, wpłaty na fundusz inwestycyjny, opiekę medyczną i inne świadczenia przyznane przez Radę Nadzorczą Banku.

W I półroczu 2019 roku łączna kwota wynagrodzeń należnych i wypłaconych przez ING Bank Śląski S.A. członkom Rady Nadzorczej wyniosła 0,4 mln zł.

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A. (mln zł)

Okres	Wynagrodzenia i nagrody	Inne korzyści	Razem
I półrocze 2018 roku	0,4	0,0	0,4
I półrocze 2019 roku	0,4	0,0	0,4

Na dzień 30 czerwca 2019 roku członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku nie posiadali akcji ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje uzupełniające

Stanowisko Zarządu do możliwości realizacji wcześniej publikowanych prognoz

Bank nie publikował prognozy wyników finansowych na 2019 rok.

Ciągłość działania

Niezakłócone udostępnianie usług naszym klientom jest dla najwyższym priorytetem. W ING Banku Śląskim S.A. realizujemy ten cel dwojako. Po pierwsze projektujemy usługi tak, by były jak najbardziej odporne na różnego rodzaju awarie, jest to tzw. odporność operacyjna. Po drugie – utrzymujemy system zarządzania ciągłością działania.

W ramach systemu zarządzania ciągłością identyfikujemy procesy, których dostępność jest najważniejsza dla klientów i dla banku. Dla tych procesów tworzymy plany awaryjne, które pozwalają nam funkcjonować mimo awarii lub zdarzeń nadzwyczajnych. Oprócz planów awaryjnych utrzymujemy i testujemy plany odtworzenia działalności (Obszar IT), które pozwalają w jak najkrótszym czasie powrócić do normalności. Systemy IT utrzymujemy w centrach komputerowych, które funkcjonują równolegle. Wykorzystujemy rozwiązania chmurowe (*Private Cloud*).

Sposób wykrywania i reagowania na zakłócenia jest ustalony i regularnie testowany. W przypadku zdarzeń o dużym wpływie na obsługę klientów lub procesy wewnętrzne powoływane są struktury zarządzania kryzysowego, które koordynują działania wszystkich zaangażowanych jednostek.

Staramy się przeciwdziałać zakłóceniom, ale jeśli się zdarzą – niezwłocznie informujemy klientów o niedogodnościach, wskazując alternatywne rozwiązania.

System zarządzania ciągłością działania obejmuje wszystkie obszary dostarczania usług – niezależnie czy wykonujemy je samodzielnie czy robią to dla nas zewnętrzni dostawcy. Od nich również wymagamy posiadania planów awaryjnych.

Transakcje z podmiotami powiązanymi

ING Bank Śląski S.A. lub jednostki od niego zależne nie zawarły transakcji z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

Udzielone zobowiązania warunkowe

ING Bank Śląski S.A. oraz jednostki zależne banku udzielają poręczeń kredytów i pożyczek oraz gwarancji w ramach statutowej działalności. Wartość udzielonych pozabilansowych zobowiązań finansowych na koniec I półrocza 2019 roku wynosiła 34,8 mld zł (34,3 mld zł na koniec 2018 roku i 33,8 mld zł na koniec I półrocza 2018 roku).

Zobowiązania pozabilansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego

mln zł	2Q 2019	1Q 2019	4Q 2018	3Q 2018	2Q 2018	1Q 2018
Niewykorzystane linie kredytowe	26 138,9	25 719,0	25 791,0	25 030,4	25 670,5	21 853,6
Gwarancje	5 673,3	5 591,1	5 575,6	5 698,2	5 409,9	4 906,8
Niewykorzystane kredyty w rachunku bieżącym	1 354,2	1 345,3	1 371,2	1 329,2	1 320,6	1 303,1
Limity na kartach kredytowych	1 318,8	1 293,6	1 251,2	1 271,8	1 169,3	1 105,1
Akredytywy	277,3	341,0	295,1	334,2	266,2	384,7
Razem	34 762,5	34 290,0	34 284,1	33 663,8	33 836,5	29 553,3

Postępowania prowadzone przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK)

Postępowanie w sprawie postanowień przewidujących możliwość zmiany wzorca umownego, umowy lub tabeli opłat i prowizji z ważnych przyczyn, tzw. klauzul modyfikacyjnych

Prezes UOKiK wszczął z urzędu 1 kwietnia 2019 roku postępowanie w sprawie o uznanie wzorca umowy za niedozwolony w zakresie postanowień, które mogą zostać uznane za niedozwolone postanowienia umowne, a co może stanowić naruszenie art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Postępowanie dotyczy postanowień przewidujących możliwość zmiany wzorca umownego, umowy lub tabeli opłat i prowizji z ważnych przyczyn, tzw. klauzul modyfikacyjnych.

Zakres postępowania odnosi się do zapisów w różnych ogólnych warunkach umów, regulaminach oraz umowach zawieranych z konsumentami: dla pożyczek pieniężnych, limitu zadłużenia w koncie, udzielania i spłaty kredytów w rachunku brokerskim, korzystanie z karty kredytowej – w wersji obowiązującej od 7 marca 2016 roku; dla rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz oszczędnościowych – w wersji obowiązującej od 9 listopada 2015 roku; dla prowadzenia rachunków płatniczych – w wersji obowiązującej od 6 sierpnia 2018 roku; dla kart przedpłaconych – w wersji obowiązującej od 1 stycznia 2016 roku.

W ocenie Prezesa UOKiK analizowane klauzule modyfikacyjne mogą stanowić niedozwolone postanowienia umowne ze względu na:

- możliwość jednostronnej zmiany ogólnych warunków umowy co do jej istotnych postanowień, w zakresie umów umożliwiających generowanie zadłużenia po stronie konsumentów, zawartych na czas oznaczony,
- ogólny, niedoprecyzowany charakter przesłanek jednostronnej zmiany umowy, który nie daje konsumentom możliwości ich poprawnej weryfikacji, a w niektórych zapisach brak ograniczeń czasowych co do zakresu zmian,
- brak zapisów dotyczących możliwości kontynuowania umowy zawartej na czas oznaczony dotyczącej kredytowania potrzeb konsumentów na dotychczasowych zasadach w przypadku niezaakceptowania jednostronnych propozycji zmian kierowanych ze strony banku.

Bank ustosunkował się do zarzutów oraz złożył wnioski o wydanie decyzji zobowiązującej, obejmującej w części także zmianę klauzul modyfikacyjnych.

Postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Przed Prezesem UOKiK prowadzone było postępowanie wszczęte z urzędu przez Prezesa UOKiK 30 grudnia 2015 roku w sprawie stosowania przez ING Bank Śląski praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na: informowaniu konsumentów, którzy są stroną umowy o usługę płatniczą oraz posiadają dostęp do systemu bankowości internetowej, o proponowanych zmianach warunków umowy o usługę płatniczą w trakcie jej trwania wyłącznie za pomocą wiadomości elektronicznych przesyłanych w ramach systemu bankowości internetowej, który nie stanowi trwałego nośnika informacji w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych; niezamieszczaniu – w wiadomościach przesyłanych do konsumentów związanych z jednostronną zmianą warunków umowy dokonywaną w trakcie jej trwania, której załącznikiem są określone dokumenty (regulaminy, ogólne warunki, tabela opłat i prowizji) dotyczące rachunków oszczędnościowo – rozliczeniowych, rachunków oszczędnościowych, kart przedpłaconych, kart kredytowych i bankowości internetowej – istotnych informacji umożliwiających ustalenie przez konsumentów dopuszczalności wprowadzenia proponowanych zmian, tj. niewskazywanie umownej podstawy prawnej umożliwiającej dokonanie tych zmian oraz czynników (okoliczności faktycznych), które spowodowały tę zmianę, a przez to uniemożliwienie zweryfikowania przez konsumenta dopuszczalności zmiany warunków umowy przez Bank w trakcie trwania stosunku obligacyjnego; informowaniu konsumentów o jednostronnej modyfikacji klauzul modyfikacyjnych umożliwiających dokonywanie zmian regulaminów oraz ogólnych warunków dotyczących rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych, rachunków oszczędnościowych, kart przedpłaconych, kart kredytowych i bankowości internetowej, w sytuacji, gdy brak było podstaw prawnych do dokonania takich modyfikacji warunków umowy w trakcie trwania stosunku obligacyjnego zawartego z konsumentami.

W dniu 8 sierpnia 2018 roku Prezes UOKiK wydał decyzję zobowiązującą do podjęcia określonych działań. W związku z tą decyzją Bank zobowiązał się w szczególności do:

- zawierania z klientami aneksów do umowy rachunku albo umowy rachunku i umowy kartę wydaną do tego rachunku oraz dokonanie indywidualnego rozliczenia opłat i prowizji, które weszły w życie od 1 stycznia 2014 roku

do 1 marca 2017 roku i zwrotu klientom: różnicy pobranej opłaty lub prowizji wynikającej z jej podwyższenia lub zmiany sposobu jej naliczania oraz nowo wprowadzonej pobranej opłaty lub prowizji,

- przyznania klientom rekompensaty publicznej w postaci zwolnienia z pobierania opłat za wypłaty gotówki ze wszystkich bankomatów w kraju, dokonane kartą debetową wydaną do rachunku, kartą przedpłaconą lub kredytową - od 29 października do 28 listopada 2018 roku.

Zobowiązania wobec klientów wynikające z decyzji UOKiK realizowane były do 3 stycznia 2019 roku. 17 lipca 2019 roku Bank przesłał do UOKiK sprawozdanie z wykonania powyższych zobowiązań.

Przed Prezesem UOKiK prowadzone było postępowanie wszczęte z urzędu 9 lipca 2014 roku w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na: dokonywaniu w trakcie obowiązywania umów o kartę płatniczą wymiany kart płatniczych niewyposażonych w funkcję zbliżeniową na karty wyposażone w tę funkcję bez zmiany treści umowy; wywodzeniu skutków prawnych z Komunikatu dla posiadacz rachunków określonych w Regulaminie świadczenia przez ING Bank Śląski usług w ramach prowadzenia rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz rachunków oszczędnościowych dla osób fizycznych; niedostarczeniu konsumentom informacji o możliwości oraz zasadach dokonywania za pomocą kart płatniczych tzw. transakcji zbliżeniowych, limitach wydatków dla transakcji płatniczych wykonywanych za pomocą tych kart płatniczych, w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku, w odpowiednim czasie przed zawarciem umowy. Propozycje zobowiązań banku przedstawione nadzorczy w ramach powyższego postępowania zostały już zrealizowane. 18 grudnia 2018 roku UOKiK zadecydował o przedłużeniu postępowania.

Postępowanie w sprawie zarzutu praktyk ograniczających konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z płatnościami za pomocą kart płatniczych w Polsce

Prezes UOKiK na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji – Związek Pracodawców (POHiD), po przeprowadzeniu przeciwko ING Bankowi Śląskiemu S.A. oraz innym bankom postępowania antymonopolowego, wydał 29 grudnia 2006 r. decyzję, stwierdzającą, że Bank dopuścił się praktyk ograniczających konkurencję. UOKiK uznał za ograniczającą konkurencję praktykę polegającą na uczestniczeniu przez różne polskie banki, w tym Bank,

w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań konsumentów wobec akceptantów, z tytułu płatności za nabywane przez konsumentów towary i usługi, za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski poprzez wspólne ustalanie wysokości stawek opłaty interchange pobieranej od transakcji dokonywanych kartami systemu Visa i MasterCard w Polsce. W związku ze stwierdzeniem praktyk ograniczających konkurencję UOKiK nałożył kary pieniężne, w tym na Bank w kwocie 14,1 mln zł.

Od decyzji tej m.in. Bank złożył odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK). Wyrokiem z dnia 12 Listopada 2008 SOKiK zmienił decyzję UOKiK, w ten sposób, że nie stwierdził praktyki ograniczającej konkurencję. 22 kwietnia 2010 roku wyrok ten został uchylony wyrokiem Sądu Apelacyjnego, który przekazał sprawę SOKiK do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem SOKiK z 21 listopada 2013 roku Sąd nie zmienił decyzji UOKiK w zakresie zarzutu ograniczenia konkurencji ale zmniejszył Bankowi karę do kwoty 403.209 zł. Wyrok SOKiK został jednak zmieniony wyrokiem Sądu Apelacyjnego, który w dniu 06 października 2015 roku orzekł o zmianie wyroku SOKiK w ten sposób, że oddalono wszystkie odwołania w całości. Wskutek tego orzeczenia decyzja Prezesa stała się prawomocna, a Bank w październiku 2015 roku zapłacił orzeczoną karę 14,1 mln zł.

Bank, podobnie jak inne banki uczestniczące w postępowaniu, wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego. W dniu 25 października 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego przekazując temu sądowi sprawę do ponownego rozpoznania. Zgodnie ze stanowiskiem UOKiK zapłacona kara została Bankowi zwrócona. Obecnie trwa postępowanie przed Sądem Apelacyjnym, który dnia 24 października 2018 roku odroczył rozprawę nie wyznaczając terminu kolejnej rozprawy, a zarazem nakładając na pełnomocników stron określone zobowiązania w zakresie złożenia oświadczeń lub dokumentów.

Ze względu na brak ostatecznych rozstrzygnięć kwota zwróconej kary nie została ujęta w rachunku zysków i strat. Według stanu na 30 czerwca 2019 roku Grupa utrzymuje rezerwę w wysokości 14,1 mln zł.

Ryzyka prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych indeksowanych kursem franka szwajcarskiego

Sprawy sądowe, w tym związane z portfelem kredytów hipotecznych indeksowanych kursem franka szwajcarskiego, są poddawane regularnej ocenie na bazie funkcjonujących w Banku procedur zgodnych z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.

Na dzień 30 czerwca 2019 roku Bank posiadał detaliczne kredyty hipoteczne indeksowane kursem franka szwajcarskiego w kwocie brutto 941,4 mln zł, co stanowi 0,78% procent udziału Banku w walutowych kredytach hipotecznych sektora bankowego. Bank nie posiada kredytów denominowanych do CHF.

Bank miał na dzień 30 czerwca 2019 roku 113 otwartych spraw sądowych w związku z zawartymi umowami o kredyt w złotych indeksowanych kursem franka szwajcarskiego. Łączna wartość bilansowa ekspozycji, których dotyczyły przedmiotowe postępowania wynosiła 35,7 mln zł. Zgodnie z polityką rachunkowości na dzień 30 czerwca 2019 roku Bank utworzył na te sprawy rezerwy w łącznej wysokości 19,9 mln zł.

Do tej pory do Banku nie wpłynął żaden pozew zbiorowy, jak również żadna z klauzul stosowanych przez Bank w umowach nie została wpisana do rejestru klauzul niedozwolonych.

W kwietniu 2018 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, w związku z prowadzoną przez ten sąd sprawą z tytułu pozwu przeciwko jednemu z polskich banków, złożył wniosek do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej TSUE) o wydanie orzeczenia prejudycjalnego w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich odnośnie skutków ewentualnej abuzywności postanowień umowy kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego.

W dniu 14 maja 2019 roku została opublikowana opinia Rzecznika Generalnego TSUE, zgodnie z którą uznanie klauzuli różnicy kursowej za niedozwoloną, może skutkować przekształceniem umowy o kredyt indeksowanej do CHF w kredyt w walucie krajowej oprocentowany według stopy LIBOR stosowanej dla CHF lub też stwierdzeniem nieważności umowy kredytu, przy czym to sąd krajowy będzie każdorazowo musiał ocenić stan faktyczny konkretnej sprawy i wydać rozstrzygnięcie w oparciu o obowiązujące przepisy prawa krajowego.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie ogłoszono wyroku TSUE w tej sprawie (jego ogłoszenie jest spodziewane we wrześniu 2019 roku), a zatem nie wiadomo czy TSUE w swoim wyroku podzieli w pełni stanowisko Rzecznika Generalnego.

Zdaniem Związku Banków Polskich (dalej ZBP) istnieje istotne ryzyko wydania przez TSUE wyroku opartego o błędne założenia co do prawa krajowego, zawarte w opinii Rzecznika Generalnego TSUE. W związku z tym, w lipcu br. ZBP wystąpił do Prezes Sądu Najwyższego (dalej SN) w sprawie poddania analizie przez SN wadliwej, z prawnego i ekonomicznego punktu widzenia, koncepcji przekształcenia umowy o kredyt indeksowany do CHF w kredyt PLN według stawki LIBOR, wyrażonej w opinii Rzecznika Generalnego TSUE.

W związku z powyższym, w ocenie Banku wyroki sądów krajowych w tych sprawach mogą być nadal różne. Opinia Rzecznika Generalnego nie rozstrzyga bowiem wszystkich kwestii związanych z kredytami indeksowanymi do CHF, daje ona sądom polskim jedynie ogólne wytyczne dotyczące wybranych kwestii związanych z rozstrzygnięciem tego typu spraw, a zatem to ostatecznie sądy krajowe będą zobowiązane oceniać okoliczności każdej konkretnej sprawy i rozstrzygać według prawa krajowego. Wobec powyższego, brak jest obecnie przesłanek wpływających istotnie na ocenę prawdopodobieństwa co do wyrokowania w konkretnych sprawach, branego pod uwagę przez Bank w procesie tworzenia rezerw zgodnie z MSR 37.

Bank będzie monitorował wpływ wyroku TSUE na zachowania kredytobiorców, praktykę i orzecznictwo polskich sądów w tych sprawach oraz na bieżąco dokonywał oceny prawdopodobieństwa wypływu środków pieniężnych w odniesieniu do kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF.

W związku z zadaniem przez sąd polski pytaniem prejudycjalnym do TSUE, w dniu 23 maja 2019 roku przedstawiona została opinia Rzecznika Generalnego TSUE w sprawie uprawnienia konsumenta do obniżki kosztu kredytu w przypadku pełnej lub częściowej przedterminowej spłaty kwoty należnej na podstawie umowy o kredyt.

Będąca przedmiotem opinii Rzecznika sprawa dotyczy wykładni art. 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku dotycząca przedterminowej spłaty kredytu. Rzecznik Generalny, stwierdził, że obniżka, do której jest uprawniony konsument, może dotyczyć kosztów, których kwota nie jest zależna od długości trwania umowy o kredyt. Wg opinii prawnej posiadanej przez Związek Banków Polskich w przypadkach, w których prowizja stanowi element całkowitego kosztu kredytu, ale jednocześnie nie dotyczy okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, nie może zostać obniżona proporcjonalnie, ani tym bardziej nie może zostać zwrócona kredytobiorcy. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie ma jeszcze orzeczenia TSUE w tej sprawie.

Sprawa wykładni art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim dotycząca prowizji pobranej przez bank za udzielenie tego kredytu w przypadku przedterminowej spłaty kredytu znajduje się także na wokandzie Sądu Najwyższego, do którego w dniu 21 marca 2019 roku wpłynęło zagadnienie prawne, przedstawione przez Sąd Okręgowy w Warszawie dotyczące wątpliwości, czy w przypadku spłaty kredytu w całości przed terminem określonym w umowie, obowiązek obniżenia całkowitego kosztu kredytu wynikający z treści art. 49 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, odnosi się wyłącznie do kosztów rozłożonych w czasie, czy też obejmuje koszty jednorazowe, jak na przykład prowizje. Do tej pory Sąd Najwyższy nie zajął stanowiska w tej sprawie.

Biorąc pod uwagę powyżej opisany stan i nieznany potencjalny kierunek orzecznictwa sądów polskich w kwestiach rozliczania kosztów przedterminowo spłacanych kredytów, brak jest obecnie przesłanek wpływających istotnie na ocenę prawdopodobieństwa, branego pod uwagę przez Bank w procesie tworzenia rezerw zgodnie z MSR 37, co do wypływu środków pieniężnych w odniesieniu do prowizji z tytułu przedterminowej spłaty.

Zmiany regulacji dotyczących sektora bankowego

Zmiany regulacji dotyczących sektora bankowego		
Nazwa	Termin wejścia w życie	Opis
	2019	
Ustawa z dnia 9 listopada 2018 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku	Część przepisów ustawy weszła w życie w grudniu 2018 roku, a większość 1 stycznia 2019 roku. Przepisy związane z dematerializacją niektórych papierów wartościowych weszły w życie 1 lipca 2019 roku.	Zmiany dotyczą m.in. organizacji i sposobu finansowania Komisji Nadzoru Finansowego. Ustawa wprowadza też uprawnienie KNF do podjęcia decyzji o przejęciu banku przez inny bank za zgodą banku przejmującego - w razie obniżenia albo niebezpieczeństwa obniżenia sumy funduszy własnych banku poniżej poziomu określonego w ustawie. Oprócz tego, od 1 lipca 2019 roku wprowadzono obowiązkową dematerializację obligacji korporacyjnych, certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte oraz listów zastawnych.
Ustawa z dnia 23 października 2018 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw	1 stycznia 2019 roku	Do głównych zmian mających wpływ na kwestie podatkowe m.in. sektora finansowego można zaliczyć: - zmianę zasad zaliczania do kosztów uzyskania przychodów rat czynszu (umowy najmu, dzierżawy lub leasingu samochodu po 31 grudnia 2018 roku) – wprowadzono limit wartości opłat (150 tys. zł - z uwzględnieniem niepodlegającego odliczeniu podatku VAT), które mogą być uznawane za koszt uzyskania przychodu, konieczność wyłączenia z kosztów uzyskania przychodów części wydatków związanych z użytkowaniem samochodów osobowych w sytuacji, gdy samochód jest wykorzystywany zarówno w prowadzonej działalności gospodarczej, jak i dla celów innych niezwiązanych z tą działalnością, - ograniczenie w zaliczaniu opłat z tytułu umów leasingu, najmu, dzierżawy samochodów do kosztów podatkowych poprzez ustalenie proporcji wartości leasingowanego (najmowanego) samochodu do kwoty 150 000 zł. w przypadku zawarcia umów pożyczek po dniu 31 grudnia 2018 roku, podatek od czynności cywilnoprawnych będzie wynosił 0,5% (dotychczas 2%). Zmiana ta nie dotyczy pożyczek udzielonych przez udziałowca/akcjonariusza spółce kapitałowej, gdzie nadal mamy zwolnienie z podatku od czynności cywilnoprawnych.
Ustawa z dnia 15 czerwca 2018 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne	1 stycznia 2019 roku	Do głównych zmian mających wpływ na kwestie podatkowe m.in. sektora finansowego można zaliczyć: - Znowelizowanie z dniem 1 stycznia 2019 roku zasad w zakresie opodatkowania nieruchomości komercyjnych. Podatek w tym zakresie został wprowadzony w 2018 roku i dotyczył m.in. podatników będących właścicielami centrów handlowych i biurowców. Od nowego roku zakres podatników tego podatku został znacznie poszerzony – podatkiem co do zasady jest bowiem objęty przychód ze środka trwałego będącego budynkiem, stanowiący własność lub współwłasność podatnika, oddany w najem czy dzierżawę lub umowę o podobnym charakterze i położony na terytorium RP. Doprecyzowanie kwestii aportu wierzytelności pożyczkowych i handlowych.
Ustawa z dnia 22 marca 2018 roku o komornikach sądowych	1 stycznia 2019 roku	Ustawa określa prawa i obowiązki komorników. Dotyczy również zajęć egzekucyjnych na rachunkach bankowych i ustanawia szczególne zasady prowadzenia rachunków bankowych kancelarii komorniczych.

Ustawa z dnia 23 października 2018 roku **o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw** 1 stycznia 2019 roku

Do głównych zmian mających wpływ na kwestie podatkowe m.in. sektora finansowego można zaliczyć:

- Wprowadzenie dość istotnych modyfikacji w zakresie mechanizmu poboru podatku u źródła. Do końca 2018 roku przy założeniu spełnienia określonych ustawowo warunków, przychody uzyskiwane w Polsce przez nierezydentów (osoby prawne) były zwolnione od podatku CIT (np. dywidendy, odsetki i należności licencyjne) lub opodatkowane według obniżonej stawki podatkowej (wynikającej z umów o unikaniu podwójnego opodatkowania). Od 2019 roku zasady obowiązujące dotychczas będą nadal zastosowanie, jeżeli przychód wypłacony w danym roku podatkowym na rzecz tego samego nierezydenta ze wszystkich tytułów, podlegających podatkowi u źródła nie przekroczy łącznie kwoty 2 mln zł. W przypadku przekroczenia tej wartości płatnik (podmiot dokonujący wypłaty) co do zasady będzie zobowiązany do pobrania podatku u źródła według stawki przewidzianej w ustawie CIT (czyli stawki podstawowej), bez możliwości stosowania preferencji wynikających z ustawy CIT i umów o unikaniu podwójnego opodatkowania (z dwoma wyjątkami przewidzianymi przez ustawę). 31 grudnia 2018 roku MF wydał rozporządzenie wykonawcze w sprawie wyłączenia lub ograniczenia stosowania art. 26 ust. 2e ustawy CIT, które w sposób czasowy wstrzymuje stosowanie przepisów ustawy CIT do płatności powyżej 2 mln zł.
- Wprowadzenie nowych progów obowiązujących dla dokumentacji cen transferowych:
 - 10 mln zł dla transakcji dotyczących rzeczowych aktywów trwałych i transakcji finansowych,
 - 2 mln zł za usługi i inne transakcje.Począwszy od 1 stycznia 2019 roku obowiązek przygotowania tzw. master file będzie dotyczył podatników, którzy sporządzają skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz ich skonsolidowane przychody przekroczą 200 mln zł.
- Dla podatników, którzy nabyli w ramach jednej transakcji pakiet co najmniej 100 wierzytelności bez wyodrębnienia ceny nabycia poszczególnych wierzytelności dochodem z takiego pakietu będzie nadwyżka przychodów uzyskanych z wierzytelności nad kosztem nabycia pakietu. Kosztem nabycia pakietu wierzytelności będzie z kolei cena nabycia takiego pakietu. W przypadku pakietów wierzytelności nie będzie już konieczności rozliczania kosztów proporcjonalnie do wartości poszczególnych wierzytelności z danego pakietu.
- Ograniczenie zakresu występowania o interpretacje indywidualne. Chodzi o ograniczenie prawa do składania wniosków dotyczących stanów faktycznych lub zdarzeń przyszłych, do których w szczególności zastosowanie może znaleźć przepis dotyczący klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania. Z uzasadnienia do implementowanych przepisów wywieść można między innymi, że zabieg ten ma na celu skierowanie podatników do występowania o wiele droższą opinię zabezpieczającą, w sytuacjach, gdy chcą uzyskać potwierdzenie, że nie stosują agresywnej polityki podatkowej. Wnioskowanie o potwierdzenie braku zastosowania klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania w formule indywidualnej interpretacji spotka się z wydaniem postanowienia o odmowie wydania interpretacji indywidualnej.
- Wprowadzenie do przepisów Ordynacji podatkowej obowiązku raportowania o schematach podatkowych. Ustawodawca wprowadził szereg przesłanek definiujących pojęcie schematu podatkowego, w oparciu o które trzeba będzie zdecydować o konieczności przekazania Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej

		informacji o wdrażanym schemacie. Obowiązek w zakresie raportowania dotyczyć będzie w szczególności doradców podatkowych, adwokatów, radców prawnych, pracowników banku lub innej instytucji finansowej doradzającej klientom, ale w określonych okolicznościach również sam korzystający ze schematu podatkowego jest zobowiązany do zraportowania tego faktu do organu podatkowego. W celu szybkiej implementacji przepisów Dyrektywy DAC6 ustawodawca ustanowił wysokie sankcje za nie zgłaszanie schematów lub brak wewnętrznej procedury.
Ustawa z dnia 28 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw	1 stycznia 2019	Od początku bieżącego roku zmieniła się stawka akcyzy na energię elektryczną, tj. uległa ona obniżeniu z dotychczasowych 20 zł za megawatogodzinę (MWh) do kwoty 5 zł za MWh.
Ustawa z dnia 6 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny	15 lutego 2019 roku	Zmiana w Kodeksie cywilnym uchyliła szczególną podstawę do pobierania przez instytucje kredytowe odsetek od zaległych odsetek w przypadku pożyczek długoterminowych.
Projekt ustawy z dnia 8 listopada 2018 roku o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy - Ordynacja podatkowa	Projekt zakłada wejście części przepisów ustawy 1 stycznia 2019 roku, pozostałe przepisy mają wejść w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku.	Projekt przewiduje zmiany w ustawie z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług: - wprowadzenie nowej matrycy stawek VAT, - wprowadzenie instytucji wiążącej informacji stawkowej, - „przełożenie” obecnego PKWiU 2008 na odpowiednie kody CN (dla towarów) lub symbole PKWiU 2015.
Rekomendacja L dotycząca roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad bankami oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi	31 marca 2019 roku	Rekomendacja określa ogólne reguły odpowiedzialności banku za wybór biegłego rewidenta, relacje komórki kontroli wewnętrznej z biegłymi rewidentami, udostępnianie biegłemu rewidentowi dokumentacji dotyczącej kontaktów banków z KNF, zagadnienia dotyczące dokumentacji z badania ustawowego i jej dostępności, a także ujawnianie i wymianę informacji między biegłymi rewidentami a KNF.
Ustawa z dnia 21 lutego 2019 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)	Większość przepisów weszła w życie 4 maja 2019 roku	Ustawa dokonała zmian w przepisach stu kilkudziesięciu ustaw dotyczących w szczególności przetwarzania danych osobowych. Zmiany obejmowały również Prawo bankowe, gdzie wprowadzono m.in. regulacje dotyczące możliwości podejmowania decyzji w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego w oparciu o zautomatyzowane przetwarzanie, w tym profilowanie, danych osobowych.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 roku zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji, a także rozporządzenie (UE) nr 648/2012	Rozporządzenie weszło w życie 27 czerwca 2019 roku, przy czym część przepisów stosowana jest w terminie późniejszym (większość od 28 czerwca 2021 roku)	Rozporządzenie nazywane CRR II stanowi część pakietu unijnych regulacji dotyczących sektora bankowego razem z dyrektywą 2019/878 (CRD V) i dyrektywą 2019/879 (BRRD II). Rozporządzenie dotyczy m.in. wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, a także sprawozdawczości i ujawniania informacji w tym zakresie. Rozporządzenie CRR II jest stosowane bezpośrednio, przepisy dyrektyw wymagają wdrożenia do prawa krajowego.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2019 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie wyłączenia lub ograniczenia stosowania art. 26 ust. 2e ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych	28 czerwca 2019 roku	Rozporządzenie ma na celu wydłużenie do dnia 31 grudnia 2019 r. (z 30 czerwca 2019 r.) terminu stosowania wyłączenia spod art. 26 ust. 2a ustawy CIT w odniesieniu do dochodów z dywidend, odsetek oraz należności licencyjnych wypłacanych na rzecz podmiotów, z którymi Rzeczpospolita Polska ma możliwość wymiany informacji podatkowych oraz należności z tytułu dywidend i innych przychodów (dochodów) z tytułu udziału w zyskach osób prawnych wypłacanych na rzecz podatników będących polskimi rezydentami podatkowymi (m.in. krajowe fundusze inwestycyjne, emerytalne, etc.). - Wprowadzenie nowych progów obowiązujących dla dokumentacji cen transferowych: ▪ 10 mln zł dla transakcji dotyczących rzeczowych aktywów trwałych i transakcji finansowych, ▪ 2 mln zł za usługi i inne transakcje. Począwszy od 1 stycznia 2019 roku obowiązek przygotowania tzw. master file będzie dotyczył podatników, którzy sporządzają skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz ich skonsolidowane przychody przekroczyć 200 mln zł. - Ograniczenie zakresu występowania o interpretacje indywidualne. Chodzi o ograniczenie prawa do składania wniosków dotyczących stanów faktycznych lub zdarzeń przyszłych, do których w szczególności zastosowanie może znaleźć przepis dotyczący klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania. Z uzasadnienia do implementowanych przepisów wywieść można między innymi, że zabieg ten ma na celu skierowanie podatników do występowania o wiele droższą opinię zabezpieczającą, w sytuacjach, gdy chcą uzyskać potwierdzenie, że nie stosują agresywnej polityki podatkowej. Wnioskowanie o potwierdzenie braku zastosowania klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania w formule indywidualnej interpretacji spotka się z wydaniem postanowienia o odmowie wydania interpretacji indywidualnej. Wprowadzenie do przepisów Ordynacji podatkowej obowiązku raportowania o schematach podatkowych. Ustawodawca wprowadził szereg przesłanek definiujących pojęcie schematu podatkowego, w oparciu o które trzeba będzie zdecydować o konieczności przekazania Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej informacji o wdrażanym schemacie. Obowiązek w zakresie raportowania dotyczyć będzie w szczególności doradców podatkowych, adwokatów, radców prawnych, pracowników banku lub innej instytucji finansowej doradzającej klientom, ale w określonych okolicznościach również sam korzystający ze schematu podatkowego jest zobowiązany do zaraportowania tego faktu do organu podatkowego. W celu szybkiej implementacji przepisów Dyrektywy DAC6 ustawodawca ustanowił wysokie sankcje za nie zgłaszanie schematów lub brak wewnętrznej procedury.
Ustawa z dnia 9 listopada 2018 roku o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym	1 lipca 2019 roku	Od dnia 1 lipca 2019 roku podmiot, obowiązany do uiszczenia podatku od czynności cywilnoprawnych, będzie mógł złożyć jedną zbiorczą deklarację za dany miesiąc, obejmując w niej wszystkie czynności cywilnoprawne podlegające w tym okresie PCC. Obecnie taka deklarację należy składać przy każdej czynności, gdzie wystąpił obowiązek uiszczenia PCC.

Projekt ustawy z dnia 14 maja 2019 roku o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw	Projekt zakłada wejście ustawy w życie z dniem 1 września 2019 roku, z wyjątkami.	Projekt zakłada zastąpienie odwróconego obciążenia i odpowiedzialności solidarnej obligatoryjnie stosowanym mechanizmem podzielonej płatności. Mechanizm podzielonej płatności to rozwiązanie systemowe, pozbawione wad charakterystycznych dla odwróconego obciążenia. Jego stosowanie eliminuje oszustwa w VAT już w samym zarodku. Mechanizm ten uważany jest za jedno z rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie nadużyciom i oszustwom podatkowym, eliminując ryzyko znikania podatników wraz z zapłaconym im przez kontrahentów, a nieodprowadzonym podatkiem.
Ustawa z dnia 12 kwietnia 2019 roku o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw	1 września 2019 roku	Regulacja zakładająca publikowanie przez Szefa KAS na stronie BIP Ministerstwa Finansów wykazu podatników VAT czynnych, tzw. „biała lista” (whitelist) zawierającego informacje (dane) o podatnikach zarejestrowanych jako podatnicy VAT czynni, który będzie aktualizowany na bieżąco, tj. w każdy dzień roboczy, raz na dobę. Szef KAS będzie prowadził w formie elektronicznej wykaz, zawierający dane o: - podmiotach, w odniesieniu do których naczelnik urzędu skarbowego nie dokonał rejestracji albo które wykreślił z rejestru jako podatników VAT; - podmiotach zarejestrowanych jako podatnicy VAT (tj. dane o podatnikach VAT czynnych i zwolnionych), w tym o podmiotach, których rejestracja jako podatników VAT została przywrócona. Tym samym, funkcjonujące do tej pory rejestry zostaną połączone w jedną bazę podatników VAT, która zostanie rozszerzona o dodatkowe dane (takie jak m.in. numery rachunków rozliczeniowych wskazanych w zgłoszeniu identyfikacyjnym lub zgłoszeniu aktualizacyjnym). W założeniu Ministerstwa Finansów, biała lista ma ułatwić weryfikację kontrahentów. Przelew na rachunek inny niż wskazany na liście, będzie skutkował brakiem możliwości zaliczenia wydatków do kosztów podatkowych (dotyczy to płatności za transakcje o wartości przekraczającej 15 tys. PLN realizowanych pomiędzy przedsiębiorcami), jak również przewidziano sankcję w postaci objęcia nabywcy solidarną odpowiedzialnością za zaległości podatkowe dostawcy - w części VAT proporcjonalnie przypadającej na tę transakcję.
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/518 z dnia 19 marca 2019 roku zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009 w odniesieniu do niektórych opłat za płatności transgraniczne w Unii i opłat za przeliczenie waluty	Większość przepisów stosuje się od 15 grudnia 2019 roku	Celem rozporządzenia jest m.in. dostosowanie wysokości opłat za płatności transgraniczne w euro na terytorium Unii do wysokości opłat za odpowiadające im płatności krajowe w walucie krajowej państwa członkowskiego, w którym znajduje się dostawca usług płatniczych świadczonych na rzecz użytkownika usług płatniczych.
Rekomendacja B dotycząca ograniczenia ryzyka inwestycji banków	KNF oczekuje, że rekomendacja zostanie wprowadzona nie później niż do 31 grudnia 2019 roku	Celem znowelizowanej Rekomendacji B jest wskazanie bankom dobrych praktyk w zakresie wybranych aspektów zarządzania ryzykiem inwestycji (analizy, identyfikacji, realizacji, nadzorowania, oceny, monitorowania i raportowania).
Ustawa z dnia 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw	Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku, z wyjątkami – czeka na opublikowanie w Dzienniku Ustaw.	W ustawie zmieniono przepisy dotyczące deklaracji podatkowych i ewidencji VAT. Elementy ewidencji VAT będą, co do zasady, odzwierciedlały dane przesyłane obecnie w JPK_VAT oraz będą zawierały dodatkowe dane, które są potrzebne do analizy. Elementy z obecnej deklaracji VAT-7 (VAT-7K), co do zasady, zostaną przeniesione do nowej deklaracji w postaci pliku JPK. Plik ten, jako deklaracja, stanowiący rozliczenie w podatku od towarów i usług, będzie przesyłany analogicznie jak obecny plik JPK_VAT.

Projekt rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 marca 2019 roku w sprawie zakresu danych zawartych w ewidencji zakupu i sprzedaży oraz w deklaracjach dla podatku od towarów i usług	4 lipca 2019 roku – uchwalono ustawę (przytoczona w wierszu powyżej) wraz z którą projekt rozporządzenia był procedowany. Projekt rozporządzenia przewiduje, że rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku.	Na podstawie przepisów projektu ustawy o podatku od towarów i usług oraz innych ustaw, dalej zwanej: „ustawą zmieniającą”, wprowadza się zmiany do ustawy VAT mające na celu zastąpienie deklaracji dla podatku od towarów i usług VAT-7 i VAT-7K przez przesyłanie nowego przekształconego pliku JPK_VAT. Rozbudowane pliki JPK_VAT będą zawierały dane pozwalające na zastąpienie obecnie składanej deklaracji VAT w formie elektronicznej, oraz obecnie przesyłanych plików JPK_VAT. Nowy plik JPK_VAT będzie dokumentem elektronicznym wspólnym dla deklaracji VAT (która zastąpi obecne deklaracje VAT-7 i VAT-7K) i ewidencji VAT. Plik ten będzie wysyłany w terminie właściwym dla złożenia deklaracji VAT (wspólna tzw. „schema” dla deklaracji i ewidencji). Wprowadzony będzie jeden nowy plik JPK_VAT, składający się z części deklaracyjnej oraz części ewidencyjnej.

Oświadczenia Zarządu ING Banku Śląskiego S.A.

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Wedle najlepszej wiedzy Zarządu Banku półroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej Banku oraz jej wynik finansowy. Zawarte w niniejszym dokumencie półroczne sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej Banku w I półroczu 2019 roku, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Niniejsze Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2019 roku liczy 71 kolejno ponumerowane strony.

Podpisy członków Zarządu ING Banku Śląskiego S.A.:

*Podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym*

Brunon Bartkiewicz
Prezes Zarządu Banku

*Podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym*

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

*Podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym*

Joanna Erdman
Wiceprezes Zarządu Banku

*Podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym*

Marcin Giżycki
Wiceprezes Zarządu Banku

*Podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym*

Bożena Graczyk
Wiceprezes Zarządu Banku

*Podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym*

Patrick Roesink
Wiceprezes Zarządu Banku

*Podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym*

Lorenzo Tassan-Bassut
Wiceprezes Zarządu Banku

30 lipca 2019 roku